

311278

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12,
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూన్ నెల 5-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ శ్రోధననామ సంవత్సరము, శ్రేష్ఠమాస శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩.

No. 55
సంచిక ౫౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము నకలవిడ నొప్పులకు సంజీవివంటిది



తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుబొట్ల శాపును,
పార్శవు నొప్పుల శారదోలును, బొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.



ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాఠోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
దేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.



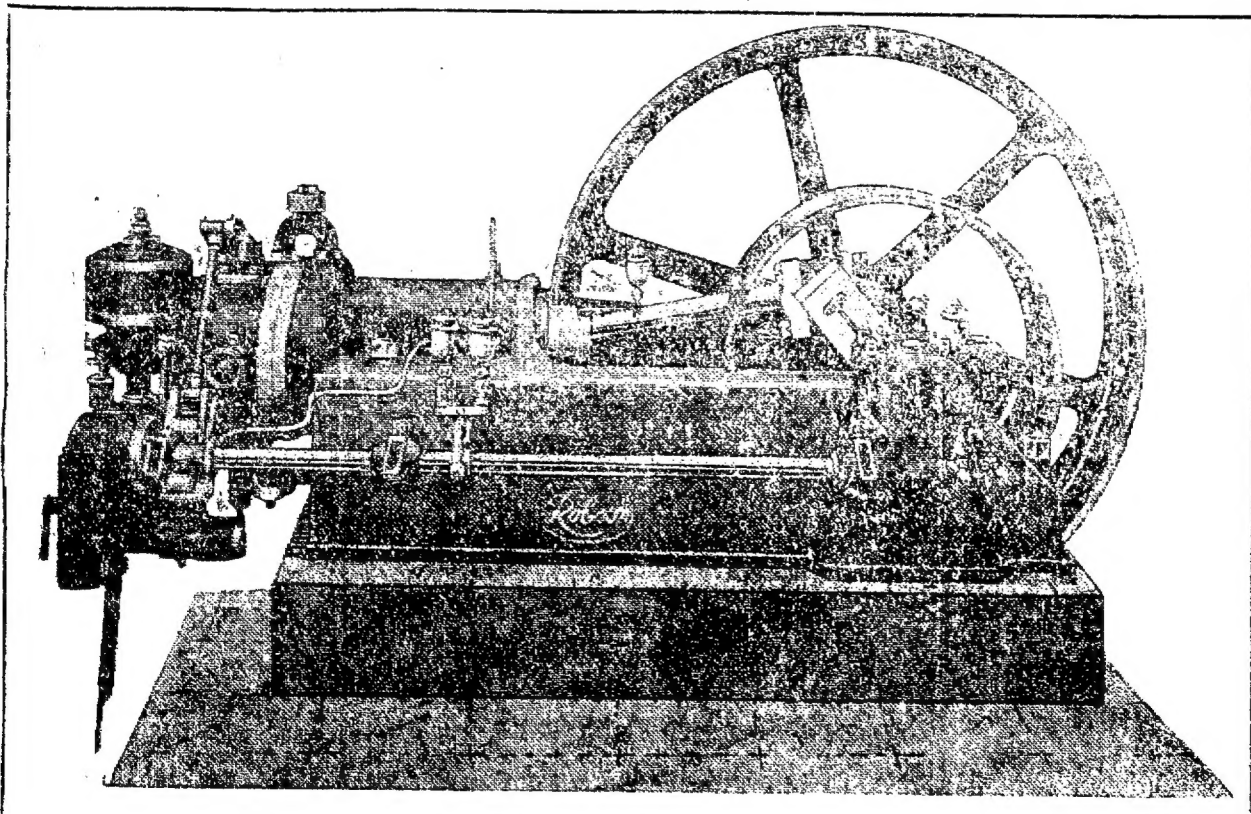
చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రాబ్ నక్ష” లాంగుస్ట్రోక్ న్యూట్రెపు సెమిడీ సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజను

1861



లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధి చెందినది. ఎంత మట్టి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనా చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగా ఖర్చును
వేవరై జరుగు తరుచుగా క్లీన్ చేయ వలసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను,
ఊంపురు అధికముగానున్నా వ్రుండుటచే చాలాకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నిడివించుటకు ఏశేష న్యోజనము అక్కర లేదు
సోల యేజంటు—

లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

Telegram: "LAKSHMI" Bezwada

(అన్ని రకముల మిల్లుసామానులు డైరెక్టుగా యింపొందవచ్చు స్థానముంచువారు “రాబ్ నక్ష” గ్యాసుయింజనులు, స్టాంపులకున్నా సోల యేజంటు)

దీ డక్కన్ మిల్లు స్టోర్స్ కంపెనీ
లిమిటెడ్., బెజవాడ.

సోల్ పర్వెజింగు ఏజెంట్లు ది మర్కంటైల్ ఏజెన్సీ
7/8 టెల్లకోర్ట్ హౌసు కార్నరు, కలకత్తా.

స్టీయంబులు, బాయలరులు, ఆయిల్ యంజనులు,
రైసు మిల్లులకు కావలసిన చెప్పిండిస్ పార్టలు వగైరాలు
మొదలు, మోటారు కారులు, పోస్టోగ్రాఫులు, వాచెస్, ఎల
క్ట్రిక్ డ్రైవ్ మోటారు, స్టేషనరీ మొదలైన యేసామానులు కావలసి
వున్నను సరఫమైన ధరలకు సప్లయ చెయ్యబడును. ఒకే ట్రయ
లు అర్జుయిచ్చి మానమ్యకము చూడగోరినాము.

రత్న పురుష లేహ్యం

శుక్లవస్త్రమును పోగొట్టి బలము గలగజేయు అద్భుత
లేహ్యం. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లవస్త్రమైనను పారదోలు
నని అనేకులు కొనియాడినారు. ఈ లేహ్యమువల్ల మేహమువల్ల
వచ్చినదగ్గు, మూత్రకోగములు కూడా తగ్గును. డబ్బీ రు 4-0.
శ్రీ గలేహ్యం:— ఏకాంతి శ్రీ గలేహ్యం కుదుర్చు అద్భుతము
రు డబ్బీ రు. 1-8-0 లు.

పూరచంద్రోదయము

శ్రుయకోగములు, శుక్ల మేహము మొదలగు సమస్త రోగము
లు తగ్గించు రాక్షావధము. తు 1 కి రు 14 లు
పట్టాభిరామ వైద్యశాల గోదావరిజిల్లా (రాయవరం)

లోధ - బంగారు-గారడి

పినిటి పాపారావుగారు, దుమ్మెగూడం:— ఒక శ్రీ
క్రమభంగములను అనేక సంవత్సరములనుండి కడుపుబ్బపైతో
బాధపడుచుండెను. అనేక వందలను నాడి ప్రయోజనములేక
పోయెను. కడపట తమలో ద్రయోకబుడ్డి సుపయోగించగనే గా
రడివిద్యమాదిరిగ ఆమెకు యుండుకున్న రుగ్మతన్నియు, అత్య
ద్భుతముగ కుదిరినది. ఈ లోధను వర్ణించుటకు పాప మాటలు
దొడక లేదు. ఒక బుడ్డిలో ద్రయోకబుం గారు యిచ్చినను దీనివెల
చాలదని నేను చెప్పగలను. “కేసరీ కుటీరం”
ఆయుర్వేద ఓషధీశాస్త్రము, యెమ్మెగూడం, మద్రాసు.

రోల్స్ గోల్డ్ రిస్టలెట్ గడియారము

3 సంవత్సరములు ఉత్తరవాదము



అందముగాను, ఆశ్చర్యముగాను ఉండు
ను. వీటిని మేలైన లోహంబులచే
చేయబడినది. చాలాకాలము నిలువక
పోవగలిగినది. వెలయు సహాయంబు
గానే యుండును. ఇదివరకు మేలైన
బంగారు గడియారములుమాత్రం ఇదియేమాదిరి రకములు వచ్చి
నవి. ఇప్పుడు తక్కువవెలలో ఈమాదిరి గడియారంబులను
రప్పించియున్నాము. ఇందులో యేకం గడియారములు కావ
లసియున్నను ఒక శేఖరకు ఇవ్వబడును. బంగారు గిట్టు విచిత్ర
మైన కట్టడము గడియారము 1 కి రు 7-0-0.
11 కంపులు వుంచిన బ్రిడ్జి మూపుముటు 5 సంవత్సరపు
ఉత్తరవాదముగల ఆసర్ రోల్స్ గోల్డ్ రిస్టలెట్ గడియారము
రు 12-8-0. 3 సంవత్సరపు ఉత్తరవాదము గల రేడియం
డయర్ రిస్టలెట్ రు 8-0-0.

స్టాండర్డు వాచ్ కంపెనీ, తపాలపెట్టె నెం.
1262 మద్రాసు.

దీ డక్కన్ మిల్లు స్టోర్స్ కంపెనీ
లిమిటెడ్., బెజవాడ.

రైసు మిల్లులకు కావలసిన యావత్సామానులు సరఫ
మైన ధరలకు సప్లయ చెయ్యబడును. ఎలెక్ట్రిక్, సిమెంటు, సాల్ఫ్యు
రైడ్ రుక్తాతు, జిప్సమ్ రుక్తాతు, సాప్టింగులు వైపులు అన్నివైజాలు
చెన్నపురి రేల్వే ప్రకారం బెజవాడలో డెలివరీ యివ్వబడును.
ఒక ట్రయలు అర్థరు యిచ్చినచో మాసరసతయు సామానుల
యొక్క నాణ్యతయు తమకే గ్రహించగలరు.
N. B. ఆయిల్ ఇంజనులు, స్టీం ఇంజనులు, హార్లు
పల్లరులు వగైరా మిషన్లకి మా చెన్నపురి కార్యాలయ
1188 ఆర్మినియన్ స్ట్రీటు, మద్రాసుకు వ్రాయగోరినాము

శ్రీ పానుగల్లు రాజాగారి
పర్యటనము - బందరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ప్రధానమంత్రియైన శ్రీ పానుగల్లు రాజాగారు నిన్న
మా పురమునకు వచ్చియుండిరి. వారి రాక కేవలము తుపాను
నష్టమును పరిశీలించుట మాత్రమేగాక, తమ జన్మస్థాన కట్టు
దిట్టము శేషుకొనుటకుకూడ వచ్చినారని తలంపబడుచున్నది.
వారు 2-30 గంటలకు వచ్చినరని వార్తలు కాబడియుండుటచే
మాచెయ్యిగురువారికి స్వాగతమిచ్చి మాసవలసిన స్థలములను
చూపించు సుదేశముతో రెండుగంటలనుండి గూడూరు తోలు
గేటువద్ద వారిరాకకై వేచియుండిరి. 5-15 గంటలకు పురపాలక
సంఘమువారి స్వాగతవ్రతసన్మానము జరగవలసియుండెను.
అటు పిమ్మట అల్పాహారవిందు శ్రీ శ్రీ లం జగన్నాథరావు
నాయుడుగారే మంత్రిగారి గౌరవాధ్వమై యుమ్మటకుకూడ నిగ్గ
యించబడెను. కాని మంత్రిగారు, 3, 4, 5 గంటల అయినను
వచ్చియుండలేదు. మున్యసినిపాలిటీవారు ఒకటొకటిమందికే
ఆహ్వానముల పంపియుండిరి. వారిలో కొద్దిమంది మాత్రమే
వచ్చియుండిరి. వచ్చినవా రెల్లరు ఇష్టాగోష్టికబుర్లు చెప్పకొను
చు లేచియుండిరి. ఆరుగంటలు నాటివది. ఇంతలో మంత్రి
గారు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు మోటారులో మాచరం
రోడ్డుమీదుగా వచ్చిరి. చెయ్యిగురువారు గూడూరుగేటువద్ద
వేచియున్నారని తెలిసి వారిని తోడితెమ్మటకు వీరే వెళ్లిరి.
వారు అందఱు వచ్చినపిమ్మట గభ ప్రారంభింపబడినది.

శ్రీ చెయ్యిగురువారైన కేలం జగన్నాథరావునాయుడు
గారు యాక్రింది స్వాగతవ్రతమును చదివిరి:—

స్వాగతవ్రతము

శ్రీ రాజాగారి ప్రత్యుత్తరము:— ఈ బృం దా వ న
పురము పురాణప్రసిద్ధమైనది. ప్రస్తుత రాజకీయవిషయములం
దును ప్రసిద్ధియైనది. ఇచటికివచ్చి పురముఖ్యులు దర్శనలాభము
పొందగలిగినందులకు నే నెంతయు సంతసించుచున్నాను.

తుపానువల్ల మీపురము చాలనష్టము పొందినటుల
తెలియజేసియున్నారు. దైవవిధిని తప్పించుటకు వీలులేదు.
అందుకు తుపానే నిదర్శనము. ముందుగ తుపానువచ్చునని తెలి
సినగదా తప్పించుకొనుట. గుంటూరు మండలములో తెనాలి
రేపల్లె మొదలగు పట్టణములు చూచినవచ్చినాను. ఎచట చూచి
నను పడిపోయిన గుడివెల్లె, ఎచట జూచినను శ్రేష్ఠ పెళ్లగిలి
పడిపోయిన వృక్షములే, ఎచట జూచినను పానువడిన బాటలే
ఎచట చూచినను కూలిపోయిన గృహములే. ఇట్లు జనులు దుర
వృత్తులనుండ దీనిని ఎట్లు, ఎవ్విధమున తొలగించవలె ననునదియే
ప్రశ్న. ఈసమస్య మీకును ప్రభుత్వమునకును కూడ పరిష్కా
రము కావలసియున్నది.

ఈసందర్భములో నాయుడు సాహృద్ధ్యావము చూపి
స్వాగతవ్రత మొసంగినందులకు నే నెంతయు కృతజ్ఞతకలనాడ
వై యున్నాను.

తుపానువల్ల నేలకునేలు నష్టమైనటుల నా మిత్రుడు
శ్రీ చల్లపల్లి రాజాగారు నాకు ఉత్తరము వ్రాసియున్నారు.
ఆట్టి చిన్న గ్రామమునందే అంత నష్టము కలిగియుండ ఈపట్ట
ణమునకు 15 లక్షలు నష్టమైన దనుటలో ఆశ్చర్యములేదు.

ఈదురవృత్తి విషయములో మీరును మేమును కలిసి పని
చేయవలసియున్నది. ఇతరచోటుల స్థానికసంఘములవారు బీద
లకు సహాయము చేసియున్నారు. మీపురపాలకసంఘము
వారును కొంత యిచ్చెదరని నమ్ముచున్నాను. ప్రభుత్వము
వారును కొంత యిచ్చియున్నారు. ఈసామ్యము జాగ్రత్తగా
బీదలకొరకు ఖర్చు పెట్టవలెను.

మీరు రెండు ముఖ్యవిషయములు మాత్రము కోరియు
న్నారు. జలాశయము అత్యవశ్యకమునకు నిజము. అదిలేనిదే
నిరంతర జలసమృద్ధి ఉండజాలదు. యంత్రములు నిరంతరము
పనిచేయజాలనియు అందువల్ల అధికవ్యయము కాగలదనియు
చెప్పియున్నారు. యంత్రములకు విరామములేనిచో, విరామము
లేని బీదరాసులు యెటుల నిరంతరము పనిచేయజాలవో అటు
లనే అవియు పనిచేయజాలవు. ఈజలాశయము ఖర్చు పూర్తిగ
ప్రభుత్వమువారి భరించవలెనే లేక పురపాలక సంఘమువారి
భరించవలెనే ఇంతవరకును ప్రభుత్వమువారు విచారించియుండ
లేదు. విచారణకు వచ్చినపుడు తప్పక వీలైనసహాయము
చేపడను.

పంటకాలపై వంతెనవిషయములో వాగ్యాదములు జరు
గుచునే యున్నవి. ఇంకను యీవిషయమున వాగ్యాదంత
మయి సిద్ధాంతరూపమునకు రాలేదు. ఇదివరలో వాచేతనైన
సహాయము చేయుచునే యున్నాను. త్వరలో పరిష్కారము
కాగలదని నమ్ముచున్నాను.

నేడు ఇచటికి నమ్మటలో మార్గముధ్యమున అంతరాయ
ములు కలిగి అలస్యమైనందులకు నన్ను క్షమించగోరుచున్నాను.

పిమ్మట చెయ్యిగురువారు శ్రీరాజాగారు తుపానువల్ల
నష్టముపొందిన స్థలమును చూడవలెననియున్నారు గనుక సభ్యు
లందరు త్వరగా అల్పాహారములకు లేవవలెనని కోరిరి. కాని
శ్రీరాజాగారు ఫలహారానంతరము ఆయాస్థలములు చూచి వచ్చు
టకు కాలము చాలదనియు తమకు అతిధ్య మొ పోగో
నందులకు తా మెంతయు కృతజ్ఞులమనియు, సభ్యు
లనుమించినచో ముఖ్యముగా తాము చూడవలెనని వచ్చి
నటువంటి నష్టముపొందిన ప్రదేశములను చూచి ఆరగంటకా
లములో సభ్యులను కలిసికొందుననియు, అంతవఱకును సభ్యులం
దఱు తమకొసంగబడు అల్పాహారముల నారగించుచుండవలయు
ననియుచెప్పి శ్రీరాజాగారును, ప్రెసిడెంట్ వెంటటరంగయ్యగారు
ను, జిల్లాబోర్డు ఇంజనీర్లు మొదలగువారు బందరుకోట గిరికలదిండి
మొదలగు ప్రదేశములకు వెళ్లి మ్యునిసిపలు ఆఫీసునకు తిరిగివచ్చిరి.
ఫలహారము లయినపిమ్మట సుమారు ఘం 7-15 లకు మోటారు
మీద బెజవాడ వెళ్లిపోయిరి.

ఈవర్షాయము పట్టణముయొక్క ప్రస్తుత దుఃఖస్థితిలో
స్వాగతవ్రతములు, విందులు ఇచ్చుటయొక్క ఉచితానుతిత
పెట్టున్నను కార్యక్రమములయందు ఆంధ్రముననే జరుగుట చాల
ప్రశంసనీయుక్తమగుచున్నది.

* * * * *

పానుగల్లు రాజాగారికి బందరు
మ్యునిసిపలు సంఘమువారు
సమర్పించిన స్వాగత వ్రతము

పానుగల్ రాజా బిరుదాంకితులును, ఎం.
ఎ. పట్టభద్రులును, చెన్నపురి దొరతనపు ప్రధా
నామాత్యులు నగు మ. రా. రా. శ్రీ. రాజా
పానుగంటి రామారాయణింగారికి సమర్పించిన
స్వాగత వ్రతము.

మంత్రిపుంగవ!

బందరు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులును, తత్సభ్యులము
నగు మేము ఆంధ్రదేశమున నెక్కడు పురాతనమై చారిత్రక
ప్రామాఖ్యత పొందిన యీబృందావనపురమునకు తమద్వితీ
యాగమన సందర్భమున హృదయ పూర్వకముగ స్వాగత మొ
సంగుచున్నారము. తమరు తమగ ప్రధానమంత్రిపదవి పొంది
నందులకును తమ కార్యనిర్వాహకత్వము కాసనసభలోని ప్రజా
ప్రతినిధుల విశ్వాసమును నిరంతరము అవిచ్ఛన్నముగ బడయు
చున్నందులకును మిమ్ముల మేమెంతయు సభినందించుచున్నాము.

వహాళయా! తమరీ ప్రాంతముల దర్శించుట మొన్నటి
తుపానువశన కలిగిన నష్టపరిమితిని ప్రత్యక్షముగా తెలిసికొను
టకే యగట నిశ్చయము. ఈప్రళయముచే మాబాటల కిరుప్ర
క్కలనుండు వృక్షములు పెళ్ళగిల్లినవి. ఇండ్లు కూలినవి. మార్గ
ములుచెడినవి. దీపస్తంభములు స్వయంమైనవి. ప్రత్యేకముగ మా
పురపాలక సంఘమునకు మార్గోద్దేశం తో మార్గస్థల కమూల్యముగ
చల్లని నీడనిచ్చు వృక్షక్షయముగాక ఇరువదివేల యావ్యము
లవరకును, పౌరులకు పనునైదు లక్షలవరకును నష్టము కలిగినది.
ఈవివాశమును తాము స్వయముగా చూచుటచే నిద్రాని సత్వర
ము పరిహారింప దృఢనిశ్చయమైనదియు వలయు సాహాయము
తప్పక మాసంఘమునకు వెంటనే జేతురనియును మానమ్యకము.

మా సంఘావసరము లన్నిటిని జేర్చొనుట కిది సమయ
ము కాదని మే మెరుగుదుము. అయిన నందు ముఖ్యముగ
రెంటిని మాత్రము తమకు నివేదికొనుచున్నారము.

అందు మొదటిది జలాశయ (Service Reservoir)
నిర్మాణము విశాలమయ్యు భాగ్యవంతులమగు యీపురపాలక
సంఘపు అధికాధిపతి దొరతనమువారి ధన సహాయము లేక యిట్టి
కార్యమునకు పిలొసంగదని తమకు విశేషమే. ఇట్టిజలాశయము
లేనియెడల యంత్రముల నడపించుటకు విశేషవ్యయముగలుగుట
గాక యవి చాలాకాలము పనిచేయజాలనియు సరియైన స్థితి

యందుండ నేరవనియు యెప్పుడయినా యంత్రములు చెడిన యెడల ప్రజలకు నీటి సప్తయ నింతరచుగా జరుగించుట కిది యత్యవసరవనియు శాసిటర్ ఇంజనీరుగారును శాసిటర్ కమిషనరుగారును, తమ అభిప్రాయములను పలుమారు జెల్లడించిరి. కొంతకాలం పంపు చేయబడునై యిప్పటికే వానతికి తగినంత బుణమును చేసియుంటిమి. ఆబుణము నిచ్చుటలో తమరు మా కొనర్చిన సహాయమునకు మేమెంతయు కృతజ్ఞులము. ఈజలా శయ నిర్మాణమున కగు ధనమంతయు దొరతనమువారిచే నుచితముగా నీర్నుకాలమున యిప్పించుటకు మిమ్ము ప్రార్థించుచున్నాము.

బందరు పడవల కాలనపైన వంతెనకు తిరిగి కట్టించుట, రెండవది దివితాలాకానుండి బందరుకు వచ్చుట కిదియొకటే బాటయగుటచేత ఈకాలవవిడ వంతెన మాయబడుట బండ్ల రాకపోకలను వర్తకమును నిరోధించి ప్రజల కమితములను బుండ్లని కలుగచేయుచున్నది. ఈసందర్భమున మిరింతవరకు మాపక్షమున జేయుచున్న కృత్తికి మీకు కృతజ్ఞులు డెలవును త్వరలో నీచమగ్యుని న్యాయమును మాపక్షమున దీర్చానింప జేయుటకు మిమ్ముల చేతులున్నాము.

రాజశేఖరా! ఈవివరప్రతిమన మాచే బేర్కొనబడిన కొర్రలనెల్ల నవరకాలముననే సఫలీకృతముగ జేసెదరను దృఢ విశ్వాసముతో తిరిగి మీకు వందనముల నర్పించుమా విరమించుచున్నాము.

చిత్తగించనలెను, ఇట్లు విధేయులు,
బందరు, } పురపాలక సంఘసభ్యుల తరపున
3 జూన్ 1.25 } శీలం జగన్నాధరావు,
అధ్యక్షుడు.

మున్సిసిపాలిటీ నభ
(స్వకీయవిలేఖరి)

ప్రధానమంత్రియైన శ్రీ పానుగల్లు రాజాగారు విశాఖ పట్టణమువెళ్లుచు మార్గమధ్యమున యీపురమునకువచ్చి సందర్శమున స్వాగతప్రము యిచ్చువిషయమై విచారించుటకు గాను యీనెల 2 వతేదిన సభ జరిగినది.

చెయిర్మనుగారు స్వాగతప్రము ఇచ్చినతెనని చెప్పిరి. ఒకరు వచ్చినప్పుడెల్ల స్వాగతప్రములు యివ్వవలెనాయని శంకించిరి. ఈపర్యాయము మనకు ప్రత్యేకముగా కొన్ని కోరికలు ఉన్నవి గనుకను ఉచ్చైన సప్తపరిహారము విషయమునకూడ కొరవలసియున్నది. గనుక తప్పకుండా అగ్రెజు ఇన్వెస్మెనీ చెయిర్మనుగారు చెప్పిరి. పట్టణముంతయు ఉచ్చెనెల్ల పాడుచు కొంపలుపోయి వచ్చేజల్లు పోయేజల్లుకు నిలవనీడలేక దీప్రజలు నానాఅనన్యలపమము మొత్తకొనుచున్నారు. భాగ్యవంతులు సామాన్యులు మాట యెట్లున్నను దీవలఅనన్య వర్తింపవరకు గాక యున్నది. రిలీఫ్ కమిటీవారు 700 రూపాయలతో జమాఖర్చు సరిపుచ్చి యూరుకున్నారు. మున్సిసిపాలిటీవారు ఇంతవఱకు ఒక డివిజన్యైనను ఇచ్చిన పాపముపోలేదు. మంత్రిగారి హితమును వినిపిమ్ముట నై నను చలనముచూపెనరో లేదో తెలియదు. ఇట్టి దుర్భరదుస్థితిలో ప్రజలందఱ పురపాలక సంఘమువారు ప్రజాప్రతినిధులమరి స్వాగతప్ర మిచ్చుటలోగల ఉచితజ్ఞత మాకు బోధపడుటలేదు.

ఇంగ్లీషు తెనుగు స్వాగతప్రములు చదివరి. అందు మొదటిసేరాలో, మంత్రిగారివై కావనసభలో విశ్వాసతీర్మానము వచ్చినప్పటికీ గెలుపొంది ప్రజాప్రతినిధులుగా మంత్రిత్వముపొందినందుకు అభినందించుచు ఒకవాక్యము వ్రాయబడెను. ఈవాక్యము కొంతమందికి అనువతముగా కనుపించెను. అదప మచ్చారావు నాయుడుగారు వెంకటరమణయ్య నాయుడుగారు చిట్టానుంచర రామయ్యగారు మొదలగు వారు జూనుండవని అభిప్రాయపడిరి. చెయిర్మనుగారు ఆవాక్యము శ్రీ మంత్రిగారి భ్యాసిని, సామర్థ్యమును ప్రకటించుటగా భావించుటచే, దానిని తీసివేయుటకు ఇష్టపడలేదు. విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానము జస్టిస్ పార్టీ యొక్క అద్వితీయ విజయములలో నొకటనియు, అది ప్రత్యేకముగ రామారాయశింగారపై వచ్చి యోడి పోవుటచే దానిని తేను స్వాగతప్రములో ఉంచవలెనుట తమజస్టిస్ పార్టీయొక్క విజయభేరిని వ్రాగించుటయే యనియు చెయిర్మనుగారు రామానుజరావుగారును తలచిరి. శ్రీరాజాగారు ప్రభుత్వసభ్యులయొక్క సహాయముచేతనే గెలుపొంది రనియు తేనలును ఎన్నిక సభ్యులను మాత్రమే లెక్కచూచు కొనిన ఓడిపోయినట్లే యనియు అప్పుడే వ్యక్తమయినది.

అదియొక్క విజయముగ వారెప్పుడును ప్రకటించు కొనుట లేదు. అట్టి సందర్భములో దానిని స్వాగతప్రములో ప్రశంసించుట గౌరవ ప్రదమని వీరి కెల్లు తోచినదో తెలియదు. కాని ఎట్లయినచు చిట్టా నుంచరరామయ్య, రమణయ్యనాయుడు, ము. వీరభద్రయ్య, కుశాల రామయ్యగార్ల ప్రార్థనలచే యిప్పుడు ప్రతిమలో ఉన్నరీతిగ మార్చబడినది. ఈవాక్యము ఎక్కువ అతిశయోక్తుతో కూడుకొని యున్నది. పిమ్మట “మాతాబలు చెడినవి” అని వ్రాయబడినట్లు ‘మా’ అ క్కరలేదని రామానుజరావుగారును, అనసవని రమణయ్య నాయుడుగారును గంటకాలము వ్యర్థప్రశంగము గావించిరి. పిమ్మట అగ్రెజు ఆవాదంపబడినది. ఈసందర్భమున మున్సిసిపలు సంఘము వారి ని ప్రజలు అభినందించవలెను. శ్రీరాజాగారు మావివచ్చి చూచుటనే స్థానిక సంఘవారును స్వాగతప్రములు ఇచ్చినటుల గనుపించెను. అట్టిస్థితిలో చెయిర్మనుగారు అనవర ఆకురతి కనబరచుటలో కారణ గనుపించెను. ప్రత్యేకము మంత్రిగారు చేయతగినది యేమి లేదనుట సర్వజన విదితము. ప్రభుత్వము సహాయముచేయుట విధి, దానిని చెయిర్మనుగారు కొరవచ్చును. ప్రభుత్వపక్షమున తుపాను సప్తములను పంపించుటకు బోర్డు మొందయిన టి. రాఘవయ్యగారు వచ్చిరి. వారిని దర్శించి వీమైన చెప్పకొనిన ఎక్కువ లాభముండెడిది.

ఇదిగాక చెయిర్మనుగారు యీ సందర్భములో టిపార్టీ యేర్పాటుచేయుటయు కూడ సమంజసముగాలేదు. మంత్రిగారి ఈ విధముగ అభిప్రాయపడినటుల వారి సంభాషణను బట్టి వ్యక్తమగుచున్నది.

పానుగల్లు రాజాగారి యాగమనము, తెనాలి
అనుపత్రిక కంఘస్థాపన జేయుట

ఒక స్వరాజ్యవాదియొక్క యాహ్వానము

తెనాలి, జూన్ 2:— నిన్న తెల్లనారుజామున కలకత్తామైలులో పానుగల్లు రాజాగారు తెనాలిలో దిగి వెంటనే రేపల్లికి జన 12 గంటల నైలులో మరల తెనాలికి విచ్చేసిరి. వారి నెదుర్కొనుటకై పురమలోని యదోగీయులు జిల్లా కలెక్టరు మున్నగువారు చనిరి.

సాయంత్రము 5 గంటలకు మునిసిపల్ ఛైర్మనుగారు శ్రీయుత పిల్లలమరి ఆంజనేయులుగారి యింటిలో మంత్రిగారి కొక గొప్పవిందుపంపగడెను. పురములోని పెద్దలు చాలమంది యదుడెంచిరి. ఇతర ప్రాంత్యులనుండిగూడ పెద్దలు చాలమంది విచ్చేసిరి. వారిలో కావునాపర్ల పి. సి. యకొ. యతిరాజులునాయుడు, సామ్రాట్ లక్ష్మయ్యసంతుకు, కొన వెంకట్రావు, చి. రా. ల. పురపాలకాధ్యక్షులు జిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరు, జిల్లా హెల్త్ ఆఫీసరు, జిల్లా బోర్డు యంజినీరుగార్లు ముఖ్యులు. శ్రోత్రములకు విందొ సంకుదు విశాగానము చేయబడెను. విందంతరమున శ్రీయుత ఆంజనేయులుగారు అమాత్యుడు దయతో తన యాహ్వానమును స్వీకరించినందులకు వారి కృతజ్ఞతను తెల్పిరి. దానికి మంత్రిగారు తగిన జగాబాధరు శ్రీఆంజనేయులుగారి యాహ్వానము వారికి చాల నుడుమెసంగెననియు అందులో కావనసభయందు తమ పక్షమునకు వ్యతిరేక భావమును జూపెడివారినండి యది ఎప్పుడుచే నెంతయు సంతోషాహూముగ నుండెననియు తెల్పిరి. తరువరి అందరు ఆనుపత్రిక మోటుటపై జనిరి.

శ్రీయుత ఆంజనేయులుగారు ప్రస్తుతమున మంత్రిగారిని శత్రువులుచేయు గృహము (Operation Room) నకు దీసికొనివెళ్లిరి. ఆనుపత్రికలోనుండు శ్రోగులందరు పంచపాళీలో పరుండియుండిరి. కోగులకై యుండిన రెండుగురులూ కూడ పడిపోవుస్థితియందున్నవి. వారు పరుండుటకు తావు లేదు. తనవార మంత్రిగారు సభానాటకమునకు దీసికొని పోవడిరి. పురుషకాగారు తనవార మంత్రిగారిని కంఘస్థాపన జేయనని జేతుదు నిట్లు తెల్పిరి.

సోదర సోదరీమణులారా! మీయెదుట గాన్పించుచున్న యీ వైద్యకాలాధీనము నేను పుట్టియుండుటకు ముందు కట్టబడియుండెను. అప్పుడు తెనాలి యొకపట్టణముండెను. ప్రస్తుత మీపట్టణమున 28వేల జనులు గలరు. అంతజనసంఖ్యకు లగిన వైద్యాలయ మనవరము. ఇదివరలో వైద్యాలయమును దర్శించిన గొప్పవారందఱు ఈభవనము చాలనిని వ్రాసియున్నారు. నేను ఈపట్టణపాలకాధ్యక్షునిగా చాణ్డీ పుచ్చుకొనినపుడు మునిసిపాలిటీకి 28 వేల రూపాయలు అప్పు ఉండెను. దానినంతయు భగవదనుగ్రహమునల్ల తీర్చి ప్రస్తుతము 15 వేలవరకు

ప్రస్తుత వేలెన్ నును జూపగల్గితిని. ఆరోజులలో మన పాలక సంఘమునకు ప్రభుత్వము వారు అప్పు నిచ్చుటకుగూడ నిరాకరించిరి. అట్టివారినుండి నేను ఇష్టము 40 వేల రూపాయలను అప్పుదీసికొనివచ్చి మందరమగు మార్కెట్టు నిర్మాణము జేయుచున్నాను. ఈ అప్పు దీర్చుటకై నేను మునిసిపల్ ప్రవ్వణముండి చిల్లిగవ్వనుగూడ ముట్టును. 28 సంవత్సరములలో మార్కెట్టును అడలెమ్ముటచే వచ్చు ప్రవ్వణము తోడనే అప్పుదీర్చెదను. ప్రస్తుతము నున ఆనుపత్రికలో మూడు గదుల నిర్మించెనలనినాను. దానికై మిరందరు దయతో చేడ్వో దొంగ జేతుడున్నాను. నా యాహ్వానము సంగీకరించి దయ చేసినందుల కమాత్యులనునికి నావందనములు. మంత్రివర్యా! దయతో కంఘస్థాపన జేయ చేతుచున్నాను.

మంత్రిగారు తరువాత కంఘస్థాపన జేసిరి. మార్కెట్టాన మూడు మిమ్ములున్నామి. వేదమంత్రిమంతు చదువుడెను. తిరుపతి మంత్రిగారి ట్టుపవ్వనించిరి.

సోదరీ సోదరులారా! నే నీవైద్యకాలము దర్శించితిని. 28 వేల జనసంఖ్యగల యీపట్టణమున కిది బాలదు. ఈ భవన మెన్నడో తాతలనాడు నిర్మింపబడెను. ఇంతకుముందు మీ వైద్యులుగారు నాకు విమాదంరమంజనవృత్తాంతమును చెల్పిరి. ఇద్దరుశ్రీయు నిగ్గాడుటకై ఈవైద్యాలయమునకు వచ్చి ప్టలా భావముచే గుంటూరుకు పోవుయందగా ప్టాటుభారముమీదనే ప్రవలించినట్లున్నది. ఇది యెంతయు విచారకరము.

పురుషుల యారోగ్యముకంటె దుర్బలలగు యువకుల యారోగ్యమును మనము శ్రద్ధగ జూడవలయును. వారికి పని కిచ్చి నలుల శ్రీలకు, శిశువులకు నొక ప్రత్యేక మార్గ ఉండుట యవసరము. శ్రీయుత ఆంజనేయులుగారి విషయమై చాలకృషి జేయుచున్నార. వారికి మిరందరు భగవదాయముచేసి తోడ్పడగోరెదను. మీరు మీసహాయమును జేయబోయిన, ప్రభుత్వమువారు సహాయముజేయుట చాలకష్టము. అంత ఆంజనేయులుగారు వందనములడెచ్చుచు మంత్రిగారు మాయింట్లో నేను వారిపక్షమునకు సాధారణముగా వ్యతిరేకభావమును జూపెడువానుడగాని సహకారమునుజూపెడువాడును గాననియు నన్నార. అది సత్యము. నాపురపాలన నాస్పృహయమున సగ్రస్థానము పోయిందను. దానివిషయమై తేప్ప ఎల్లప్పుడు సహకారమును ఒప్పుకొందునని తెల్పెను. అంతట అతిథులకు ప్రేక్షకులకు పంజరముగూతో నాడిసభ పూర్తియైయ్యెను. ఆరాత్రి మంత్రిగారు వెడలిరి.

స్వరాజ్యవాదిగా నున్న శ్రీయుత ఆంజనేయులుగారు యీకంఘస్థాపనాకార్యము మంత్రిగారిచే జేయించుట సమంజసమేనాయని యదటి స్వరాజ్యవాదుల వాదము. ఇది స్వరాజ్యపక్షమువారిసూత్రమునకు వ్యతిరేక మనుటలో సందియము లేదు.

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

శ్రీ! శ్రీ! ఆచార్య మానుమంతరాయ
నిలావిగ్రహ స్థారకచిహ్నము

శ్రీయుత అల్లూరి రామచంద్రారెడ్డిగారి
సహాయము

శ్రీయుత అల్లూరి రామచంద్రారెడ్డిగారు, తమసభతో త్వరలో మాపురమునకు విచ్చేయుచున్నారని తెలుపుటకు మిక్కిలి మోదముగునున్నది. వారు రామదాసు నాటకపు టానాయము, శ్రీ హనుమంతరాయ శిల్పిగవారిధికి, ప్రస్తుతము ట్టుముగా నర్పించెనరు. ఇది మాయాద్యమునకు మిక్కిలి విజయనూచకము. అని శ్రీయుత గునుగల్ల వేంకటసుబ్బారావుగారు బందరు నుంచి మానునాసిరి.

బందరు
ఇండియన్ డ్రమాటిక్ కంపెనీవారు

నుడివాడతాలూకా నుద్దెలలేలలో పోల్యెండ్రనాటకము (2 వ భాగమును) 6.6.25 తేది శనివారము ప్రదర్శించును.

చెల్లింగండ్ల నీ నీ మా

30.5-25 శనివారమునుండి 5.6-25 శుక్రవారమువరకు ప్రతి శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గం॥ మాటినీ ప్రత్యేకఆట గలదు.

ప్రపంచమందు అంతిటను చాల ఆకర్షణీయమైన

ది ఐ రన్ మాన్ 3 వ వారము
అల్పర్షిని ఛైర్యకార్యములు చూడవలెనని,
సాహసము గల పిశాచములరాజు

జర్మనీ వారికి మూల వ్యాధిని నివారించుట ఎట్లు తెలియును.

ప్రపంచమునందు అంతెటును వేరువేరుగా హడెన్ సాను వాడి వ్యభిచరణ చేసియున్నాడు.



గొప్ప జర్మనీ మూలవ్యాధినివారికి. బస్టిన్ టేబుల్ విశ్వవిద్యాలయ క్లినిక్ నందు మూలవ్యాధికి గల ఔషధము హడెన్ సా యొక్కటియే. హడెన్ సా తప్పక మూలవ్యాధిని ఎండబెట్టి, రాలునట్లు చేయును. మరి యొక కుటుంబముకూడ వ్యాధిచే బాధపడెను. నేడే ఒక ట్యూబును కొనుదు. ధర 1 కి రు 2.40 ప్రత్యేక స్పృటుతో పెద్దపైజాది గలదు. పూర్తిగా తృప్తిచేసిందో ప్రకటించును.

చురుకుగా పనిచేయునట్టి ఏజెంట్లు కావలెను.

Sole Agents:—THE INTERNATIONAL TRADERS,
1961 Sankdi Sheri. Telegram.—"Special. AHMEDABAD
Agents for Andhradesa:—Mr. K. A. RAJU, Goraga, Post Vissakoderu,
Tp. Bhimavaram Kistna Dt.
Agents for Madras Presidency:—
Messrs, DADHA & Company, Esplanade, MADRAS.
Agents for Mysore & Goorg:—
Messrs JONES & Co., No. 5, Gundopenth Street, Bangalore city.
AGENTS for Travancore:—
KRISHNA & Company, Trivandrum.



Powell's Extract of Golden

3421 పవలుగారి ఆమోఘమైన గోనెగరోగమునకు అద్భుతమైన గుణమిచ్చును.

ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది. సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క వాపు, శుక్లవర్ణము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుచుర్చునట్టి దివ్యౌషధము. **గుణము:—** 6 మోతాదులగోనెను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తప్పుక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దాని వాడవలెను.

శిశువున వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రు. 1-4-0
దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రు. 2-8-0

హా దివ్యౌషధములు ముద్రసిద్ధమైనయెడలకాములన్నిటిలోను దొరుకును. మా చిత్రవిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుదు. ఈ క్షరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయబడినవి.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, Bombay.



నేషనల్ థియసాఫికల్ కాటేజి, అథయారు, మదరాసు

సాశ్రమము: స్కూలు ఫ్రేనలు, ఇంటర్మీడియేటు వరకులకు దిక్సైజు చేయబడినది. 6 ఏండ్లకు పైబడిన బాలరందరు విద్యాలయమున చేరవచ్చును. నవీన విద్యాపద్ధతుల ననుసరించి, బాలర ఆభివృద్ధికి అన్నిరీతుల సహాయము చేయబడును. బాలికల విద్యకుగాను ఈసంవత్సరమునుండి ప్రత్యేకశాఖ ప్రారంభింపబడును. విద్యార్థినుల భోజన మజ్జనాదులకు ప్రత్యేక పర్సాన్లు చేయబడుచున్నవి. విద్యాలయము జూన్ 15 వ తేదీని తెరువబడును. కుర్రవాండ్రు తేదీదండ్రులు వెంటనే దరఖాస్తులు పంపవలయును. కలకాల తరగతులకు స్కూలు ఫ్రేనలు పరీక్షాఫలితములు ప్రకటింపబడగానే పంపవలయును. ఇతర విషయములను తెలిసికొనవలయునవారు ప్రిన్సి పాలకు వ్రాయవలయును. **జి. వి. సుబ్బారావు ఎం. ఏ., ప్రిన్సిపాలు.**

(తెల్లకుసుమ-ముత్యశూల

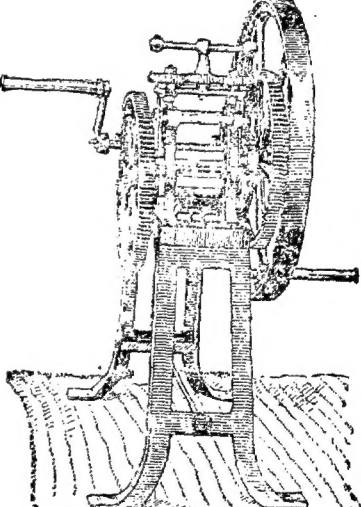
అకాలబహిష్టి)

వి. శోగారావు ల్యూండ్ లార్డు, సత్యవరం. గోవావరి జిల్లా:—తెల్లకుసుమ, ముత్యశూల, అకాలబహిష్టి మొదలగు వానిచే బాధపడుచున్న యొక స్త్రీకి లోద్రను వాడినపిదప సోభ్యముగనున్నది సంతానసంపద పిల్లలపేరు "కేసరి" ఎ. ఈశ్వరప్పగారు కొటబామ్మి, గంజాము. పంథా సభాగృహములేని అనేక స్త్రీలు తమ "లోద్ర"ను నేవించి పుత్ర పుత్రికా రత్నంబులను బడసిరి. కొందరు తమపిల్లలకు "కేసరి" అను నామమిడిరి. 168

"కేసరి కుటీతం"

ఆయుర్వేద ఔషధిఔషధశాల, యెగూరు, మద్రాసు.

రేకుల మిషనులు



వెండి బంగారు నగలపనిచేయువారికి రేకులు తీయుట కుపయోగపడు మిషనులు మేము దిగుమతి చేసి ఇతరులకంటె సరఫరాచేయుటకు విక్రయించుచున్నాము. సి. హెచ్. శోభనాచలం లిండు నన్ను, చిలకలపూడి పోస్టు, (మచిలీపట్నం).

ప్రభాకర శాస్త్రిగారి గ్రంథములు

శృంగార శ్రీనాథము శ్రీనాథుని సమగ్రచరిత్ర	2-0-0
చాలుపద్యమణిమంజరి (ద్వితీయభాగము)	1-6-0
ప్రబంధరత్నావళి	1-8-0
మాన్వాళ్ల ముచ్చట	0-4-0
సప్తపదులు ('తిరుప్పావై'కి తెనుగు)	0-8-0
భగవద్భాగము (తమిళసము)	0-6-0
మణిమంజరి ఆఫీసు తిరువల్లి క్లెరిక్ మదరాసు.	

క రం చం దు చ చి ల్ దా ను

బంగారు, వెండి నగలవర్తకులు, సావుకారువేట, మద్రాసు. 1911
దరఖాస్తుపంపిన క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మహాత్ములకు కవీంద్రునిస్వాగతము

కాంతినికేరణ ఆశ్రమవాసులతో
మహాత్ముడు సంభాషించుట

జాతీయతాభివృద్ధికి రాజమే సాధనము

[పార్వత్యప్రతికా ప్రత్యేకవిలేఖరుడు ఆపత్రికకు
ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు]

కాంతినికేరణము, కే 81:—నిన్న మొన్న మహాత్ముడు
కాంతినికేరణమున గడపెను. ఇతరవ్యవహారముల నన్నిటిని కూని
నిశ్చింతతో నుండెను. ఉత్సాహభరితుడగు ఆంధ్రానుగాలు
మహాత్ముని కన్ని సౌకర్యములకు కలుగజేయుచుండిరి. ఆంధ్రా
నుగాలు తరిమివేయుటకు భద్రునితో కలుగిరి. మహాత్ముడును
అతిథి గృహమునకు కవింద్రునిభవనమునకు ఉత్తరాయణమునకును
ఇటునటు తరలితే తిరుగుచుండిరి. నూతనవిజేతి తలచుచు
యండ ఎండలో నీ రెన్ని పర్యాయములు తిరిగి రో దేవునకుయక,
ఒక్కొక్కమైనను వారూరకుండలేదు. మహాత్ముడును సౌకర్య
ములకు కలుగజేయవలయునను ఉత్సాహము వారి కంత అధిక
ముగనందెను. పగలంతయు వారి కిదే చింత. రాత్రియంతయు
ఇదే కలనము.

అస్థితియా అస్థిరాదేములందు పర్యటనమునర్పి తై
ప్రభుత్వ సిద్ధాంతములను జాతివర్ణ భేదముల సమస్యను గల
సంబంధమును పరిశీలించుటకు పూనుకొనిన అమెరికావాస్తవ్యు
లగు విమలపుష్పమగారు మహాత్ముని కవింద్రునిచూచుటకు కాంతి
నికేరణమునకు వచ్చియుండిరి. ఆంధ్రానుగాలు వారికి స్వాగత
మొసగి మహాత్ముని కవింద్రునికు పరిచయము కలుగజేసిరి.
విమలపుష్పమగారు దక్షిణాఫ్రికానమస్యవిషయమై మహాత్ముని
తోను, కన్యా, భీష్మసమస్యల విషయమై ఆంధ్రానుగాలతోను
మాట్లాడిరి. విమలపుష్పమగారి ప్రేమకు ఆంధ్రానుగాలు తీసి
కొని పోవుచుండిరి. వారూపతిల ప్రతినిధులు అప్పుడే ఆం
ధ్రానుగాలని ఎండవ గలిగిరి.

మహాత్ముడు - కవీంద్రుడు

నేటిదినుము ఉదయము మహాత్ముడు కవింద్రుడు కలసి
వీర సంభాషణము కలిపిరి. సంభాషణ రహస్యముగ జరుగుటచే
వివరములను తెలుసుకొనుటకు నీలులేకపోయెను. ప్రభువును
రాజకీయవిషయముల గురించి మాట్లాడి రెనియు కడకు సంభా
షణ ముతవిషయములకు మారినయియు తెలియుచున్నది ప్రపంచ
యనునందలి మతముల పరమార్థమును భావికాలమున భారతదేశ
ము ప్రకటింప గలుగు విషయమై చిగ్గు జరిగెను ఆత్మకన్న
ఉత్కృష్టమునకు పదార్థము మోక్కటి లేదను విషయముపై
కూడ సంభాషణ జరిగెను. భౌతిక సంపదలన్నిటికన్న ఆత్మయే
శ్రేష్ఠమైన దని భారతదేశము నిదర్శింపవలయు ననియు ఇతర
దేశములు తమ ఈస్టియల నెరవేర్చుకొనుటకు పడుచున్న
సాధనముగ గ్రహించుచుండ, ఎట్టి పరిస్థితులయందు నైనను పడు
చున్న దౌర్జన్యమును కార్యసిద్ధికి సాధనముగ భారతీయు
లుపయోగింపరాదనియు మహాత్ముడు వాదించెను.

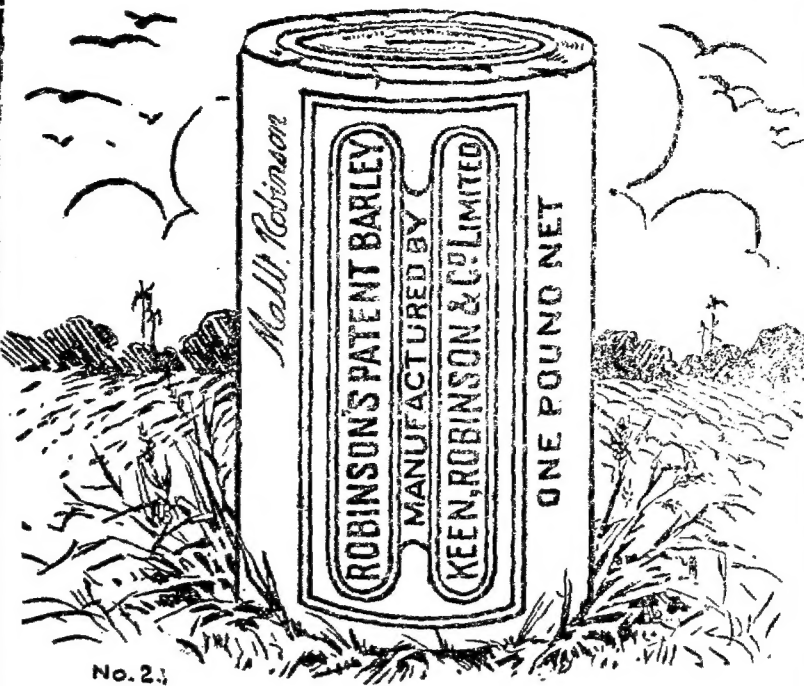
ఆశ్రమవాసులతో మహాత్ముడు సంభాషించుట

అతివారము సాయంకాలము మహాత్ముడు
ఆశ్రమవాసులతో ఇష్టాగోష్ఠి సలిపిరి.
భిక్షువుల వీరలు ధరించిన స్త్రీలు ఆధికముగ నుండిరి.
స్త్రీమతము, హేమలతలగురు, క్షీతి మోహననేను,
అజయ నమరచక్రవర్తి సతీమణులు స్త్రీయు రామానంద
భట్టిగారు, ప్రాశస్తరు బహుబుద్ధిమగార్లు, డాక్టరు
కాలిన్సన్గారు సంతోష మహార ముజుంజాంగారు ఇతర
ఆశ్రమవాసులు మహాత్ముని చూడవచ్చిరి. రోమముజుంజారు,
అమిత చక్రవర్తి శిఖముజుంజారుగారికన్యలు పాలుపాడి మ
హాత్మునిక ఆనందముగలుగజేసిరి. మహాత్ముడు రాజుమిత్రుల
ప్రియుడు అందరితో సంభాషించుచుండెను. ఆశ్రమగ్రంథా
భియాధికారియగు ప్రభాతమహార ముర్దీగారి మాడుపంపిర్ల
ముల పంతులుగల ముద్దులొకరు మహాయుధు సుప్రీయము మహా
త్మునికన్యచూరవేసికొని అలలాడుకొనుచుండెను. మహాత్ముడు
అబాయిని ఆటలను చూచి ఆనందించుచు భారీ గ్రంథాలయాధి
కారియని ఆచాలని పిలిచెను.

ఆనందసంధాయకమగు మార్గము

వేదములనుండి ఒక వాక్యము నుదాహరించి ఆనందసంధా
యకమగు మార్గము నుపదేశింపునని పండిత బధశేఖరకాశ్రి
గారు మహాత్ముని ప్రశ్నించిరి. "రెండు చేతులతో ఎట్టి సంతో

రాబిన్సన్ "పేటెంటు" బార్లీ



No. 2.

మిక్సిడ్ బాగ్ లతో కాస్త్రమృతమైక పరిశోధనలు, వైద్యసంబంధ
మైన శోధనలు చేసినవారువారే నిమ్నోక్తగా

రాబిన్సన్ "పేటెంటు" బార్లీ

మానవానికి నిజముగా శ్రేష్ఠమైన పోషకసాధనమే లేదని. విద్యకలలు
విమల రాబిన్సన్ "పేటెంటు" బార్లీతో తగినరీతియందున గొ
లది లేక ఆల్బుమిన్మును తీసుకొనుచుండిన వారికి మంచియు గలుగుటచే
గాక తప్పక విద్యలకు పాలు భారముగా యిగ్గుచుండును.

ఇతర యే ఆహారమును తీర్చిదిద్దుటకు శక్తి లేనట్టి వ్యాధిగ్రస్తులకు
య్యవలకు రాబిన్సన్ "పేటెంటు" బార్లీతో తగినరీతియందున
కంజాని లేక ఆల్బుమిన్ముగాని శ్రేష్ఠమైన ఆహారము.

జ్యోమతే బాధపడుచున్నట్టి వారు రాబిన్సన్
"పేటెంటు" బార్లీతో చేయబడిన గంజని త్రుమ్యకొన అది
రక్తమునకు, కడుపుకు చలనమునిచ్చుట వారికే తెలియును. మూత్ర
సంబంధమైన వ్యాధులు లేక పేద సంబంధమైన వ్యాధులు గలవారికి
రాబిన్సన్ "పేటెంటు" బార్లీతో తగినరీతియందున కంజ
కంటా శ్రేష్ఠమైన ఆహార మెట్టియును లేదు.

వేసవి కాలమునందు మంచుగడ్డ, కొంచము నిమ్మరసము చేర్చి
తీసుకొనుటకు తగినది. అయితే అది రాబిన్సన్ "పేటెంటు"
బార్లీగా నీ యుండవలెను. పలుమార్లు నీచునున్నచుతో కలప
బడి, మలముగానున్న పెరట్ బార్లీని వాడుటను మానుచు.

వరప్రసాదము

చదు లేక ఆనందసంధాయకమగు మార్గమును చూపుచున్నాను.
నేను ఉపదేశించినవిషయము మోక్కటి లేదు. నాకు
బదులుగ మాట్లాడునపుడు నావద్ద నున్నది. (అని ఎదురుగ
నన్ను రాజుమిత్రులు చూపిరి.) దానివలన కలుగు ఫలితము దాని
సంగీతమును మరొక శ్రావ్యముగ నుండునట్లు చేయుచున్నది.
అని మహాత్ముడు చెప్పెను.

దేశమునకు ప్రతివాడును ఏ విధ మున యథా
శక్తి పాటుపడవచ్చును అని ఆశ్రమవాసులు ప్రశ్నించిరి.

రాజుమిత్రులనుపేదకుటలవల్ల అని మహాత్ముడు ప్రత్యు
త్తరమిచ్చెను భావములను వినించి తెలుపవలయునని కోరగా,
మహాత్ము డిట్లుచెప్పెను:— "ప్రతిభారతీయుని కీ రూపము
లిప్యవలయునని కోరినను, లేకున్న ఏదైనను ఒకపనువును ఇన్వ
మనికోరినను నాకోరికను అనుసరించుట అందరకు సాధ్యముకా
జాలదు. యావత్తులు వృద్ధులు, ధనియు లేదలు, స్త్రీలు పురు
షులు, రాజులు కూలివారు, హిందువులు వహిమ్యుడీయులు
అందరు చేయదగినపని రాజుమిత్రుల మాటతీయుట. ఇది అందరు
చేయదగినపనియేగాక దేశమునకు మిగుల భారకమైనది. ప్రస్తు
తము భారతీయుల యందు జాతీయతాభావము లేదని నిందా
రోపము గావించబడుచున్నది. గుణరాజీయము నంగీయింప
కును. ఉత్తర హిందూస్థానువారికిని దక్షిణాఫ్రికానులకు
ఆన్యన్యత లేకున్నది. అందు రాజుమిత్రులు చేయవలసిన పరస్పర
సంబంధము ఏర్పరచు. కాంతి ఓర్పు లేకపోవుట నిరాశా
నూతములకు కావున రాజుమిత్రులు చేయవలసిన మన ఇబ్బందు
లన్నియు అంతముగలదు. ముగ్ధులగుటకు చేరినవారిని

వీరవారికిని ఎట్టి సామ్యము లేకున్నది. వీరల క్షేమములొరకు
దినమునకు అరగంటకాలము ధనికులు పడుకుంటు
ప్రారంభించిన పరిస్థితులు సంపూర్ణముగ మార
గలవు. కావున ఈకాలమున ఆచరింపవలసినయట్లు మినియేయని
నేను బోధించుచున్నాను. జనులయందు సోమరీతియగు అధిక
మగుచున్నది. గ్రామములం దీశితి గొప్పవిషయమును కలుగజేయు
చున్నది. వడుకుటలవల్ల ప్రధానవృత్తిలవల్ల కలుగు ఆదాయము మట్లుం
డ అనవచ్చు ఆదాయము కొంత ఏర్పడును. ప్రతివ్యవసాయ భారత
భూమికి మోక్షము కావలయు ననిన అంతులకు రాజమే సాధ
నము. రాజుమిత్రుల హిందూ హిమ్మడియ విభేదములను, అప్ప
కృతకు అంతమిందింపవచ్చును. రాజుమిత్రులు చేయవలసిన భారత
దేశపు విమల కైక యథాశక్తిని పాటుపడుట అందరికీ సాధ్య
మైనది.

మోటారుబండి వం దెములో మూడువర్గాలునున్నవి వట్టి
గొట్టెనది. పాడైంది కాని బండి నడుపువానికి హానిగలుగలేదు.

స్త్రీహత్యగావించి ఆత్మహత్యచేసికొనుట

నాగపురం, నాను 4:—నాగపురం నాంతురు రైఫి
బ్ల్యుండు బనిచేయుచున్న సోకడు బిల్లాకోర్టు ప్రాంతమునొక
స్త్రీని కుహారితో గొల్చిచంపి తాను ఆత్మహత్యగావించుకొనెను.
చంపబడినస్త్రీ వానిభార్యగాని. లేక వాని సోదరునిభార్యగాని
బహుశః అయి ఉండును. నాత్యచేయుటకు గారణము జరియదు.
(ఆ. ప్రె.)



AMRUTANJANA

అమృతాంజనము

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

రాక ఫెల్లరు, కార్మి జీ గారలు దేశదేశమునకు సహాయ మేల చేయలేదు?

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమైతని చెడగొట్టుకొనుట యిష్టములేక!

“ఇది పిరికితనము గాదా?”

జే. టి. సందర్లందు గారు యీ నెల ‘మాడరన్ రివ్యూ’
జీవల వారమున వ్రాసారు:—

రాక ఫెల్లరు సాయము జేయలేదు?

‘మాడరన్ రివ్యూ’ మార్చిసంచిలో మేరీ కె. మార్స్
అమెరికానుండి వ్రాసిన లేఖను చదివినపుడు సంతసముయ్యెను.
అందువలన ఒక చిత్తమైన విషయమును చెప్పెను. ఆమెను
రాక ఫెల్లరు సంస్థ సంస్థకులన్నియును చెలియును. తెలిసి
నట్లు, రాక ఫెల్లరు సంస్థ ప్రపంచములో ననేకదేశములందు
అనేక పరిశ్రమలను పహాయము జేయబడుచుండి, యింక
దేశములందున అత్యంతమున నవసరమున్న భారతదేశమున
సహాయమును బంపలేదని ఆమె తెల్పుచున్నది.

భారతదేశము నిలుల విడిచివేయుట యెల? మార్స్ సతి
చెప్పిన కారణము మే మందరమును అనుమానించినదే. బ్రిటిషు
ప్రభుత్వముతో విరోధము, అమిత్రత్వ మెక్కడ సంభవించు
నో యనియే. ఆమె యిట్లు వ్రాసెను.

“రాక ఫెల్లరు సంస్థ, వై నాలోను, దక్షిణాఫ్రికా
దేశములందును, విరోధము దేశములందును, కెనడాలోగూడ
ధనము వెచ్చించును. కారణము యీ దేశములందలి ప్రభుత్వము
యీమిదలక్షణములను సమర్థ పద్ధతిలో జూచును. అయితే
యాసంస్థ తాము జేయుచున్నట్లు ఆ ప్రభుత్వముల కేమైన
నష్టకరములుగ నుండు విషయములలోనికి దిగుటలేదు. భారత
దేశము బ్రిటిషుప్రభుత్వము క్రిందకున్నది. భారతీయుల అభి
వృద్ధికి అవసరమైన దానినంతయు బ్రిటిషువారే జేయుచున్నారని
బ్రిటిషుప్రభుత్వము ప్రపంచమునకు చాటును. అందుచేత రాక
ఫెల్లరు సంస్థ భారతదేశములో నేమైన పనిజేయునెడల ప్రభు
త్వమువారి కిష్టములేరంద విన్నవనియు, నిరసింపవచ్చుననియు
చలంబుచున్నాను.”

సంగతించుట నిందు చెలియుచున్నది. జాతీయాస్థితలేక
ఒకదేశముగ వ్యతంత్రముగ నుండక మరియొకదేశమునకు అధి
నమై యుండుటయన నెట్టిదో మనకిందు గానించుచున్నది.
ఇట్టిపరిస్థితుల జూచుచున్న, గ్రేటుబ్రిటను భారతదేశమునకు
మిత్రమనియు, బాధకారియనియు, భారతదేశములో నున్నది.
భారతదేశముయొక్క లాభమునకే యనియు జెప్ప మాటలకు
సంతకాత్రము పరిపూరితమో తెలియుటలేదా?

రాక ఫెల్లరు సంస్థ యీమధ్య ప్రచురించిన నివేదికము
జూని 1882వ సం॥ వై నాలో వైద్యవిద్యకును ఆనుప
క్రమమును దానమొసంగెనని తెలుపబడినది. వెకింగు యూని
యను మెడికలు కాలేజీకి 851882 డాలరు లీయబడినది. ఇదంత
యు ప్రశంసనీయును. వై నాలో ఆరోగ్యపరిస్థితులు నిశ్శుప్త
ముగనే యుండును. ఇట్లు దారితో జేయు కళాపాము ఆదే
క మనకు నిజముగ కావలసినదే. కాని భా
రతదేశ ఆరోగ్యపరిస్థితులుగూడ యితర నిశ్శుప్తముగనే యున్న
వి. వానిని చక్కపరచుటకు యెక్కువ పనియేమియు జరుగుట
లేదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అవసరము చేయవలసిన దాని
నంతయుకాని యే కొద్ది భాగముగాని చేయుటలేదు. వైద్య
కళాశాలల స్థాపించుటకును ప్రజల ఆరోగ్య పరిశుద్ధిస్థితులను
చక్కబరచి ఆనుపక్రమల వైద్యసహాయము నెక్కువజేయుట
కును మున్యజ్వరం, యితర అనేక జ్వరములు, క్షయ, బొబ్బల
వ్యాధి మున్నగువి దేశమును తునుముకొని పోవు ననేక రోగ
ములను నివారించుటకును ఉపయోగింపవలసిన ధనము యీ
నేకమును పొందించు బ్రిటిషు ప్రభుత్వ లకును
ప్రజలను పరాధీన స్థితిలోనుంచు వైద్యముల పోషించుటకును
వినియోగింపబడుచున్నది. భారతదేశము విదేశ ప్రభుత్వము
క్రింద బంధింపబడిక వ్యవహారము నవధించుచుండునెడల
రాక ఫెల్లరు గారు వై నాలో సహాయము చేయుచున్నారో
అంతటి సహాయము భారతదేశముగూడ బొందియుండెడిదని
నిస్సంశయముగ జెప్పవచ్చును.

కార్మి జీ గారల సాయము జేయలేదు?

ఇకను అంద్రా కార్మి జీ గారి మాట జూడుము. కార్మి
జీ గారు లనదేశమునకును యితర దేశములకును పెద్ద పెద్ద ఉప

కారములను జేసినపుడు భారతదేశమును మాత్రమం దేల జేర్చ
లేదు! రాక ఫెల్లరు గారు, ఆ సంస్థ యునే కారణ
ముచేత చేయలేదో అదే ప్రభుత్వముతో పీడుగూడ చేయలేదని
యూహించవచ్చును. భారతదేశము గ్రేటుబ్రిటను ‘సాత్తు. ఆ
యన తత్వాల కేమైనసహాయము జేయునెడల గ్రేటుబ్రిటను
కీష్టముండదని ఆయనకు చెలియును. ఇట్లుజేయుటలో ఆదేశపు
పరిపాలనమును విమర్శించినట్లును, భారతదేశమునకు చేయవలసి
వదంతయు గ్రేటుబ్రిటనుజేయుట లేనట్లును భావమును ఆదేశము
కనుగొనును.

కార్మి జీ గారి యేదోవిధముగ భారతదేశమునకు సహాయ
ముజేయునట్లు జేసిన ప్రయత్నముల నిజట వర్ణించిన ఆత్రు
తముగాదని తెలంచెదను.

1906లో నేను బొరాంట్లో (కెనడా) నుండగా కార్మి
జీ గారు ఉపన్యాసముల నీయవచ్చిరి. నుప్రసిద్ధ పండితులను
రచయితలను ప్రాసెసరు గోల్డ్విన్ స్మిత్ గారి కతిమూగ నుం
డిరి. ప్రాసెసరు స్మిత్ గారిలో నాకు కొంతవరకు బాగాకురిచ
య్యుగలదు. దీని నవకాశముగై కొని కార్మి జీ గారి నేదోవిధ
మున భారతీయులకు దారిద్ర్యదుష్పీతి తొలగవలయు కొంత ధన
సహాయము జేయింపవలెనను. కాంక్ష జనించెను. కానిమీదట
కార్మి జీ గారి కీ కిందివిధముగ నొక ఉత్తరము వ్రాయగా దానిని
ప్రాసెసరు స్మిత్ గారు రండిచ్చిరి.

బొరాంట్, ఏప్రిల్ 26 1906:—ఆంధ్రా కార్మి జీ గారికి:—
ప్రియమైన ఆర్యా,

మీరు భారతదేశములో విద్యాభివృద్ధి కేమైన సహాయ
ముజేసెదరమో ప్రాసెసరు గోల్డ్విన్ స్మిత్ గారు విచారించి
భారతదేశ స్థితి వివరించియుండవచ్చును.

భారతదేశమున కెన్నిన్నియో అవసరములు గలవని మీ
కును తెలిసియున్నది: అచటి ప్రజలు దుర్భరదారిద్ర్యమున
నున్నారు. వారికి సహాయము జేయు వారు గాని
వారిమేలు ప్రయత్నము వారు గాని యే వ్యయము లేదు.
వారు విదేశపరిపాలనముక్రింద నున్నారు. ఆ ప్రభుత్వము
వారికి యీ దేశముల ఆశయములపై యేమాత్రమును సానుభూ
తిలేదు. ఆదేశీయులు కొన్నికొన్ని ముఖ్యవిషయములందు అసి
యాఖండమున మంచిమేధావంతులని మీరంగీకరింపవచ్చును.
వారు వారి చారిత్రముజూచి గర్వపడెదరు. ఆప్రాచ్య వా
జ్యమును, వేదాంతము, గ్రీకు, జర్మనీవానికేమియును దీనితో
వు. అచటనుండియే ప్రపంచవిఖ్యాతమును చెందువరములు జ
నించెను. కర్తవ్యప్రభువు లిటుల జెప్పెను. ప్రపంచములో నితర
దేశములుజేరికన్న గాని యెక్కువగ భారతదేశముచరిత్రయందును
వేదాంతమునందును మతమునందును సుప్రసిద్ధిని గాంచెను. అట్టి
ప్రజలగతినిగూర్చి ప్రపంచ మంతయును విచారించవలసియే
యున్నది. ప్రాచ్యదేశ ప్రభోధముతో భారతీయులుగూడ
ప్రభోధముగాంచుచున్నారు. జపానుయొక్క ప్రాభవము
వారికి బాగుగ తాకినది. సంవత్సరమునొకసారివారు తమ
దారిద్ర్య మతితీయించి, రాజకీయముగ ని స్పృహయై, విద్యా
వ్యాప్తి సౌకర్యములేక, సాంకేతిక పారిశ్రామిక విద్యలకు
వసతిలేకయున్నట్లుల చెలిసికొనినందుచున్నారు. వారిదేశమున
నిదివరకు విరివిగ జరుగుచున్న ఉత్పత్తులన్నియును భగ్నము
లై నవనియే చెప్పవచ్చును. ఇప్పుడు ప్రజలందరూ భూమి
సాగుజేసియే జీవింపవలసివచ్చినది. ఆ దేశమునందు భలవంతము
లగు నితర ఆదాయములను లభింపజేసికొనజాలరు. అందు
లకు కావలసిన శాస్త్రీయ, సాంకేతిక విజ్ఞానములు వారికి
లేవు. అట్టి జ్ఞానమును సంపాదించుకొందుమన్నను భారతదేశ
మున నందుకు సౌకర్యములేవు. భారత ప్రభుత్వము వైద్య
ముపై సంవత్సరమునకు 10 కోట్ల 50 లక్షల పానులను ఖర్చు
జేసి, అన్నిరకముల విద్యకునుగాను సరియమగు 37 లక్షల 50
వేల పానులను ఖర్చుజేయును.

భారతీయవిద్యార్థులు శాస్త్రీయ, సాంకేతిక, పారిశ్రా
మికవిద్యలను నేర్చుకొనుటకై గ్రేటుబ్రిటను, జపాను, జర్మనీ,
అమెరికాదేశములకు బంపుటకు గాను చెందు సంవత్సరములకింద

కొకసంఘ మేర్పరుపబడెను. ఇందు భారతదేశములో నన్నివ
త్తులవారను మంచియుతులగుటవారు జేరిరి. ఈసంఘము
బాగుగనే పనిచేయుచున్నది. ఇంతవరకు నూరుమంది యువకుల
నుబంపెను. కాని మీరు భారతదేశమునకొకసారి పోయినగాని
అచటి ప్రజలెంతదరిద్రులుగ నున్నారో, అవసరమైన పనులకు
గూడ డబ్బుప్రట్టిండుట యెంతకష్టమో మీకుచెలియదు.

కార్మి జీ గారు, ఈఉద్యమమును గూర్చియే మీకు ప్ర
త్యేకముగ చెబుపగోరినది. మీరు యీముఖ్యవసరమున దో
డ్చడి, ఆదేశీయుల నుద్ధరించి, ఆకల్పించి, జీవనోపాధి గలుగ
జేసి, వ్యయంసహాయముల సేర్పరచి, వర్షములేక గాక
ధనలేమిచే కరవులపాలు గాకుండ రక్షించుటకు మీకు యిష్టము
గలగదా?

నన్నొక మాచనగూనిండుటకు సలహాసంగదు. నేను జే
యునాచన విస్తారమైనదైనయెడల తీయింపును. మీనగా యిం
దు 80 కోట్లమంది జనుల జీవితములు తేమము సాభాగ్యము
మోక్ష మార్ధరపడియున్నది. పిలిపిన ప్రజలస్వార్థంత్రయవిమో
చనకు మీరు 2 కోట్ల డాలర్లు నొసంగిన మాట నేను మరువ
జాలను. మీరుదారితో జేసిన యీ భూమిదానముజూడ అంగ్లో
సాక్షులకేగాక ప్రపంచమునంతయు సానుభూతితో మేలు
జేసెదరని నాకు నమ్మకము గలుగుచున్నది. ఈ మాచనసరము
నకు గావలసిన సహాయమును జేయుటకు మీకు సంతోషముగ
నుండునని నాకు నమ్మకము గలదు. భారతదేశమునందు విద్యా
వ్యాప్తి ఒకకోటి ఖర్చుజేయ నిష్టముండదో ముందు మీరిచ్చిన
డబ్బు వడ్డీని విద్యార్థులను జపానుకు ఇంగ్లండుకు విరోపీయ
దేశములకు ముఖ్యముగ అమెరికాకు శిక్షణమునకై బంపుట
కుపయోగింపవలెను. వారు తయారై వచ్చినపుడు భారతదేశ
ములో రాష్ట్రములన్నిటియందును సాంకేతిక శాస్త్రీయ పారి
శ్రామిక వ్యవసాయక పాఠశాలలను నిర్మించి పనిజేయుట మీ
కిష్టము లేకుండునా.

నేను భారతదేశములోని ముఖ్యమైన విశ్వవిద్యాలయము
లను కళాశాలను విద్యాసంస్థలను సందర్శించితిని. అవి యెట్టి
వియో నాకు బాగా చెలియును. ఈవిషయమై భారతదేశము
లలో ముఖ్యమైన వారితో ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల జదివితిని.
వానినంతయు మీకుబంపుచున్నాను. నేను నాపత్నీమున దప్ప
మరెవ్వరిపత్నీమునను మాట్లాడుటలేదు. కాని మీరు జేయు సుప
కారమును భారతీయులందరూ నైకకంఠ్యముగ కృతజ్ఞతతో
స్వీకరించెదరని మాత్రము నేను గట్టిగ జెప్పగలను.

ఈవిషయమందలి మిశ్రభయముండి భారతీయులు
బాధ్యతగల ప్రతినిధులు కోరునెడల మీ రావిషయమునుగూర్చి
ఆలోచించెద మను భావ ముండునెడల నేను చెలిసికొన గోరె
దను.

నేనింత స్వతంత్రముగ వ్రాయబూనుటకు ఒక్కటే
మాపగ, భారతదేశముయొక్క మాచనసరమును మీరు యంతవరకు
యొక్కడను జేయని విద్యావ్యాపకమును గావించుటకు గల మహా
దవకాశమును మాత్రమే నన్నిందులకు ప్రేరేపించెను.

ఇట్లు విధేయుడు.

జే. టి. సందర్లందు.

మ.రా:— ఇంకొకటి జేర్చవలసియున్నది. నే నీవిష
యమై భారతదేశమునకుసహాయంబున కమిటీ అధ్యక్షులగు సర్
విలియం వెడ్డెరుబరనుగారిలో కొంతకాలము నుండియు నుత్తర
ప్రత్యుత్తరముల జరుపుచుంటిని. వారు యిందు తమకు
మంచి ఉత్సాహ మున్నట్లును చెప్పిన సహాయమును
జేయు నట్లు ను చెల్లిరి. నే నీ విషయమై
అమెరికాలోని విద్యాసంఘములతో చాలమందితో మాట్లా
డగా వారు యీ విషయమును మీయెదుట నుంచుమనిరి.

జే. టి. యస్.

ఈ లేఖకు కార్మి జీ గారి కార్యదర్శివద్దకుండి యీ క్రింది
విధముగ నాకు ప్రత్యుత్తరము వచ్చెను.

గవర్న మెంటు హౌసు,

అటవా, కెనడా, ఏప్రిల్ 30, 1906.

రెవరెండు జే. టి. సందర్లందు, బొరాంట్.

ప్రియమైన ఆర్యా,

మీరు కార్మి జీ గారి ఫేస్ ఏప్రిల్ 26 తేదీక వ్రాసిన లేఖ
అందినది. కార్మి జీ గారు మీరు వారికి చెప్పిన విషయమున
జోకము గలుగజేసికొన జాలమని తెలుపుచున్నారు.

ఇట్లు విధేయుడు

(కార్మి జీ గారి కార్యదర్శి సంతకము.)

బి.బి.సి.	19-6-25	
బి.బి.సి.సి.సి.	20-6-25	3-5 Xం.
మి.రా.సి. రా.క.	,	3 Xం.



స్వాతంత్ర్యవిహీనత : తత్ఫలితము

స్వాతంత్ర్యవిహీనతనలన, హిందూదేశమునకు వచ్చు కష్టములు వాటిల్లియుండెను. ఇంట నేమి, బయట నేమి భారతీయులు నిక్కష్టముగ జూడబడుట, సామాన్యమయినది. సాంఘిక, ఆర్థిక, రాజకీయభివృద్ధిల కవకాశము దొరికిపోయినది. హిందూదేశము తుదికి దానధర్మములకయినను యోగ్యత గడించలేదని, సాశ్వాత్యులు దలచునంత ఖాదుస్పృతి యరుచెంచినది. రాక్ ఫెల్లరు, కార్నీజి అను అమెరికను కోటీశ్వరు లిరువురు, ప్రపంచమున నొకవేళవాదధర్మముల జేసి ప్రఖ్యాతి గణించిరి. కాని, హిందూదేశమునకు వీ రెట్టి సహాయము జేయకుండలేదు. కారణ మేమని యడుగుట సహజము. ఇందుకు జవాబును సుప్రసిద్ధ అమెరికా ప్రముఖులగు రివరెండు సోడరు లాండుగారు, యీమానపు మాడరక్ రివ్యూవత్రికలో వ్రాయుచున్నారు. హిందూదేశమున కేవిధమున సహాయముజేసినను, బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారికిష్ట ముండదనియు, వారు కోపగించవచ్చుననియు, రాక్ ఫెల్లరు ధర్మనిధివారికి భయముగలదని తేలినది. హిందూదేశమునకు గావలసిన సహాయమునంతను బ్రిటీషు వాళే చేయుచుండగ, ఇతరు లేల జోక్యము కలుగజేయించదని, వారికి దండట. ఇంతకన్నను విచిత్ర కారణము జేహాక యుండదు. ఇతరస్వతంత్రదేశములన్నిటికిని సహాయ మవసరమై యుండగ, కడు ఏడవగు ఇండియాకు మాత్రము ఇతరుల సహాయ మక్కరలేదా?

మొత్తముమీద పరాక్రమదేశమును బాగు చేయుట కందరకును సంశయమే. రాక్ ఫెల్లరు ధర్మనిధినుండి, చీనాకు సయితము సహాయము చేకూరెను. కాని, హిందూదేశమునకుమాత్రము నిశ్చింతదయ్యెను. బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారి తంత్రోద్దేశము, దానితో సరిపోవునా? హిందూదేశపు, దానిగొట్ట, కత్తి, విద్యాభివృద్ధికి వరులతోడ్పడుటను గూడ మామూలుగా హిందూ దేశము స్వరీసలనము నుపాసించుచున్న మొదల, రాక్ ఫెల్లరు సహాయ సూచియును తప్పక చేకూరెడిదని, సోడరు లాండుగారు చెబుచున్నారు. కార్నీజిగారు సహాయము జేరిగని, హిందూదేశమునకు తమరు రాక్ ఫెల్లరుగారిని ప్రోత్సహించి, కార్నీజిగారినిగూడ ప్రోత్సహించి, హిందూదేశమునకు దెలుపుచున్నాడు. భారతవర్షము స్వాతంత్ర్యవిహీన యగుటవలన, ప్రపంచమునం చెంతచులకన జేయబడుచున్నదో యందునుబట్టి గ్రహించవచ్చును. సోడరులాండుగారు చూపిన నిదర్శనముల బోలు నిదర్శనముల నెన్నియేని జూపవచ్చును. శాంతిస్థానకు పోబిలుల మామూలమును పొందుటకు, గాంధీ

మిక్కిలి తంటాలుపడిరి. 1906 సంవత్సరము ఏప్రిలునెలలో నీవిషయమై సోడరులాండు గారు కార్నీజిగారి కొకలేఖను వ్రాసిరి. హిందూదేశము దారిద్ర్యమున మునిగియున్నదనియు, పెక్కువిధముల సభివృద్ధి గాంచవలసి యన్నదనియు, అవసరమగు శాఖలకు డబ్బులభించుటలేదనియు, అందుచే విద్యాభివృద్ధి నిమిత్తమై తగుసహాయము జేయుట కార్నీజిగారి ధర్మ మనియు సోడరులాండుగారు వేడుకొనిరి.

కార్నీజిగారు ఫిలిప్పైను ప్రజలక్షేమము నిమిత్తమై రెండున్నరకోట్ల డాలర్లను ధర్మముగ నిచ్చిరి. ముప్పదికోట్ల భారతీయుల విద్యాభివృద్ధినిమిత్తమై కోటిడాలరులనయిననుధర్మముచేయవలయు నని సోడరులాండుగారు కోరియుండిరి. కాని తా మేమియు జేయజాలమని కార్నీజిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. అంతటితో నూరుకొనక నాలుగు సంవత్సరముల పిదప హేరంబచంద్ర మైత్రగారు అమెరికాకు వెడలినపుడు మరల నొకలేఖను వ్రాసి మైత్రగారికి ధర్మన మీయవలసినదని సోడరు లాండుగారు హెచ్చరించిరి. కాని కార్నీజిగారు రంగీకరించలేదు. 1910 సంవత్సరము డిసెంబరు మాసమునందు సోడరులాండుగారుమూడవమారు కడలించిరి. భారతీయ విద్యార్థులకు విద్యాభివేతనముల నిచ్చిన బాగుండునని సూచించిరి. ఈవిషయమున తా మెట్టి వాగ్దానము జేయజాలమని కార్నీజిగారు మరల జవాబిచ్చిరి. అమెరికాకు వెలుపల తాము ధనసహాయము జేయుట కష్టమని కార్నీజిగారు సాకు జెప్పినను అట్టి సహాయము నితర దేశములకు జేసినటుల సోడరులాండుగారు ఉదాహరణముల జూపుచున్నారు. కోటి ముప్పదిలక్షల డాలర్లను ఇతరదేశములలోని గ్రంథాలయముల కిచ్చిరి. కోటిడాలరులను స్కాట్లండు విశ్వవిద్యాలయములకు ధర్మము జేసిరి. హేగులో శాంతిమందిరమును నిర్మించుటకు డాదాపు కోటిడాలరుల నిచ్చిరి. ఇంకను ముప్పదిలక్షల నితరకార్యముల కిచ్చిరట. భారతవర్షపునంగతి, కార్నీజిగారికి తెలియదందుమా? అటుల జెప్పటకును వీలులేదు. హిందూదేశము గూర్చి వీరికి గ్రంథస్థమగు జ్ఞానమేగాక, దేశమును స్వయముగ దర్శించినలాభముగూడ గలిగెను. అందుచే, ఇక్కడిపరిస్థితులు వీ రెరుగనివి గావు. ఇంతియగాక, కార్నీజిగారికి, ప్రపంచమునందలి వివిధజాతులు స్వాతంత్ర్యము సహభవింతుట శ్రేయస్కరమను దృఢవిశ్వాసము గలదు. ఒకజాతి మరొకజాతిని పరిపాలించుటకు హక్కు లేదని, వీరు బహిరంగముగ దెలుపుచుండిరి. ఇట్టి యుదాహరణి ప్రాయముల గల వారయినను, హిందూదేశమునకు సాహసించి ధర్మము జేయలేకబోయిరి. కార్నీజిగారి చర్య, భారతవర్షమును సూచించుచున్నదని, సోడరులాండుగారు నిందించుచున్నారు. ఏది ఎటులున్నను, భారతవర్షము స్వాతంత్ర్యవిహీన యగుటవలన, ప్రపంచమునం చెంతచులకన జేయబడుచున్నదో యందునుబట్టి గ్రహించవచ్చును. సోడరులాండుగారు చూపిన నిదర్శనముల బోలు నిదర్శనముల నెన్నియేని జూపవచ్చును. శాంతిస్థానకు పోబిలుల మామూలమును పొందుటకు, గాంధీ

మహాత్మునకన్న నర్హులెవ్వరును లేకబోయినను, అతడు భారతీయుడగుట గొప్పలోప మయ్యెను. తుదకు తెన్నిను ఆటలలోగూడ, భారతీయులను చులకనగ జూచుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యములేకున్న, భారతీయులు ప్రపంచమున తలయెత్తుకొని తిరుగుటయే అసంభవ మగును. తత్సంపాదనమునకై, భారతీయు లెంతటి త్యాగముల నలిపినను అధికముగానేరవు.

గాంధీ—దాసు సమావేశము

గాంధీమహాత్ముడు దేశబంధుచిత్తరంజనదాసు గారిని సందర్శించుటకు డార్జిలింగుకు వెడలెను. దాసుగారు దుర్బలులుగ నుండుటచే, విశ్రాంతినిమిత్తమై డార్జిలింగుకు బోయియుండిరి. గాంధీ-దాసు గార్లు కలకత్తాలో నెవంబడిక నేర్పరుచుకొని, స్వరాజ్యబహిష్కారపక్షవివాదముల సంతరింపజేసిరి. బెల్గాంకాంగ్రెసుసభవా ర్షియొడంబడికను స్థిరపరచుటచే, నింతటితో వ్యర్థవాదము లడుగంటి, ఒక్కసంవత్సరముపాటయినను నిర్మాణకార్యక్రమ మవిచ్చిన్నముగ సాగునని తలంచితమి. ఉభయపక్షములవారును నిర్మాణకార్యక్రమముకొరకై కలసి పనిజేసెద రని నమ్మితిమి. కాని ఎంత కాలమో గడువకముందే, నూలుచందా పనికి రాదనియు, నిర్మాణకార్యక్రమము స్థిరకరమనియు, స్వరాజ్యపక్షమునకు జెందిన కొందరు ఎలుగెత్తి చాట దొడంగిరి. సతారాలో జరిగిన మహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయసభవా రిట్టితీర్మానము గావించి, బెల్గాం లో గుడిరసరాజీని వమ్ముజేసిరి. ఇటుల జరుగుచో, రాజీలు కాగితపు తునుకలక్రింద మారవా? ఇక మీద కాంగ్రెసుతీర్మానములకు విలువయుండునా? రాజకీయసంయోగమునకును భావ్యభివృద్ధికిని మార్గముండునా? మహాత్ముడు కారాగృహమునకు జనిన నాటినుండియు భారతీయులు వివాదములతో గడిపిరి. ఇటీవలనే భేదములు వెనుకబట్టినవి. వీరు మరల తలపడుటకన్న అనర్థము వేరొక టుండదు. బహిష్కారపక్షమునకు జెందినవారు మరల శాసన సభా బహిష్కారమును గూర్చి గంద్రగోళము చేయుచో, జేయనదేమి గలదు? రాజీపరతుల సుభయలును కొనసాగించు నపుడే, సక్రమాభివృద్ధికి మార్గ మేర్పడును. నేడు జరుగుచున్న వివాదములబట్టియు, మరల వెనుకకు బోవు సంకల్పముబట్టియు జూడ, విద్యాభికుల కింకను దేశముకొరకు కష్టపడి పనిజేయు దీక్ష యల వడలేదని విదితమగుచున్నది. ఉపన్యాసములు తీర్మానములు, రాయబారములపై నుండడి మక్కువ, స్వశక్తిని వినియోగించుటయందు గను పింపదు. ఆకారణముచేతనే స్వరాజ్యసిద్ధి దూరము బోవుచున్నది. ప్రజలను కార్యానుష్ఠాపకులుగ గావించుటకు, బెల్గాం కాంగ్రెసుసభ చేసిన స్వల్ప ప్రయత్నములు సయితము నిరాకరింపబడుచున్నవి. జిన్నాగారు సయితము, ఇటీవల గావించిన ప్రకటనమునందు, నిర్మాణ కార్యక్రమము శాసనసభలకు వెలుపల జరుగవలయునని సూచించిరి. సురేంద్ర బెనర్జీగారు సయితము, కద్దరునిర్మాణము నామోదించిరి. స్వశక్తియం దేమాత్రము సమ్యక్ మున్నవారి కయినను, నిర్మాణ కార్యక్రమము సామూహ్యవేదికను సమకూర్చుచున్నది. వివిధపక్ష

సంకల్పమున కది మూలాధారమగుచున్నది. దీనిని వదిలి, ఇతర కార్యములను చేపట్టటం, నేల విడిచి సామనేయుటయగును. నిర్మాణకార్యక్రమము రాజకీయము గదనియు మహాత్ముడు రాజకీయవేత్తగాడనియు చెలిపెడి సంగతులు అజ్ఞానజనితములనుటకు సందియములేదు. ఏజాతియైనను పరాశ్రయమువలన స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించ గలుగునా? స్వరాజ్యము నిర్మాణశక్తిపై నాధారపడి యుండుట స్వతస్సిద్ధముగాదా? నిస్సారమగు పద్ధతులవంకకు దేశలక్ష్యమును మరల్చక ప్రధానవిషయములగుర్చిమాత్రమే మహాత్ముడు ముచ్చటించి సంతమాత్రాన గాంధీమహాత్ముడు రాజకీయవేత్తగాక బోయెనా? పాశ్చాత్యశీలమును మహాత్ముడు చాలకాలమునుండియు కనిపెట్టుచుండెను. వారితోనే తీరున మెలగవలయునో మహాత్ముడు దక్షిణాఫ్రికాలో చక్కగ కనుగొనెను. అనుభవజన్య జ్ఞానమునే మహాత్ముడు ధారాపరచుకొని కృషిసలుపుచున్నాడనుటకు సందియములేదు. పాశ్చాత్యులు కేవల వాగాడంబరమును లెక్కనేయరు. కార్యపరత్వమును మాత్రమే పరిగణించెదరు. శాసనసభలలో జరిగెడి ఆందోళన కుపబలముగ నిర్మాణకార్యక్రమనిర్వహణము గూడ జరుగుచున్నచో బర్మోపాధ్యక్షుల రీతిగను ప్రభువుగార్ల దృక్పథము వేరుగనుండెడిది. మాదరగ నిర్వాహక గాంధీతో సన్ని విషయములలో నేకీభవింపక బోయినను మహాత్ముని దృక్పథము రాజకీయము గాదని తలంచు వారితో నెంతమాత్రమే కీభవించుటలేదు. ఈ మాసపు మాదరగ నిర్వాహక వ్రాసిన యీక్రిందివాక్యములను గమనింపవచ్చును. "అన్నిటికన్నను నధికముగ గాంధీమహాత్ముడు రాజకీయవేత్త యని మాయభిప్రాయము. తన రాజకీయగమ్యస్థానమును మహాత్ముడు ఆధ్యాత్మికసాధనలద్వారాచేర బ్రయత్నించుచున్నాడు. బుద్ధినివలె, నతడు నిర్వాణమునకు మార్గము జూపుటలేదు. క్రీస్తువలె, రాబోవు స్వరాజ్యమును గూర్చి ఆతడు ముచ్చటించుటలేదు. హిందూముఖులవలె నతడు మోక్షమార్గమునుగూర్చి ప్రసంగించుటలేదు. అతని ప్రసంగములలోని యంతయు భౌతికస్వరాజ్యము నెటుల సంపాదించవలయునను విషయముగూర్చియే జరుగుచుండును." గాంధీని కాంగ్రెసునుండి వెడలగొట్టవలయుననువారి సంగతిని ముఖ్యముగ గుర్తించవలయును. ప్రస్తుతసమస్య, బెల్గాంకాంగ్రెసు తీర్మానము కొనసాగవలయునా లేదా యనియే. గాంధీదాసు సమావేశమునం దీనిని గూర్చి చర్చించబడునని తలచెదము. బెంగాలులో స్వరాజ్యపక్షము వారినిగూర్చి ఎట్టి విరుద్ధవిషయములను చెలిపినను, రుజువుచేసిన గాని తాను నమ్మనని మహాత్ముడు తేటపరచుచున్నాడు. స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమముకు చేతనగువరకు సహాయము చేయును గాని, అందుకు భిన్నముగ ప్రవర్తించదు. దాసుగారును స్వరాజ్యపక్షమునందట్టి శిక్షణమును నెలకొల్పుచో, భావిపరిణామమున కట్టియే వాంతరము వాటిల్లనేరదు. ప్రస్తుతస్థితిలో, భారతీయులు తమపై తామాభిధారపడుటయే ధర్మమని నిరూపణయగుచున్నది.

వలకులలో హృదయపరివర్తనము గనుపించుటలేదు. అట్టిస్థితిలో, గాంధీ దాసుగార్లు కలసి యనిచేయుచో, హిందూదేశమున కనతికాలములో స్వరాజ్యము సిద్ధించుననుట నిశ్చయము. డాక్టరింగు సమావేశ మనుకూలఫలితముల నెనగుగాక యని మనఃస్ఫూర్తిగ గోరెదము.

క్రితీకములగు వి. వి. యస్. అయ్యరుగారు సుప్రసిద్ధ దేశాధికారులగు శ్రీమాన్ వి. వి. యస్. అయ్యరుగారు జలగంధమునకు లోనగుట, మిగుల విచారకరము. నీట మునిగిన కూతురిని తప్పింపబోయి అయ్యరుగారే మునిగి పోయిరట. అయ్యరుగారు తమిళదేశమున కలంకారప్రాయులు. ఆధునిక సమయమున, నింతటి విద్యాధికులును, స్వార్థత్యాగులును, నిరాడంబరజీవులును, కార్యదీక్షులగుటను వేరొకరు గనుపించరు. అయ్యరుగారి అద్భుతకృషివలననే, శర్మదేవియందు గురుకులము స్థాపింపబడెను. ప్రజలు విశేషధనసహాయము చేసిరి. డాక్టరు వరదరాజుల నాయుడుగారికిని, అయ్యరుగారికిని, ఏకపక్షి భోజన విషయమున జరిగిన వివాదమున కాధారము గనుపించదు. ఇరువురును దేశసేవకు లగుటచే వీరల వివాదము ప్రజలకు మరింత మనస్తాపకారణ మయ్యెను. అయ్యరుగారు సంస్కరణప్రియులయినను ఆక్షేపణ గల ఒక రిద్దరు బ్రాహ్మణ బాలురకు భోజనము వేరుగ బెట్టించినంత మాత్రమున రాధాంతము జేయుట కవకాశము గనుపించదు. మహాత్ముని మాధ్యస్థము సయితము నిరాకరింపబడుటచే అయ్యరుగారు తమ గురుకుల యాజమాన్యమును వదలుకొని అఖండసహనమును కనుబడిరి. జాతీయోద్యమారంభము నుండియు అయ్యరుగారు పలుకష్టముల పాలయిరి. బ్రిటీషు రాజ్యమునుండి ప్రవాసమునకు బోయి యూరపు నందంతటను వీరు తిరుగవలసివచ్చెను. తిరిగి మాతృదేశమునకు వచ్చినపిమ్మట మహాత్ముని అనహాయోద్యమమునకు వీరు మిగులతోడ్పడిరి. 'దేశభక్తు' పత్రికను అతినమర్శతో నిర్వహించుటయ గాక అందుకొరకు నిర్బంధమునుగూడ సనుభవించ వలసివచ్చెను. నిర్మాణవిధానమునందు వీరి కెట్టివిశ్వాసముగలదో జాతీయ విద్యాలయ నిర్వహణము నందు గనుపట్టెను. వీరి ఆకస్మికమరణము భారత వర్షమునకును అందు ముఖ్యముగ తమిళదేశమునకును తీరినపక్షము గలుగజేసి ననుటకు సందియములేదు. వీరియాత్మకు శాంతి గలుగుగాక! అయ్యరుగారు సార్థకజన్మలు, కర్మయోగులు. ఇట్టి దేశభక్తుల జీవితములే ప్రజల సత్తమకార్యములకు పురికొల్పులగువు.

గురుకులవివాదము
వి. వి. యస్. అయ్యరుగారి మరణమునకు దుఃఖించుచు, అయ్యరుగారి చర్యను మరచి, వారికి శాంతి చేకూరుటకు బ్రాహ్మణేతరులందరును సైవమును ప్రార్థించవలయునని, డాక్టరు వరదరాజులనాయుడుగారు గోరుచున్నారు. వరదరాజులు నాయుడుగారి విన్నపము నాలకించి, యంతటితో నీవివాదమును మరచి, బ్రాహ్మణులును బ్రాహ్మణేతరులును కలసి దేశ స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి కృషి

సలుపుట భావ్యము. దేశమాతను సేవించుటలో, అన్నిదేశభావములును అపవిత్రము లగుగాక యని గోరెదము. దేశము నిర్వహించవలసిన కార్యములనేకములుగలవు. ప్రధానములగువానిని ముందుగ నిర్వహించి, అప్రధానములగు విషయములను వెనుకబెట్టుట శ్రేయస్కరము. ఎల్లరకును గావలసినస్వరాజ్యముకొరకు కృషి సలుపుటయే, భారతీయుల ప్రధానకర్తవ్యము.

చిత్తుకాగితము
ఆయుధ సమావేశమునందు కొన్ని జాతులకు ఆయుధ నిషేధములను వర్తింపజేయకుండుటకు కారణ మేమని అమెరికన్ ప్రతినిధి ప్రశ్నించెను. నానారాష్ట్రసంఘము ప్రపంచశాంతిని రక్షింపగలదను విషయమును చిత్తుకాగితపు వ్రాతక్రింద త్రోసివేయవలయునా యని యితడడిగెను. ఆయుధములను తగ్గించుట కన్ని జాతులవారును అంగీకరించినగాని యుద్ధము లంతరింపవు. ప్రతి జాతీయు మినహాయింపుల గోరుచో శాంతిస్థాపనము గానకును మగుట నిశ్చయము.

విదేశవార్తలు

క్రొత్తపట్టుపన్నులు

వనూలుచేయు పద్ధతి
కోశాగార సమావేశము

లండన్, జూలై 4.—క్రొత్తపట్టు పన్నును వనూలుచేయు విషయమై కోశాగారాధికారులు చర్చించుకొని యుద్ధక్షతక్రింద సమావేశమై ఆలోచించిరి. వర్తక ప్రతినిధులు ప్రభుత్వ కాభివృద్ధిగల వచ్చిరి. ముడిపదార్థములు పుడకలతోగాని, విశేషములందుగాని తయారుచేయబడవను, దిగుమతిచేయబడవను పన్నులకు విధించును చర్చించుకొనిరి. ఎగుమతిచేయు పన్నుల నిమిత్త ముపయోగించు పన్నులూపివడకే విధించరనిరి. అందుచేత తగ్గించవలసిన గోరుటకు వీలులేదు. విద్యుత్ ప్రతినిధులు ముందుగ తమవిధానము వాలోచించి మరీ తెలిపజేసెదరు. ఇతర విషయములను మరల చర్చించెదరు.

గ్లాస్కో కమ్యూనిస్టు సభ

జర్మనులు రాలేదనుట
లండన్, జూలై 3.—బ్రిటీషువారు సింగ్లెస్టు ముత్తరపురుగు పురస్కరించుకొని గ్లాస్కో కమ్యూనిస్టుల సభకు జర్మనులెవరును బోలేదని చెబుతున్నాడు. స్టోకరుగారుగాని తడికరులెవరుగాని సభకు రాలేదట.

హాదీయాత్రికుల క్షేమము

మ గూర్చి శ్రద్ధహింను బాధ్యత హెడహజిరాజ్, నెల్లూరు మల్లాడుగార్లపాద పండుగని క్రిటికు ప్రభుత్వమువారు హెచ్చరించిరి.

ఆయుధన్యాసారము

జనీవా జూలై 3.—వస్త్రోద్యమ కష్టములతో, అయ్యో, హాలండు, మేనియోదేశములు రషియనులు ఒకరినొకరిను అపలంబించుచుండు అపు డపుడు జిగురుతి జేయబడిన ఆయుధసాముగ్రీ లెక్కలకు బంధనకర్తలైనది ఆయుధ సభవారు తీర్మానించిరి. దీనివలన యెత్తై రెడ్ ఫ్రేట్సు ప్రతినిధి యగు బర్లెడు గారు క్రిజ్తో ఇదంతయు అన్వాయించిరి. గ్రేటు బ్రిటను ప్రతినిధి అన్నోగారు బర్లెగారితో కేరీగించుచు సాగెదరడంబడిక శాంతిపనిరి.

కర్ణాటక ప్రభుత్వ గ్రంథము

బ్రిటిష్ వార్తాపత్రికల విమర్శనము

లండన్, జూన్ 4:—కర్ణాటక ప్రభుత్వ ఇండియాను ప్రెసింపు ఘనసేవననేనాడని ఆరేని గ్రంథమే తెలుపుచున్నది. మొట్టకొన ప్రభుత్వ డియరీగ్రాఫికు పత్రికలో వ్రాయుచున్నారు.

కర్ణాటక ప్రభుత్వ గ్రంథరాజము సామ్రాజ్య ప్రాముఖ్యమును గల్గియున్నది. గొప్ప బావముతోడను, జాలితోడను గూడి యున్నది. అతిశయోక్తియగుటకు మీసలేదని డియరీ గ్రాఫి కలు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఎండబెట్టుకు చనిపోవుట

బర్మాడ్ జూన్ 3:—సోమవారము లెట్టి నెలకు కర్నలు బెడ్డకొ గారు ఎండబెట్టుకు చనిపోయిరి.

సార్వభౌముని జన్మదినోత్సవము

సంవత్సరమున యువరాజు, జార్జి రాజొమరులు మరియు ఆధిపత్యన వార్తలంపిరి.

యువరాజు సంచారము

దర్భాలో ఆహ్వానము

దర్భా జూన్ 3:—దర్భాలో యువరాజుకు నేడు ఆఖింసాస్వాగతము నొసరిరి. వేలకొలది ప్రేక్షకుల సంతోషముకు కేబ్రమును మిలితకుండెను. స్వాగతము ఆఖింసాస్వాగతముతో జరిగెను.

రోయలు ఆస్ట్రేలియా

నాకాదళము

నిమిత్తము బ్రిటనుకు 8500000 పౌనుల కంట్రాక్టును బ్రిటనులో ఎవరికొ యుద్ధకాల నిమిత్తము ఇచ్చిరట.

బల్గేరియాలో సైన్యములను

తగ్గించుట

అదనపు సైన్యములను తగ్గించుట

సోఫియా, జూన్ 3:—10000 మంది అదనముగ నున్న వారి నెత్తి నేయుటకు ప్రభుత్వము వారు త్రయ్యివేసిరి. సైన్యములను చీల్చరాదను కోర్కెను నిరాకరించిరి.

పడమటి సరిహద్దుల రక్షణము

లండన్, జూన్ 2:—పరస్పర పడమటిసరిహద్దుల సరిహద్దులకు ఒడంబడికమీదనే నిజపురోన్మధి ఆధారపడుననియు, ప్రస్తుత సందర్భములందు బ్రిటను, సామ్రాజ్యము యొక్క కాశ్యతలభముల వీర్యదగల వనుచున్నది. ప్రేముప్రతిక, పడమటి యూరపుసరిహద్దుల రక్షణము వనకు ప్రధానము. ప్రాచ్య సరిహద్దుల విషయమై మన ఒడంబడికను జ్ఞాపకముంచుకొని సానుభూతిని జూపెదము. కాని క్రొత్తబాధ్యతను ఎవరించ జాలమనిరి. బ్రిటను విషయమై సందియములేదు. మేము జర్మనీ ప్రాంతుతో శత్రుత్వము సిద్ధముగ నున్నారము.

పడమటి సరిహద్దుల గాపాడుటలో మేము సంసిద్ధులముగ నున్నారము. ఇదియే ముఖ్యవిషయము. రైల్వేలు ఒక మారు ఇచ్చెదమని ఆధయ మొసగినచో కాంతిసమ్యక్ము కుదిరినచెట్టనే తక్కిన సంగతి అంతయు తేలికవనే.

ఆముంద సేనును వెదకుట

అస్టో, జూన్ 3:—సానుభూతితో ఆముందసేనుగారిని వెదకుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. శెండు వార్షికోత్సవానిక వాకలు వాయువార్తాపత్రికములతో స్వీడిజీనర్దనునండి ప్రయత్నించును.

గ్రిన్లండ్ తూర్పుతీరమున ఫ్రెంచి వైమానికుని వెదకుచుండెను.

ఎటను, లేక కొలంబియా అగ్రమునండి మ్యాల్దీవ్ భవిష్యమువారు వెదకెదరు.

యూరపు క్షేమము

సరిహద్దులరక్షణము

మార్గము కన్పించుట

లండన్, జూన్ 1:—బ్రిటిష్ శాఖ కలగజేసిన యుద్ధాహమును నిలకడ లేకుండెను. ఉత్సాహమునకు బదులు నిరుత్సాహము గల్గెను. దీనివలన మరల యూరపు యుద్ధము రావచ్చు ననుచున్నారు.

బ్రిటిష్ శాఖను జూచి కోటి దినపత్రిక ఇతరులవలె సంతసించుటలేదు. ఇంగ్లీష్ వ్యవహారము స్థిరపడినటు లనుకొనలేదు.

ఈశాఖలన తృప్తికరముగ ఇంకొక ఒడంబడికను మార్గమేర్పడునని ఎకోవిల్లిపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఫ్ర్యాంకో బ్రిటిష్ భిన్నాభిప్రాయములు అంతరించు ననుచున్నది. శుభ సూచకము లిట్లే గనిపించుచున్నవి. ఆయ్యది సాఫల్యముగ గాక.

ఫ్రెంచివారు జాగ్రత్తబడుట

లండన్, జూన్ 1:—ఫ్రెంచి అధ్యక్షుడు ఆల్ఫ్రెడు కేగి యువస్వసింఛెను. 80000 మంది సత్కరించిరి.

జర్మనీపట్ల జాగ్రత్తగా ప్రాంతు మేల్కొనియుంటున్నామే. జర్మనీకి నమ్మకముపోవుట సహజముగ నే యున్నదనిరి. 1871 ప్రాంతుపట్ల ఒడంబడికను నమ్మకముగ కొనిసాగించిరి. అప్పటినుండి కాంతివిధానమును క్రమమున దప్పకుండ ఆలంబించెను. 1914 వరకు సాగించెను. ఇక యువప్రవంధమున నమ్మకము కుదురువరకు ప్రాంతు తన కాపుకల మీదనే యుండుననిరి. కాశ్యత కాంతిమార్గము నరయును పారబాటున బురదలో దగుల్కానక జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించు ననిరి.

ప్యాంగుహే అల్లరులు

ప్యాంగుహే, జూన్ 3:—అమెరికను నాలంటీరును 7 గురు దొమ్మిగాండ్రు కాల్చిరట. రెండుగురులు చనిపోయెను. డాక్టరు మార్టినుగారికి గాయములులేగిలేను. దొమ్మిగాండ్రు ఇంకను తీవ్రజలన భయకంపితలగు జేయుచున్నారు. విదేశీయుల కొలుపుకొనున్న చీనావారిని బాధించుచున్నారు. క్రొత్తఅవరపదార్థ దుకాణములు మూయబడినవి.

పికింగు విద్యార్థులు

ప్యాంగు అల్లరులను గూర్చి అధికారు లవలంబించు చర్య నొల్లక అసమ్మతిని దెలుపుచు పాకాలకుపోవుట మానిరి.

పికింగులో కట్టుదిట్టములు బాగుగ నేయున్నవి.

క్రొత్త అల్లరులు

ప్యాంగుహే, జూన్ 3:—మధ్యజిల్లాలయందు మరల అల్లరులు జరిగినవి. ఇంతవరకు 21 సమ్మెగాండ్రు చనిపోయిరి. 65 క్షతగాత్రులైరి. సాయాధికేకములు పడమటిజిల్లా కేగినవి. ఇచట సమ్మెదారులు కేంద్రీకరణ మగుచున్నారు.

విదేశీయులు దొమ్మిని ఆదరించుటకు కృతనిశ్చయు లగుటచే ప్రవృత్తులను పారదోలి సమాధానపరుచుటకును ప్రయత్నించుటకును కారణము కనపించెను. చీనావారిని గూడ కాంతివచనముల వినునటుల లేరు. భయకంపితలగు విద్యార్థులు క్రొత్తగా చేరుటచే వెనకాడుచున్నవారికి మరింతధైర్యము గల్గుచున్నది.

క్యాంటను పరిసరములు

క్యాంటన్, జూన్ 3:—క్యాంటను ప్రకేళించు రైల్వే స్టేషన్లు ఆపుజేసిరి. నేనలు విస్తారముగ పోవుచున్నవి. పరిస్థితులు చాల భయంకరముగ నున్నవి. పోరాటము జరుగక మానదు.

శ్రీనివాస శతకము

ఈశతకమును శ్రీయుత కొత్త శ్రీనివాసరావుగారు రచించిరి. ఇది రాజమహేంద్రవరమున శ్రీయుత అడ్డపల్లి లక్ష్మణ స్వామి నాయుడుగారి సరస్వతీ మండ్రాలలో ముద్రింపబడెను. వీనికి సత్కారాధారాశ్రయము పీఠిక వ్రాసిరి. ఈ శతకము గీతమాలిక. మంచినీరులను బోధించుచున్నది. శైలి మృదువుగా నున్నది. వెల మూడబాలు మాత్రమే.

నా తా వ రణ ని తి

1925 సం॥ జూన్ నెల 5-వ తేది శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జూన్ 1-వ తేదీనుండి వర్షము	సాధారణముగా సంవత్సరమునకు పడిన మొత్తము
గోపాలపురం	98.1	84.0	...	0	44.96
విశాఖపట్టణము	87.09
కాకినాడ	96.5	79.8	...	2.12	89.09
మచిలీపట్టణము	98.9	81.4	...	0.57	41.59
కర్నూలు	98.8	77.5	...	0	26.01
బళ్లారి	97.7	78.7	...	0	20.51
కడప	102.7	81.1	...	0.80	81.28
నెల్లూరు	102.7	81.8	...	0	87.98
మద్రాసు	101.8	80.5	...	0	50.74
కడపూరు	98.5	77.2	...	0	52.94
నేలము	97.5	77.2	...	0.02	89.80
కోయంబుత్తూరు	91.9	70.7	...	0.05	22.29
తిరుచనాపల్లి	103.1	79.5	...	0	88.18
నాగపట్టణము	101.0	80.3	...	0	54.98
మధుర	100.2	78.8	...	0	88.58
పాంబక్	98.1	81.9	...	0	87.00
తిరునల్వేలి	0	28.84
తిరువేంకటము	84.6	77.2	...	1.14	64.51
కొచ్చిన్	85.6	75.9	0.01	4.21	114.51
కాలికట్టు	89.2	76.5	0.09	8.31	117.16
మంగళూరు	86.9	74.0	0.43	7.44	125.68
దెంగుళూరు	87.1	65.0	...	0.19	85.87
మెర్కార	75.8	62.6	...	2.32	125.46
కొడైకనాల్	65.2	58.1	0.15	0.45	62.18

సర్కారులు:—గోపాలపురంలో మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల నిర్మలముగ నున్నవి. ఆక సము ఆర్ద్రత తక్కువ. మచిలీపట్టణములో పగటి వేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. గోపాలపురంలో 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి కాకినాడలో తక్కువ. గోపాలపురంలో 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కణ:—మేఘములు పలచగనున్నవి. కర్నూలులో ఆర్ద్రత తక్కువ. ఆచట పగటివేడిమి బళ్లారిలో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు పలచగనున్నవి. ఆర్ద్రత అంతటను తక్కువ. కడపూరులో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు తక్కువ. ఎండ గాముచున్నది.

ఎస్. ఆర్. యు. సాపూరు,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ప్రాధుటూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 109/1925

వాది:—మైలాపురం వెంగయ్య, పోతి వారును కోమారును సుబ్బరాయుడు మైనర్. సంగతణకర్త, తల్లి ఆదెమ్మ, సా. అల్లిదును స్తుబరా పోబాయపల్లె తా॥ కమలాపురం. ప్రతివాది:—1 'యెగ్గలిదేవి గోపాలరావు సా. గుత్తి. 2 భాండలకుంట నారాయణ సా. భాండలకుంట తా. జమ్మలమడుగు. 2 వ ప్రతివాదికి:—

25.5.23 తేదీన 1 ప్రతివాది గార్డియన్ గావుంటూ ఆశనితండ్రి మైనర్ వాది తండ్రికి వ్రాసియున్న ప్రోసోటు రిమాన్ చేసి వ్రాయించియున్న ప్రోసోటుబాపతుడు 803-0-9 లకు నీవైవ గోపాలరావువైవ దాఖలే కాబడియున్నది. వాయిదా 18-6-1925 నాటికి కోర్టుకు హాజరుకావలసినది. నీవు హాజరుకానంతట యత్నపార్శి చేయడం అగును.

బి. రంగారావులు, వాదికరపున ప్రిడరు.

తెల్లవారిబర్సవు

తూర్పు ఆఫ్రికా కమిషను వారి నివేదికము

“ఆఫ్రికా ప్రజలకు తెల్లవారు ప్రస్తావనలు”

కెన్యా శ్వేతజాతుల ప్రశంస

పంటలను చెరువుకీటకములు

పంటలను చెరువు కీటకముల విషయము ఒక ఆధ్యాత్మిక మనందుచున్నపరిణామము. తూర్పు ఆఫ్రికాభూములు మొలల పశ్యంతములైనను ఈకీటకములవల్ల గొప్పపష్టము ఏర్పడుచున్నది. ఒక్క ప్రదేశమునకే కాక అన్ని ప్రదేశములకును ఈకీటకము బ్యాపిండుచున్నది. ఈకీటకములవల్ల ఎన్నియో ప్రదేశములు పంటలులేక నీళ్లు ఆయినవి. ఈ విషయమై తూర్పు ఆఫ్రికా ప్రభుత్వములవారు తగు శ్రద్ధతో పరిశోధన మొనర్చుతుండుట శోచనీయము. ఆహారపదార్థముల సమైక్యతను తూర్పు ఆఫ్రికాపై ఆధారపడియుండు వారందరూడ తూర్పు ఆఫ్రికావారిలో కలసి ఈకీటకములను అంతమొందించువిషయమై ఆలోచించవలెను. ఇందులకు తగునిధిని ప్రోత్సహింప సంపూర్ణ శాస్త్ర పరిశోధన మొనర్చుట కొకకమిషను నియమించవలెను. ఈకీటకములు వ్యాపించియున్న ప్రదేశములందు ఈకమిషనువారు పర్యటన మొనర్చి ఈకీటకము ఎట్టి పక్షితులలో వృద్ధి గాంచునది, ఎట్టి పరిస్థితులలో జీవించునది నిర్ణయించి జంతువులకును మనుష్యులకును పంటలకు ఇది ఉపద్రవము కాకుండునట్లు నివారణోపాయములను సూచించవలెను.

తూర్పు ఆఫ్రికా ఆభివృద్ధికి శాస్త్రపరిశోధనము అత్యవసరము టాంగియానా టెరిటోరియందలి అమాని పరిశోధనకాలను జర్నలులు స్థాపించిరి. ఈ ప్రతిష్ఠాపనము చక్కగ పనిజేయుటకు ఇంపీరియలు ప్రభుత్వము వారు ప్రతిసంవత్సరము ఒక పెద్ద మొత్తమును విరాళముగ ఇచ్చుచుండవలయునని కమిషనువారు సూచించుచున్నారు. ట్రానిడాను వ్యవసాయ కళాశాలకు ఇంపీరియలు ప్రభుత్వమువారి పుష్కల కొంత మొత్తమును ప్రతిసంవత్సరము విరాళముగ నిచ్చుచున్నారు. ఇటువంటి విషయములందు ఇంపీరియలు ప్రభుత్వమువారు దారిద్ర్యాపనగాని స్థానిక ప్రభుత్వములకు తగు శ్రద్ధ పుట్టదు.

కెన్యావాసుల ప్రశంస

కెన్యానుండి అంగ్లేయుల స్థితిగతులు ఒక ప్రత్యేకాధ్యయనమునందు చర్చింపబడినది. కెన్యాలో ఆఫ్రికా ప్రజలు, ఆసియాకుండమువారు, శ్వేతజాతులు నున్నారు. శ్వేతజాతుల ట్రాప్స్ బాధ్యతను ఆఫ్రికా ప్రజల అభివృద్ధికి పశువ్యయము కుదుర్చవలసియున్నది. కెన్యా మిగుల సస్యవంతమును రాష్ట్రముగాని జనసంఖ్య మిగుల స్వల్పము. కావున ఆర్థికముగ దేశమును అభివృద్ధిపరచుట ఇంపీరియలు ప్రభుత్వమువారియొక్కయు స్థానిక ప్రభుత్వమువారియొక్కయు బాధ్యతయైయున్నది. కొన్ని ప్రదేశముల శీతోష్ణస్థితిలు అంగ్లేయులు స్థిరనివాసముల నేర్పరచుకొనుటకు యోగ్యముగనున్నవి. ఈ కారణమున బట్టియే ప్రతిసంవత్సరము కెన్యా పీఠభూములందు నివాసముల నేర్పరచుకొను అంగ్లేయుల సంఖ్య అధికముగనున్నది. అంగ్లేయులవల్లనే దేశమునందుపంటలు అభివృద్ధిచెందుచున్నవి.

అంగ్లేయుల జనసంఖ్య 10 వేలు. వీరిలో వెయ్యిమంది పరిపాలనాబాధ్యతయు కొంతసంక్షణ బాధ్యతయు భరించుచున్నారు. వ్యవసాయదారుల సంఖ్య 2000. వర్తకులసంఖ్య 800. ఇతరవృత్తులకుం దున్నవారి సంఖ్య 200. మిషనరీల సంఖ్య 90.

అంగ్లేయులవలె అదర్శమువల్ల తూర్పు ఆఫ్రికా ప్రజలకు గలుగుచున్న లాభములను గుర్తించుట అవసరము. ఆఫ్రికా స్త్రీలకు ఆరోగ్యసంక్షణమునకు సంబంధించిన ముఖ్యనాత్రములుకూడ తెలియవు. శిశుమరణమును నేమియో తెలియదు. కావుననే శిశువులలో మరణసంఖ్య అధికముగ నున్నది. అంగ్లేయులవలె ఆదర్శములు ఈ పక్షితులు కొంత మారుచున్నవి. కావున శ్వేతజాతుల సహాయమువల్ల ఆఫ్రికా ప్రజలకు ఏర్పడిన లాభములను తిరస్కరించుటకు నీలులేదు. అంగ్లేయుల ఆదర్శములు కొంత కొంత వ్యాపించుచున్నవి. ఎవరో ఒకరు ఇతరుల శ్వేతములు తగుక్రింద పనిచేయువారిని బాధపెట్టిన కెన్యానుండి శ్వేతజాతులవారి నందరిని మాపించుట న్యాయము కాదు. కెన్యానుండి పరిస్థితులను గమనించిన ఈవిధమున

జమానులు పనివారియెడల కఠినముగ ప్రవర్తించినవస్తుములు అభివృద్ధిముగ నుండెనని అంగీకరింపవలెను. శ్వేతములు పనివారిని బాధించినపుడు ఇతరులు వారిచర్యల నప్పుడే ఖండించుచున్నారు. కెన్యానుండి అంగ్లేయులు తమబాధ్యతలను సంపూర్ణముగ గుర్తెరిగి యున్నారనియు ట్రిటిమవారి ట్రాప్స్ బాధ్యతను నిర్వహించుచుండు నేర్పుతోను శ్రద్ధతోను పనిచేయుచున్నారని కమిషనువారు వ్రాయుచున్నారు.

పీఠములు తెల్లవారిదేశముగ నుండవలయునని శ్వేతజాతులవారు వాదించుచున్నారు. ఈపీఠభూములందు ఒక ప్రత్యేక ఆర్థికతను అభివృద్ధిపరచు తెల్లవారు ఉద్దేశించుచున్నారు. శ్వేతజాతులు ప్రభుత్వ నిర్మాణములని గిరియుచున్నారు. 600 మైళ్లదూరము నందున్న అధికారులు తమ ప్రభుత్వ విధానములను నిర్ణయించుట వారు సమ్యక్తములగుట లేదు. వారికష్టములును రీతే మైళ్లదూరమునందుండు వారు గుర్తెరుగ జాలరని వారివాదము. కాని కెన్యావారుల గుణవిశేషములకు ప్రశంసించవలసియున్ననని కమిషనువారు వ్రాయుచున్నారు. ఇట్టి ఉత్తమగు గుణములు గలవారు ఏకాలనీ యొక్క ప్రారంభ దశయందును నివాసులుగ కుండెరని కమిషనువారి అభిప్రాయము. ఉత్సాహము సదుద్దేశము గలవారు. ప్రభుత్వమున పుష్కల అంతమొందుచున్నది. శ్వేతజాతులందు వికమత్వము ఆన్వేష్యము నానాటికి వృద్ధిచెందుచున్నది.

అభివృద్ధికి గొప్ప మొత్తమును అప్పుగ నిచ్చుట కమిషనులు ఈక్రింది సలహాలను ఏకగ్రీవముగ నొసగుచున్నారు:—

తూర్పు ఆఫ్రికాయందు ప్రజలయొక్కయు శ్వేతజాతులయొక్కయు ఆర్థిక అభివృద్ధి ఎగుమతి దిగుమతి సౌకర్యముల రైల్వేసౌకర్యములను వృద్ధిపరచుట పై ఆధారపడియుండును. కావున మూలవ్యయమునకు ధనము కావలసియున్నది. ఈసందర్భమున ఇంపీరియలు ప్రభుత్వమువారు బౌదాధ్యమున ప్రకటించుచు పశువ్యయముచేయుటను ఏకగ్రీవము జరుగజాలదు. కావున తూర్పు ఆఫ్రికాయందు ఎగుమతి దిగుమతి రైల్వేసౌకర్యముల సభివృద్ధి పరచుటకు ఒక గొప్ప మొత్తమును ఋణము చేయవలెననియు, ఈ అప్పును తీర్చి విషయమై ఇంపీరియలు ప్రభుత్వమువారు పూచి పడవలయుననియు ఈమరతులతో ఒక బిల్లును పార్లమెంటువారు ఆమోదించవలయునని కమిషనువారు సూచించుచున్నారు.

పదిమందియను పానులు అప్పుచేయవలెను. అప్పు మొత్తముల డ్రిక్ ఫ్రాంచీ ఇంపీరియలు ప్రభుత్వమువారు నుండవలెను. కాలనీలమంత్రి ఈమొత్తమున రైల్వేలు, హార్బరులు, రోడ్లను అభివృద్ధిపరచుటకు తగువిధమున వ్యయపరచవలెను. రి సంతకర్తములలో ముగియు కార్యవిధానము నిర్ణయించవలెను. ఈ రి సంతకర్తముల వడ్డీని ఇంపీరియలు ప్రభుత్వమువారే చెల్లించవలెను. అటుపిమ్మట ఈసౌకర్యముల నేర్పరచుటచే కలుగు లాభమునుండియు స్థానిక ప్రభుత్వమువారి ఆదాయమునుండియు అప్పు మొత్తము వడ్డీ క్రమక్రమముగా చెల్లించవలెను. పదిసంవత్సరములు గడచిన పిమ్మట మొదటి రి సంతకర్తములను ఇంపీరియలు ప్రభుత్వమువారే వడ్డీ చెల్లించిన తిరిగి ఇచ్చుట సాధ్యమును.

ఇంతమొత్తమును ఇంగ్లాండువారు అప్పుగ ఇచ్చుట పన్నులు చెల్లించువారికి ప్రభుత్వమున కొంత ఇబ్బందిగ నుండవచ్చును. కాని ఆఫ్రికా అభివృద్ధికి సాటుపడుట ట్రిటిమ ప్రభుత్వమువారి ధర్మము. ఇంతేకాక ఆఫ్రికా అభివృద్ధికి ఫలితముగ వ్యాపారము ఉత్పత్తి అధికమును. కావున ఏవిధముగ ఆలోచించినను ఈమొత్తమును అప్పుగ చ్చిల్ల నవ్వనుండదు. ఇంతేకాక ఈఅప్పులో సగము ఇంగ్లాండునందే వ్యయపరచవలెను. రైల్వే వడ్డీలను కలపిన సామానులు, వాగులు మున్నగువి ఇంగ్లాండునందే తయారుచేయవలసియుండును. కావున ఇంగ్లాండు పరిశ్రమకాలకు పని కలుగును. నిరుద్యోగ సమస్య తీవ్రత కొంతవరకు జీడించును. కావున అన్నివిధముల ఈసూచన శ్రేష్ఠమైనది. ఇంగ్లాండునకు క్రికెట్లగ జేయుటయేకాక ఆఫ్రికా గొప్పలాభమును కలుగజేయును.

హాహినిమను ఉచిత వైద్యశాల

విరాళములకు విజ్ఞప్తి

ఈవైద్యశాల ఆనరరీ కార్యదర్శియగు డాక్టరు జి0 ఆర్. ఏ. ఆచార్యగారు 1925 ఏప్రిలు 80 వరకును తమ క్రింది మొత్తము లుదారహృదయులగువారు పంపిరని తెల్పుచున్నారు:—

ఆ టి. యస్. శిశుభాను పిల్ల (అభివృద్ధి కళ్యాణమార్కుడు)	10—0—0
డాక్టర్ యస్. ఎ. కె. కల్యాణిపామెలు యం. యల్. ఎ.	10—0—0
మిస్ టి. టి. జి. ఎల్. టి. సదాశివయ్య	10—0—0
గౌ ఏ. వై. జి. కాంబెలు (ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి)	10—0—0
గౌ డి బి టి. రంగాచార్య	15—0—0
రా బి సి. గోపాల మినా	10—0—0
యం. ఏ. తిరునారాయణ చార్య	10—0—0
డి. యస్. రామస్వామి ఆయ్య	10—0—0
(మునిసిపలు కమిషనరు)	
యం. పురమత్తము వాయడు	5—0—0
మిస్ డి. సి. డి.	5—0—0
ఆర్టికల్ ఏ. రూనే	5—0—0
మిస్. లారెన్సో	10—0—0
రెవరెండు డాక్టరు యల్. సి. లార్సెన్	5—0—0
కే. నరసింహం	2—0—0
చల్లా శేషగిరిరావు	1—0—0
రెవరెండు వేదాంతాచార్యులు	1—0—0
శేకవరావు వాయడు	1—0—0
వి. వేణుగోపాలు వాయడు	1—0—0
ఆర్. నారాయణారావు.	7—0—0
మొత్తం	188—0—0

ఈ సంఘముందు పట్టులు కేర్పబడిరి. ఈ పట్టులు శైవరణ బాడీగానుండును. పట్టర్శ్య విరాళము నెలకు రూపాయి, సంవత్సరమునకు ముందు చెల్లించిన 10 రూపాయలు, అర్థ సంవత్సరమునకు 5 రూపాయలును సగును. 1924 డిసెంబరు 31 వరకు లెక్కలు ఆడిటయి జి. నరసింహంగారిచే తనిఖీచేయబడి సరిగాయున్నటుల సర్టిఫికేయబడెను. పరిపాలక సంఘమువారుగూడ సరిగానున్నటుల గమనిసిరి. చందాలు విరాళములును ఆనరరీ సెక్రటరీగారికి మద్రాసులో ట్రెజ్జీకేసు నెం 60 నుండరమూర్తి వినియోగదారు కోయిలపేటి చిరునామాకు పంపవలయును.

ఏకాదశి

ఇది సాహితీసమితిపట్టెలగు శ్రీయుక్త చింతామణిరులుగారిచే వ్రాయబడి సమితివారివలన ప్రకటింపబడిన గద్యాత్మకముగు వ్యాఖ్యానక భాషాగ్రంథము. దీనివల ఒక రూపాయి. ఇందు పదకొండుకథ లుండుటవలననే దీనికి ఏకాదశి అని పేరుపెట్టిరి. క్యామల, మద్దు, మాఅబ్బాయి, మూఢిని, కవిరాయడు, మహారాజా, సాహితీకథ, పాశము, ఎన్నోచేస్తాను, మన్మథనంద ర్శనము, గాలిపాలు, చెంచుదంపతులు అను పదకొండు కథలు దీనియందున్నవి. ఈగ్రంథము సమితిసభాపతి శ్రీయుక్త శివశంకర శాస్త్రిగారి కంకితము చేయబడినది. శాస్త్రిగారు పీఠికను వ్రాసిరి. “ఈగ్రంథకర్త దీక్షితులుగారు, కథకుచక్రవర్తి” అని శాస్త్రిగారు వాడిన వాక్యము దీక్షితులుగారికి బిరుదుగా పంపన నొప్ప గలదని గూడ చెప్పవలెను. ఈభాష సాంప్రదాయసిద్ధమైన తేటతెలుగు అను నది సహజముగ జర్జనమే యగును. ఇది సలక్షణ మని శాస్త్రిగారు వ్రాసిరి. ఇది నింద్యగ్రామ్యము కాదని నిశ్చయముగా చెప్పవలెను. ఆగ్రవర్ణములవారు యిండ్లలో వాడుకొను భాషలోనే యీగ్రంథము చక్కగా వ్రాయబడెను. గ్రాంథిక వ్యాసహాసక భాషావారుల వివాదలను మే మెరుగనివారము గాముగాని ఆంధ్రవాజ్మయమున నిట్టి వ్యాపహాసక భాషకు స్థలమును అనికామును ప్రయోజనమునగూడ కలననియు యీ భాష ప్రబలుటకలన గ్రాంథిక భాషకు ముప్పు కలుగనను వాదము నిరాధారమనియు మేము నమ్ముచున్నాము. ఈగ్రంథ మాంధ్రుల ఆదరము నధికముగా బడయగల దని ఆశించుచున్నాము. (ఆం. ప. సం.)

వెనామానూరు దుర్గయశిక్షలు

సం. రా. ప్రభుత్వమువారు తగ్గించుట
అలహాబాదు, జూన్ 4—రా. ప్రభుత్వమువారు తగ్గించుట
ములకు సంబంధించిన తగవులలో నొకటి కిట్లు తగ్గించుట
ప్రభుత్వమువారు రాక తీర్మానము ప్రకటించిరి. కంకారూరు
జైలు 1918 కేసు నం. 24 ము ద్వారా లకు మరల
జైలు పర్యంత ప్రవాసశిక్షను 10 ఏండ్లకు తగ్గించిరి. 51 గురు
జైలుకు యింకను మిగిలియున్న కారాగృహములు తొలగిం
చిరి. అంతమాన దీవులలో యావత్తీవద్దీవంతరవాసశిక్షకులకు
59 గురుకు 10 ఏండ్లు కఠినశిక్షను మార్చెను.
మహారాష్ట్రములో 1928 సం॥ దుర్గయను లందలి
శిక్షకులందరికీ వద్దీవంతరవాస మున్నవారు 8 గురుకు 10 ఏం
డ్లు కఠినశిక్షగను, తక్కువ శిక్ష యున్నవారికి పగము శిక్షగ
ను, మూడేండ్లు తక్కువ శిక్షగలవారిని వెంటనే విడిచిపెట్టు
నట్లు విధించిరి. 1928 సం॥ గొండాళిగవులలోని 6 గురు శిక్ష
కులు వెంటనే విడిచిపెట్టబడుదురు. భాగల్పూరిలోని శిక్షకులు
4 గురు గూడ విడిచిపెట్టబడుదురు.
కారణములు
ఆతీర్మానమునకు దిట్లు ప్రకటించబడెను:—ఈరాష్ట్ర
మునందు శాంతికుదిరిన దనియు, యిందు శాంతి స్థిరముగ
ప్రజల గలననియు నవ్యుఁగు గలననియు ప్రభుత్వము లిట్లు
నిశ్చయించిరి. అనంతరముగ కఠిన శాసనముల విధించుట శాం
తికములేదు. ఇప్పుడు జూపిన ఆదారభావములు తప్పక
జీవితావధుదురు గాక, దీనివలన యితర మతములవారికి పశ్చాత్త
పిరముగా నుండుగలదు. తిరిగి యిట్టి దుర్గయములు వచ్చేనేని
గవర్నరు గారు యింక కఠిన శిక్షను విధించుట
చర్య దీక్షానిక తప్పదు. (ఆ. ప్రె.)

ఉదకమండలము
జూన్ 4—ఉదకమండలములో నిన్ను సార్వజ్ఞ
ముని జన్మము తిక్కభేదముతో జరిగెను. కార్యాలయము
లన్నిటికి సెలవుసంగబడెను. అప్పటిలో యూనియన్ జూను
జండాలు కట్టబడెను. రాత్రి ప్రభుత్వ మందిరమున విందు జరి
గెను. ప్రభుత్వోద్యోగ మంత్రులు, మదరాసు విమలగారు,
కొల్లంగోడు రాజాగారు, 60 అక్కాచురైకిట్టి మున్నగువారు
46 ఆతిథులు వచ్చిరి. గవర్నరు గారు సార్వజ్ఞముని ఆరోగ్య
మును గోరెక. పిదప మదరాసులో జరిగిన లాసంగబడిన
వాతరర్థము నదిని చూచి వర్ణనచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

గ్రేటు యిండియను వైసెన్సులరు రైల్వే

జూలైమాసమునుండి దొరతనమునడుపును
సిడ్నీ, జూ 4:—గ్రేటుయిండియ వైసెన్సులరు రైల్వే
యేజెంటు ఆర్. మెక్క్లీనుగారు గవర్నమెంటు యొకంపెనీ
నడుపుటకు, స్వాధీనము జూలై 1-వ తేదీనుండి ప్రారంభించిన
విమర్శన యేజెంటుగనుండు కంగీరించెనని దొరతనము ప్రక
టించుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)
బొంబాయిగవర్నరురాక
పునహా, జూన్ 4:—బొంబాయిగవర్నరునుండి పతీసమే
తముగ విజ్ఞాపితో గవర్నరుగారు 6వ 60 తన్నీవిలోపడుగాడు
గేటిబ్రహ్మగారును యిచ్చుకున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

మోటారుబండ్లనిబంధనలను మార్పుట

బొంబాయిగవర్నరుమెంటు తీర్మానము
బొంబాయి, జూన్ 4:—గురువారం రికార్డు నందుకు
మోటారుబండ్ల నిబంధనలను మార్పుటకు బొంబాయి గవర్నరు
మెంటు తీర్మానించెను. ప్రతిసంవత్సరమును మోటారుకారు
లను రిజిస్టరు చేయించుటయొక్క యింగ్లాండు నందలి మో
టారు నిబంధనలను పన్ను కార్డును ప్రాముఖ్యమున ఫలముం
చుండునని రిజిస్టరుకారులైన కార్డును మారిన నిబంధనల ప్రకా
రము ప్రాముఖ్యమున ఫలపొందుచుండును. (ఆ. ప్రె.)


శిరోమణి గురుద్వార ప్రబంధక కమిటీ

అకాలీ ప్రతిపక్షుల ప్రతిఘటనము
అమృత్సరము, జూన్ 4:—శిరోమణి గురుద్వారా ప్ర
బంధక కమిటీకిని వార్తాపత్రికలచే సాహాయ్యముచేయుటయన్న
ముఖ్యార్థాగ్ దివానులకును అంతర్వీధివములు పాదనూపి అకా
లీ మండలియందు మనస్తాపమును గలుగజేయుచున్నది. శిరోమణి
గురుద్వారా సంఘమును బహిరంగపథలందు యీ పోటికక్షలు
ఆక్షేపించుచున్నవి. కాని స్వార్థపరుల ప్రేరేపణచే సంబంధి
తులు ప్రతిఘటనమునకు బూనుచున్నారనియు, ప్రతిఘటనపరు
లలో గొందరు శిరోమణి గురుద్వారా సంఘమునుండి దిస్మిసు
చేయబడినదియు శి. గు. ప్ర. కమిటీ ప్రచురించుచున్నది.
ప్రతిదినము నిచ్చుట పథలు జరుగుచున్నవి. పరస్పరదూషణ
ములతోను సనేదిరా వాదములతోను ఒకరు చేసిన కార్యమును
మరెొకరు గర్హించుచున్న పథలు ముగియుచున్నవి.
(ఆ. ప్రె.)

కృష్ణజిల్లాయందలి తుపాను

బీదలగృహనిర్మాణమునకు ప్రభుత్వసాహాయ్యము
ఉదకమండలము, జూన్ 5:—ఇటీవల కృష్ణజిల్లాయం
దు సంభవించిన తుపానుచే బీదలకు గలిగిన నష్టమువలన రూ
5000 లు హెచ్చుగానుండ వీరలు గృహనిర్మాణముకు గావించి
యొనగలకు మునిసిపాలిటీ బడులుయందలి బీదల కీయవలసిన
దని గవర్నరుగారు సాంక్షనుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)


అంతమానునందు మాపిశాలకు నివాస మేర్పాటు
చేయుట ఉపసంహరించవలయును
మహమ్మదీయ కాన్ఫరెన్సు తీర్మానములు
శిల్లొట్, జూన్ 4:—అసంబంధితులగు మహమ్మదు
చామందుగారి అధ్యక్షతకీంద నొక మహమ్మదీయులసమావేశ
ముజరిగెను. అంతమాన దీవులందు మాపిశాలు నివాస మేర్పరచు
కొనుటకు బంపుట మానవలయుననియు, వెనుక మాపిశాలకును
బాటునందు శిక్షింపబడి ఖైదునందున్న నేరస్తులను విడుదల
చేయవలయుననియు గోరుచు నొక తీర్మానము గావించబడెను.
(ఆ. ప్రె.)



బంగారు వెండినగలలో

విని కావలసినను మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి

మాకు చిన్నవి పెద్దవి అను వ్యత్యాసము లేదు. కష్టము నులభ్యము అను భేదములేదు. పెద్దవారు వచ్చినను చిన్నవారు
వచ్చినను ధరలందు వ్యత్యాసముండదు ఎంతకాలము గడిచినను మార్పులే మిగిలిన నగలను తెచ్చిన
అప్పటి బజారుధరనుబట్టి వైక విచ్చెదము. అర్ధరచ్చిన తృప్తిరముగా లేనినో, నారియొక నగను యిచ్చెదము లేక
వైకము కావలసినను తిరిగి వాప సిచ్చెదము. ఫరం బంగారుకు సీమవెండికి పూచీసిచ్చెదము. యింత తెలుపనేల!
మా కాలదారులకు తృప్తికలిగించుటయే మా ముఖ్య ఉద్దేశము. 172 పులుగుల విచిత్రమైన క్యాటలాగు రు. 1-0-0
ఇదివరలో మాప్రదర్శనశాలకు రానివారు ఒకదఫా రాగోరెదము.



ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టికంపెనీ

నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

అశ్వగంధి

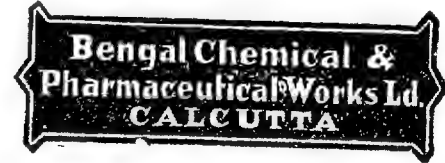
అశ్వగంధిచే తయారుచేయబడిన నంజీవి.

బలహీనమైన వరములకు, దుర్బలమైన మెదడుకు, బలములేని కండరములకు,
ఈ ఆమోఘమైన ఔషధము శతావరి, బల, తల్మఖానా, గ్లీసరొఫాస్ఫరేటులు,
ఇతర మామూలు ఔషధముచేర్చి తయారుచేయబడినది. అందుచే కలిగిన దుర్బలత్వమునకు
ఇది తప్పక ముచిగుణ మిచ్చును

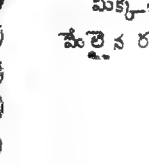
ఇది రహస్యమైన ఔషధముకాదు

కావలసినవారు వ్రాసిన ఔషధము

సూత్రముకూడ తెలుపబడును.



Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd.
CALCUTTA



తగిన ధర

కాతాదారులకు మాయందు గల నష్టకమే
మాఖ్యాతికి వునాదివంటిది
లాంపులు, గ్లాసునామాములు, గాస్ లైట్లు, ప్రిమమ్ స్టాటు, కట్టరి
మొదలగువాటిని
మేము నేరులో తెప్పించుచున్నాము
దయచేసి వచ్చి మాప్రదర్శనశాలను చూడుడు

THE MADRAS GLASSWARE TRADING Coy.,

ESPLANADE MADRAS



క్రొధన సంఘం జ్యేష్ఠమాస శుక్ల ౧౩ శుక్రవారము

వారముల

నిమ్మజాత్యుద్ధరణమునుగూర్చి
జంగా హనుమత్కవిగారిచే రచయింపబడినది

సీ. విజ్ఞానబీజముల్ వెదజల్లిమానవ
హృదయభూముల సంకుంపజేసి
సర్వభూతదయా ప్రసరణమౌ జల
ముంచి తత్వబోధా దోహదంబుగూర్చి
భూరిదుష్టాచారవారమృగంబుల
నవసంస్కరణహేతి నడికివైచి
పాపపుణ్యవిచార బలబుద్ధికరమున
దుర్వ్యాసకీటకాదుల నడంచి
జ్ఞానవృక్షంబు శాఖోపశాఖలమర
జేంచి పూర్వలకాయల నించి మంచి
మంచులముల జగమెల్ల బంచరాదె
హాయి దైవారనో యుపాధ్యాయులార.

సీ. శ్వపచుండు విప్రుండు శ్వానంబునరియని
యాదిశంకరుడు మున్నాడలేదె
అంటరానికులంబు లనునవియున్నవా
యిలలోననని గాంధీ బలుక లేదె
క్షీరసీరములట్లు భారతీయులరెల్ల
మనలుడంచని లోకమాన్యుడనడె
నిమ్మజాత్యుద్ధర నియతిగైకొనుడని
యలసివేకానందు డనగ వినమె

యెందరెందరో సంస్కర్త లెందరెంద
రో మహాత్ములు దీనుల ప్రేమమీర
గాంచుడనలేదె యింతయోచించమీకు
నవసరంబున్నదే యుపాధ్యాయులార.

గీ. దీనులగువారి బ్రోచినదానికంటె
నధికతరమైనపుణ్య మీ యవనిలేదు
భరతమాతకు స్వమతసంస్కరణంటె
నున్నతముజెందుమార్గ మింకొందులేదు

ఉ. మాలల పొత్తుజేయగను మాకొనకూడెన నేటి
కంచు నే, వేళదలంపబోకు డిది వేద్యులకెంత
యు భంగమానుడి, మాలడు విప్రుడం చనెడు
మాటలభేదమె కానియాకృతిక, బోలుప వస్తు
తత్వముల పొందిక సుంతయు భేదమున్నదే.

గీ. మొన్న మొన్న జపాన్ దేశ మున్నతీర దగఁ
జెందగారణమేమొ యోచించరయ్య
చెలగి యీటాల దమలోనజేర్చుకొని న
మాదరించి సంఘీభావ మందికాక.

చ. ఎలుకలబాధమాన్యుటకు నింటికి జచ్చిడు కొన్న
యట్టులా, కులపయిబూజుపట్టెనని కోడముతో
దరుమూలముత్తరించి, చిలయ మొన్ననట్లు నిరసిం
చెడిబుద్ధిని భ్రాతృనమా,లల మనమంటరాదని
స్వలాభబహిష్కృతి గాంచబోకుడి.

క. మీపాఠశాల లందన
బ్రాహ్మణ్యులైన దీనబాలుర ప్రేమం
బేసారజేర్చి విద్యా ప్రముఖ.
ప్రాపితులను జేయకొరకు బ్రాహ్మితు

ప్రేమ మాధుర్యము

[లక్కరాజు సాంబనదాశివరావుగారు బి. ఏ.]

విశ్వమోహనమానీదు- విమలరూప
చింతనమ్మున గల్గెడు- సంతనచూనఁ
గన్నదోయిని బాష్పాంబు- కణము లొలుకు
బాహ్యలోకమ్ము కనుల గ-న్నడదు కృష్ణ!

* * * * *
నీదునిర్వాణజగరుణయు- నిఖిలజీవ
సంతతానందసంధాను- సరణి నెన్న
నిను మయస్కాంతనన్నిధి- గనినరీతి
మనము నీదుచింతన నీడి- మరలిరాదు.

* * * * *
సతివతుల నరచ్చుగాను-సరణివోలె
సాదుప్రతిష్ఠ నమును- నీదుసర్వ
శోభితాంగనమృత్తి- సుఖముకొఱకు
నాతురతఁ జెందు- గద హృద- యాధినాథ!

అలకడంబకుజచ్చాయ- నిలిచియుండి
కరుణరస మొల్కుచుండ మా-ర్గమ్మువెంట
దృష్టి పారించి నారాక- కెదురునూచు
మామ కావ్యానకార్యని-మగ్న వేణు
గానశోభితు మామక- ప్రాణనాథుఁ
గృష్ణుఁ జేరంగవలయును- లేకయున్న
నాదులేమికి వగఁజెంది- నవసిపోవు!

* * * * *
చంప కాశోక నాగ వృ-క్షమ్ములార
దరహాసితమాత్ర గోపికా- దర్పహరణ
సంతతోద్యోగమంజులా-స్యమ్మువాని
కాంచినారేమొ తెలుపుడి- కరుణతోడ!

తులసిదళదామమాలికా- లలితవత్సు
నీలదేహుని గోపాల-కృష్ణదేవు
జాడ గాంచితివేమొ నీ-చలముమాని
తులసిభూజమ నీవైన- చెలువరాదె!

భవ్యయమునానదీతర- వాసు లగుచు
వరహితార్థ సంధానత- త్వరత మీరు
జననమందితి రా కృష్ణుఁ- జాడఁ చెలిపి
యాదరింపరె హరిభాగ్య- యైన నన్ను

జంబు చిల్వ ప్రియాభు భూ- జమ్ములార!

భగవత్ స్తుతి

సీ. మచ్చెమై జలధిలోజొచ్చి సోమకవై త్త్య
ద్రుంచి నేడము లుద్ధరించలేదె
వరస నరాహ రూపంబై త్రి కనకాక్షు
దునిమి లోకంబెల్ల మనునలేదె
స్తంభమం దుదయించి దింభకు బాధించు
పేమకశ్యపు సంహరించలేదె
దేవకంటకులగు దై తేయవీరుల

శ్రీరామమూర్తివై చెండలేదె
అట్టి ఘనుడైన నీకు దుష్టానుచార
మను విశాచంబు దునుమాడు టనగ నెంత
దీన జనరక్షణోద్యోగ మూనవయ్య
దేవదేవ కృపాసింధు దీనబంధు.

చుక్క-కన్నె!

(విద్యాధి)

క్షణము దడవకు భూషణక్షణము నిత్య
మిటులొనర్చెదు ప్రశమమి? యేదితలఁపు?
ఆదితోడని చెప్పటి కంతమొందుఁ
దుది మొదలులేని ప్రశమెల్లు తోడెనమ్మ!

దూరముననుండి యూరక తొంగిచూచి
యేలమమ్ములు లూట లూరింతువీవు
అరుగుదెంచి మాతోడనాడి యాడరాదా!
పోని! మమ్ముటఁ దోడ్కొని పోవరాదా!

పర్వులెత్తెదు నకనకబడుచు నేల?
నెమరుచుంటివి ఏరిని? నీదు నకయ
నిన్నుదిగనాడి యెటనేని నిలిచెనొక్క!
రమ్ము మాయంట నిద్రొంతమమ్మ! చెల్లి!

నగలునిన్నందురని యేమొ వరులు, జేయి
తలచుజూపెదు, కాని కన్నులను గనని
వారులేరయిన ననూర్యం? పశ్యవాదు
చక్కఁడనములంట! ఓచుక్కకన్నె!

తోటల్లో

[తిరుగుబోతు]

నిర్మలోద్వానవిధుల నిన్నుగూడి
సంచించుచునున్నట్లు సరసనిలిచి
సుమనికుంజంబులందు

దృష్టులనిగిడ్చి

“కోసి యీగలవా” యని కోరినట్లు
నన్ను తిలకించు చూపులు దున్నయాశ
గాంచి

నీయాజ్ఞ పాలించి గారవింప

ప్రేమతో బాహుల్యాల నకబిగియగట్టు
తెన్నడైన తలంతువా చిన్ని చెంచూ.

* * * * *
ఆల సుపుచునున్నట్టి వీలునెంచి
జాడలరయ నేకెంచెడి నమయమందు
దూరమందున్న నారాక పారజూచి
చెట్ల మొదలుల మరుగునజేరి నన్ను

తొంగి చూచుచునున్న నీదొంగతనము
బయటబడినంత, సిగ్గు, సంక్రమము, తోష
దూరమునకేగి నిలుచుండి తొలిగి తొలిగి
ఓరచూపులజూచుచు నొడగి యొడగి

చిరుతనగవులు మోముపై చొంగలెంప
ఆశలనువెంచి కరుణించి ఆదరించి
కేలుసారించి చిట్టు కౌగిల్లినంగి
చిత్తమును దోచుకొన్న నాచిన్ని చెంచు

తలతువా? ఎన్న జేనిహృత్కమలమందు.

మనుచరిత్రలోని ప్రకృతి వర్ణనములు

[నెండ్రి సత్యనారాయణగారు]

ఆంధ్రభారతీయ ప్రసంగములు

శ్రీ నాథుని తరువాతి కవులారాదు చూపిన ప్రవృత్తి ననుసరించి, పురాణాగారములైన యష్టాదశ శతాబ్దములలో మిక్కిలి ప్రబలములను రచించింపఁబడినవి. మునుపటి కవులను పోల్చితే వర్ణనములను గలవు.

అష్టాదశ శతాబ్దములముందు యిటుండ ప్రకృతి వర్ణన పలు విధములను కవిత్వానికొసమన నొందినది. “ఈ గ్రంథమునందు రూపకములు, భావనాత్మకములు వికృతిలైన పద్యముగాని గద్యముగాని” యున్నది. మర్యాదాపూర్వకముగాని తీసికొనిన వికృతములు, లోకోత్థములు తానువులు, కవి, ప్రకృతి చిత్రములనున్నవి నిచ్చి యనేక విధములచే “హా హా” యనిపించును. “కేవలవృత్తికి సామాన్యకావ్యమునందోరు విషయములు కవిత్వానికొసమన ప్రతిబింబించు నపుడు వింతలై యత్తొందరముగా వివరించుచుండును. మ్రాకు నందెనందొప్పు యెలదిగయు, జలరాశిమోవిసంటి యెలదేటియో, జంతువుని కరముగా పోషింపఁబడెను, సూర్యుని కిరణములు తాళిన విరివయ్యెను గవిత్వపురూపము చే వింతలైన కామకీ కామకులై యపూర్వభావములను కల్పించుచుండును.”

మనుచరిత్రమునందలి ప్రకృతి వర్ణనములలో గల వానాశుర్యమును (Romance), సాంప్రదాయసిద్ధాంతమును (Traditional Romance), అపూర్వభావమును (Romantic Naturalism), ప్రకృతియందు మానుషత్వగోచరమును (Nature humanized), లోకోత్థమును, సుశ్రేష్టమును (Conceits), కేటమును (Hunt), ఆధ్యాత్మికతమును, చారిత్రికతయును (Spiritual and Historical Naturalism) భక్తిరస స్ఫూర్ణమును (Religious Naturalism) మొదలగునవి కావచ్చును. వానిగూర్చి కొంతవఱకు జూచెదము.

ప్రథమము “వీయేదేశములన్ వసింపితిరి..... ఆయాచోటల గల్లంబింతలు మహాత్మా నా కెఱింగింపరే” యని యడిగినప్పుడు, సిద్ధుడు తాను దిరిగిన దేశములనున్నటిని జూచిన వింతల జెప్పుచు నుపదేశములుగాని పద్యములందలి చిత్రములను జెప్పెను. ఇది గురజాడవిని వర్ణించునపుడు చూపిన రాగరాశితీర్థమును (Colourlessness), మలయంబును వర్ణించునపుడు చూపిన యంద్రులు గ్రాహ్యత్వమును (Sensuousness) అస్తాద్రవి వర్ణించునపుడు చూపిన యపూర్వకత్వమును (Romance), కేవలమేలలముల వర్ణనములందలి యాధ్యాత్మికత్వమును (Spirituality) గణనీయములు.

సిద్ధుడు “ఇది యది యిది కేవలము” యొకచోటను చూపించుటను బూయ బ్రాచుడు,

“.....

కుమారభూమి కృష్ణ

కామలకృష్ణము కాన

“హేమాధ్యక్షునికొనికొనికొని” చనెను.

ఇట్లు మునుకొండయొక్క వర్ణనమొకటిగా ప్రత్యేకముగ నున్నది. ఇందు బ్రహ్మని స్వభావవిశేషములను నుండు కొండలొకటిగాను గుణములను వైరుధ్య (Contrast) మొత్తయొక్క ప్రకృతిగద్యమును, ముఖ్యముగా నీరంగమున ప్రవహించి నిశ్చలమునను ప్రకృతియందు చలనము గనబడును.

ఆకాశసాంతమున నుపసంహరించు, జెప్పుచును చెప్పిన “గంగాస్వచ్ఛతరంగ” యనుపద్యము హిమాలయ ప్రాంతమున జరిగిన తీర్థయాత్రోపసంహారము యనునట్లున్నది. ఈపద్యము జరుపుచున్నప్పుడు గంగాప్రవాహము హిమగిరి ప్రాంతముల నుండి పల్లపుభూములకు బ్రహ్మాంధులనున్నట్లు తోచుచుండును.

కల్పనాచార్యము (Romance)

ప్రథమము హిమగిరికి జనెను. అమ్మమొండ శిఖరాగ్రము లాకాశము నంటుచున్నది. ఆశిఖరాగ్రమునండి ప్రవహించు నెలయెల్ల తరంగముల చప్పుడు మధ్యలో మోతవలె నాట్యమునకు దగినట్లుండ నెప్పుడు తమ పింఛములను విప్పి కొని యాడుచుండెను. పర్వతములన్ని ప్రదేశమున నేనుగలు తమ లొంఛములతో జెట్లను గదలుచుండెను.

అహిమగిరియందలి చోద్యములను మెచ్చుకొనుచు బ్రహ్మరుడు.

మ. “తలమే బ్రహ్మకు నైన నీవగమహాత్మ్యం బెన్న నే నియ్యెడం గలచోద్యంబులు తేపు గన్గొనియెడంగాకేమి నేడేగెదన్ నలినీబాంధవభాను తస్తావికాంతస్యందినీహారకం దళచూత్పరపరంపల్ పయిపయిన్ మధ్యాహ్నముం బెల్లెడిన్.”

అని చెప్పును ఇచ్చటివర్ణనము చిత్రలేఖనాకాశ్యమును జూపుట కనునెరున్నది. ఈకల్పన మార్కండేయపురాణము నుండిగాని, శ్రీనాథుని కవిత్వమునుండిగాని, స్థితి మర్మిపన విరళుని కవిత్వమునుండిగాని మరల యేయాలభకవిత్వము నుండిగాని పెద్దదొంగిలించినది కాదు.

తృతీయాశ్వాసమున నరూఢిని తన చెలియలతో విహారము పల్కుచుండ నొక చెలికత్తె పాక మ్రాకులపైనుండు యాకులను ముప్పననును, వాని బోదెలను నేలపైకి దిగు వానకాళ్లకును సరిపోల్చి, యది వర్షాకాలమేమో యను సంశయమును గల్గించుచున్నది చెప్పెను.

నరూఢిని చెలికత్తె జలకడల సలపక విరహాంతరముచే గూర్చుండి రిత్రయాచులజూచుచుండ నొకవైపున మార్వ కాంతియందు చిన్నచిన్న రేలుపులు కన్పించునట్లు నుడిగాడ్చు లు వీవగా తుమ్మెదల లాడెను. కలువల గల్లపైగల తీగలందలి పుచ్చపరాగములు మింటు బాచుచుండెను. ఇందుగా తెన్నినను (Tennyson) గ్రంథములలో గాననగు సూక్ష్మతరమైన ప్రకృతి నిరూపణమునాటి చర్లనము గాననగును.

సాంప్రదాయసిద్ధాంతము (Traditional Romance)

ప్రథమాశ్వాసము హిమగిరికి దిగుచు

“నీల పసుపునిగ్గులు జేటు పాపజన్మద మొప్పు

ప్రముదాభివేదియింటి పట్టెటింగె

కవికీత గజపురు జడలేట సురరాజు

జలకేళి సవరించు చెలువెటింగె

నదనతో జేడి చన్నునిని యోషధుల మ

నొకవపునొండలకై వినుక నిటెంగె

వేల్పుటింతులలోన విట్టివీరము మేన

నవరత్నరచనలరవల నెటింగె

బరివరిభంపు జన్మంపు బరికరంపు

సాంపునంపు నిఖిలనిలింపనభయం

నప్పటప్పటికిని జిహ్వ క్రుత్తు డుల్ల

నామెత లెటింగె నీతుమారాదీకతన”

అని మెచ్చుకొనెను. ఇట్లు ప్రకృతిని శేషములను జాతీయసాంప్రదాయములతో కలిపి వర్ణించుట పెద్దపనికి మన యాంధ్ర కవులకేకాక మనీషా వంతులగు నాంగ్లకవులకు గూడా సామాన్య భద్రమైయున్నది.

తృతీయాశ్వాసమున నరూఢిని తన చెలికత్తెలతో వన విహారము సలుపుచుండ నొక్కతె “మాతమెదాసి” యను పద్యము జరుపును. ఇట్లు తానుపట్టినదయందు ముత్తములు దొరకుట ప్రసిద్ధిచుచున్నామె తరువాత నొక యశోకవృక్షమును జూపుచు నాయశోకవృక్షమున జిగురాకు గాలిచే గదలుచుండ నాకపలుకుట విరహాలపై గింకతో దాడివడలుట నిజమైనప్పుడు నెలనిచ్చుట చేయు మనస్సుని పొన్న సజ్జను సరిపోల్చెను.

సూర్యోదయ మూర్ధాస్తమయ వృక్షల యందును చంద్రోదయ చంద్రాస్తమయ మర్దనలయందును గల్పనా ప్రభావము విశేషముగ జూపబడెను.

చిన్నారి పొన్నారి నరూఢిని తనంతలు తానలవి వచ్చినను బ్రహ్మండు క్రూరుడై యామెను ద్రోసిపోయెనని కోపము దాల్చి యెట్లుభారణో యననట్లు సూర్యుడై డెట్టినికాంతి గల వాడయ్యెను.

ఆయెట్టినికరణములచే నెలయెల్ల యందలి నీరు యెటు పెక్కి గుహలలో నిద్రించుచు నప్పుడే లేచివచ్చిన పెద్దపులు లానీటిని నిద్రమత్తుచే రక్తనుకొనెను.

పొడవి డెట్లుగా గాన్పించుటచే జింకలు కార్చిచ్చుని భయపడెను.

మునిపల్లెలందలి వృక్షములకొన లెటు పెక్కి మునులు తమ కావిప్రప్రముల నెండకట్టిరను భ్రాంతిపొడమెను.

“ఘనసాను శృంగ శృంగకాటకంబు లెట్లుగా నుండ నాక సచున జరించు దేవతలది మోగపర్వత మనుకొని యచ్చట దిగిరి.

తృతీయాశ్వాసమున “శ్రేణుల్ గట్టి నభోంతరాళమున” యనుపద్యమునందు “తరుణియదె గ్రుంతుమన్నాడరు దెమ్మని”

యనుదానితరువాతిపద్యమునందును దృష్టిగోచర ప్రదేశములందు (Landscapes) సూర్యకిరణముల కెంతయేని ప్రయోజన (effect) మున్నదని చూపబడెను.

సూర్యాస్తమయముకాగానే “బహుళజలప్రవాహము మిజాండము” చెమ్మగిల్లి సూర్యకాంతిలేకుండుటచే “రహిత డి కాటుకపట్టెను”

ఆవెనుక తూర్పునెడు స్త్రీనికావతి చేరువకు వచ్చుచుండుటచిని ముఖమున నేలకు తిమికుంతలముల జక్కదిద్దుటకుం గైకొని గుచ్చెనయో యననట్లు తెలుపు కనబడెను.

“మయనా సంకలము తనకృతకాటుక” యనుపద్యమున లోకమున నిధులగు రైతులకు కన్నులకంజములగుచుండుచుకొనుట యు, నా నిధులను గాచియుండెడు పికాచాదుల వలన చాగ పోవుటకై నెత్తుటి మాడును బలివైచుటయును, చంద్రునిలోనుండు మచ్చను వట్టిచెట్టుగా వర్ణించుటయును మొదలగు సాంప్రదాయము లింది మిడ్చబడెను.

తరువాత తూర్పు దిక్కును గోడకును వెన్నెల నగ్నిజ్వాలకును, సరిపోల్చబడెను. పద్యములు మునుచుకొనిపోవుచుండ నందుందు తుమ్మెదలు ఝాంకారము నేయుచు వైకిలేదు తొలి పాగలో యనునట్లు వైకి వెడలెను. అప్పుడు

నీ. “శిథిలకైరవదళ శ్రేణి నొమ్మలు దీర

శక్తికాంతసంక్తుల జలము లూర

గోధికాంతులతో జకోకల్ రతి శ్రీ

వారాగిగర్వంబు మేరమిత్ర

ద్రోపడి యిరులు పటాంపవలై పాట

దిబ్బుఖంబుల వింతలెలిని నేరె

జక్వాలంబు లబ్బుడుంగుములు దూతె

గామినీ కాంతులకలక దేతె

మదను డచ్చుల నూతె హిమంబుపేర

జడిసి విహేటి నగలగూరె జారచోర

దర్శములు జాతె రవికరతాప మాతె

జూడజూడంగ గానకన్యరణ దాతె.”

ఆకపమున వెన్నెలచే డెల్ల గాన జేయుచుండ బ్రహ్మాండమున కాలమును వైద్యుడు కాముక శ్రేణికి మోగిత్సహము నిల్చి యుండుటకై పాదరసమున నుంపఁబడిన ఘటికా సిద్ధాంతభో యనునట్లు చంద్రుడొప్పారెను.

“The moon doth with delight
Look round her when the heavens are bare.”

ఈ వెన్నెల “వికసిత కైరవంబులగు సకోవరంబు లాది గాంగల దృష్టిగోచర ప్రదేశములందు మాపు సానిగను, వరూధిని యందు బుట్టించు కళవళంబును నొక పెద్దపచనమునందలిరముణి యముగ వర్ణించె బడెను.

నరూఢినియట్లు కళవంబుజెంది విరహతాపము మోపుగా మూర్ఛిల్లి తిరుగఁ దప్పిరిలెను. అంతలో సూర్యోదయ మయ్యెను.

తూర్పుతెల్లమొగనే దీపములు కాంతిపీనములగుట యు రతిక్రాంతలగు స్త్రీలకన్న లెట్లువాలుటయును, మధ్యాహ్నముందు నాటరాగము బాడు నలకాటును, ప్రాతఃకాలమున దేశాక్షిరాగము బాడునలకాటును నిరూపింపబడెను.

అప్పుడు సూర్యుడొందయించుచుండెను. చంద్రుడొస్తమించుచుండెను. అందు ప్రాతస్సూర్యారాగకాంతి ఎట్లుమట్టికిని, బ్రహ్మాండమును గడికాలకును, కాలము తెట్టికిని, సూర్యుడొందయింపగడముచును, తూర్పు పడమరకొండలు భుజములకును సరిపోల్చబడెను. ఈ కల్పననుబట్టి యానాడు పార్థమి యని యూహింపఁబడియున్నది. ఇందు సాము మాట మునం దెట్లుజెట్టిని బజుచు నాచార మతి పొందికగ నిమిడ్చబడెను. ఇందు పెద్దన్న కాలముందు చేయు వ్యాయామరీతులు ప్రకటింపబడెను.

సూర్యోదయము కాగానే తామరలు వికసించెను. అందుండి తుమ్మెదలు ఝాంకారము జేయుచు వెలువడెను. ఎట్లుగా పూచిన దాసాని పువ్వులయందు దీ యదగిరణములు ప్రజ్వలింప వానికాంతి చీకటిమాకులతోఁపులొని చీకటిసంతకు తెల్లగా జేయుచుండెను.

తరువాత చీకటి, వెన్నెల మరల సూర్యోదయము నగుచుండును.

పసంతయుతు వర్ణనమునందు ప్రాథమములగు వర్ణనములు గలవు. పసంతయుతు వారంభముకాగా బృందాగకసతులు పాడిరి. లేలులు “వాసంతిక విందున ద్రేచెను” కోయిలపిల్లను దాది యగుకాకను తనగూటినుండి వెడలగొట్టెను.

రామ శ్రీరము

[వారానాధి సూర్యవారాయణగారు]

కాలివాహన శక ౧౮౭౫ సంవత్సరం గక్తాక్ష సంవత్సర కాస్తీ శుక్ర ౧౭ నుంగళవాహన రామశ్రీరముత్రము పత్రికాని

అయ్యది కృష్ణాపురమునకును పత్రికాని గ్రామమునకును వాడేర్చి గ్రామమునకును దివ్యము సమానంగా మైలుమార్గమున నుండును.

కర్నూలు జిల్లా పీఠాచల తాలూకా చాగలమరి గ్రామమునకు శ్రీశ్రీయమున నుండును. అది భూమిపైను తేలియియున్నట్లుగా యుండును. భూమిపైను గాకి నుగము మార్గముల నొప్పుయిండును.

అందు దిగున భాగమున పుట్టాలము గుడియను గుడి కలదు. అదియొక అన్నతీర్థముని చెప్పకతప్పదు. అంతాక పుట్ట దక్క తేలొండేమియు లేదు. అవ్యాల్మికము పెరుగుదును ననియు అప్పుడప్పుడు దానిని శ్రవ్యదురనియు చెప్పుదురు. కోరిన కోరికల కొనసాగుటచే నక్కడకు ప్రతివంగళ, గురు, భానువారముల యాత్రీకులు వెచ్చుచుండును.

అందులకు పై భాగమున నీళ్ళిరాలయమున, వెనుక భాగమున నేతి కోనేరున గలవు. శివాలయ ముఖమునకు నంది ద్వయమును చూపక కేంపు గొలుపుమును ఒకనంది తల విడగ గొట్టబడియున్నది. దాని కనతిమారున పై భాగమున నరసింహాలయము కలదు. దానికి మట్టుకు ప్రాకారమును పూర్వోత్తర దిశలయందు ద్వారములును కలవు. దానికి తూర్పున పాల కోనేరును నుత్తరమున తెప్పారీవాహనములను నొక కోనేరును గలవు. పూర్వన నిర్మితమయిన చాలయము శ్రీశ్రీదాని వలె చూపయల కాళ్ళెక్కును గొల్పుచుండును. మంటపము రెండు పల నయిదేని స్థంభములకలిగి ముఖపు చిత్రములతో నొప్పు చుండును. గజాచిత్రములును శంఖచిత్రములును విష్ణురూపములును అంజనేయ చిత్రములును గలవు.

అలయము లో భాగము మూడు భాగములు కలిగియుండి మూడవ భాగమున రెండవ గుల ఎత్తు గల నరసింహవిగ్రహము ఖిరముగా నెలకొల్ప బడియున్నది. అదే కొలతలగల అలయము మంటపరహితముగానుండి యందు లక్ష్మీ విగ్రహము ప్రతిష్ఠింప బడియున్నది. ప్రాకారవేష్టిత ప్రదేశము ౪ యకరము అుండవచ్చును.

అందున్న కాలివాహనశక ౧౮౭౫ సంవత్సరమునదలి కాసనమునబట్టిచూడ నంతయును దాయాలయము నూనసంపత్సరములక్రందలు ప్రతిష్ఠింపబడి యున్నదని నోచుచున్నది.

చక్రతకారుల కుమరంగింపుననియు అతిప్రయాసమున నాకులపై బొద్దలతో నాని తెచ్చుటచేసియు నాకాసనము నిందు బొందుపరచుచున్నాను.

రామశ్రీర శిలాశాసనము

శ్రీమతే రామానందాయనమః. శ్రీజమాన్యాయ కాలివాహనశక నవమున ౧౮౭౫ అనునది అంగీకర సంవత్సర చైత్ర శుక్ర ౯ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజరాజ పరమేశ్వర శ్రీరత్నాధరాయ తిరుమలదేవ మహారాయలుగారు పెనుగొండ నగర యందు వజ్రసింహాసనారూఢుడై పృథివి (గుండు) సామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను, శ్రీమదభిలాంశతోటి బ్రహ్మాండనాయక చతుర్దశ భువనాధీశ్వరలైన రామశ్రీరం నరసింహునికి కోమలంబోధ్యపుత్రైన ఆత్మేయగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజ్ఞాభిధానియైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర, సంధ్యాని నరసింహయ్య దేవ మహారాజులుగాకి పాఠశున్నా తిన్నవ్వదేవ మహారాజులుగాకి పుత్రుడున్నా అయిన శ్రీమాన్ పీఠయ్య దేవ మహారాజులుగారు వామనత రామరాజు చివగోపయ్య దేవరాజును గారు రామశ్రీరం నరసింహునిపన్ని ధిని బిడ్డి రామానందాయ నకుగాను, ధారపోసి సమర్పించి పంపి తెట్టి యిచ్చిన భూదాన ధర్మ కాసనపత్రిక క్రమమెల్లిననుపీఠ తిరుమలదేవ మహారాయలుగారు మానామెంకరాన విచారింపి యిచ్చిన దొండి యగు నాని కందుకూరి గ్రామానకు వెలిచేసె పటగడ్డకరం తూర్పున నూనూరి లింగయ్య కందుకూరి నరసయ్యగారి చేతు మేరాను దక్షిణము కదిగరవారిచేతు జోగంబారిచేతు మేరాను పడమరటికి రావిగడ్డవారిచేతు ఉత్తరానకు మదిరాజు తిరుమలయ్య గారిచేతు మేరాను అయిన చేతు ఖిరండున్నా వరిమడి తూర్పు వలికింరెడ్డి వారిమడి మేరానుదక్షిణం గంగలమరకలిడిమేరాను పడమరటికి మదిరాజు తిరుమలయ్యగారి మడి మేరాను ఉత్తరాన రుంగంపుల మడి మేరాను అయినచుండి యు నొడిపూజరి

ఒక చిన్న కథ

[మల్లేల లక్ష్మీనరసింహారాయశర్మ గారు]

మంగళద్రా నదీతీరము నాననిట్లున నుండును పెరిగిన తుంగదుబ్బులపై నొకమామలగ్రహణని శ్రేష్ఠి మైయుండెను. అప్పటికి నుమారు సాయంకాల మాగింబలు కావచ్చెను. క్రమ క్రమముగా నూర్చగల్గిమామలమైపోయెను. జగత్తంతయు అంధ కారబంధుకము కావచ్చెను. ఆకాశమున నక్షత్రములు తమ ఆస్పష్టకాంతలతో ఆకాశం దేశమును భూలోకమున కందజేయు చుండెను. చల్లని పిల్ల తెమ్మెరలు ప్రాచీనులునుండి వీచు చుండెను. నక్షత్రంబులు నదిజలంబులం బ్రతిబింబించుచుండెను. పండుబాతులు మెల్ల మెల్లగా వృక్షగ్రములనుండి రాలచు గల గలమునవ్వనిమాత్రము గానిండుచుండెను. అదిదప్ప మరెట్టివ్వని యులేదు. ప్రపంచమంతయు నిశ్శబ్దముగాయుండెను. అవిగ్రహ మట్లే చలించకయుండెను. ఆతనివయస్సు ఎనుబది వత్సరములకు పించియున్నట్లుండెను. శివరము శుష్కిభూతమై నుడుతలు పడియుండెను. ఆతని పానస్సు విచారములే యై యున్నట్లుండెను. చల్లనిపిల్ల తెమ్మెరలు గాని స్వచ్ఛమైన తుంగద్రానదీ జలంబులు గాని పండువెన్నెల గాని ఆతని మనస్సును హాయి గొలుపజాలకుండెను. కొంతసేపటికాతడు తనముంగాళ్ళపై తల నునిచిగాని హస్తద్వయంబును శిరముపై కేప్పి లోలోని వెక్కి వెక్కియోడుచుసాగెను. అంతకంతకు దుఃఖ బంధిమరచుండెను. నిర్లసప్రదేశముని గాని ఒంటరివాడనని గాని. ఏకాంగినని గాని యాతడు దుఃఖించుటలేదు. కాని ఆతనియెఱుఱు, తన గతించిన జీవితమునుగురించి యయియుండెను. తలమకొనినకొలది దుఃఖము మఱింతి యధికమగుచుండెను. ఇట్టితరి నతనికి తరచాలావృత్త భావకమునచ్చెను. తోడిబాల్కరతో పాకాలకువెక్కి విద్యలేర్చి కొనట, సహవాసులతో ఆటపాటలు జరిపుట మున్నగునవన్ని యు జ్ఞప్తికివచ్చెను. తలమకొనినకొలది దుఃఖము మరింత పొంగి పారలెవచ్చుచుండెను. అయ్యో అయ్యో నాగతించిన జీవితయా, నిన్నునే నెంత ఆలస్యముగా స్మరించుచున్నాను నిన్ను నే నెంత ఆలస్యముగా స్మరించుచున్నాను అని వెక్కి వెక్కి యోడుచు సాగెను.

కొంతకడికి క్రూరవృత్తులు ఆహారార్థమై గుహలనుండి జలువనీ సంచరింప దొడంగెను. కాయారాలమును లభికములగు చుండెను. పింహంబులు బొట్టబిడుచుండెను. నిశ్శబ్దమైన ఆ ప్రదేశము కొంతకడికి క్రూరవృత్తులములచే ప్రతిధ్వనించుచు భయంకరమైయుండెను. మన కథానాయకుడగు వృద్ధునికి ఇవే మియు వినుబడుటలేదు. ఆతనిమనస్సున కూరలు లేకుండెను కొంతకడికి ఆతనికి తిరిగి తనయావనంత జ్ఞప్తికి వచ్చెను. ఆతని దుఃఖము మరింతయధికమగుచుండెను. చంద్రబింబమును నిరసింపు ముఖలిసము నూనూరిమీసములు, ముత్యముల బోలు పలు ఎరుస, నిలాలనేత్రములు ఆకాశబాహువులైన హస్తములు వికా లవత్సస్థలము ఇచ్చాపూలేమకు మనస్సు సంపూర్ణాకోగ్యవంత మగు శరీరము విషయముఖానుభవము ఇవన్నియు తలపునకు వచ్చెను. తలమకొనినకొలది గుండె బాదుకొనుచు విలపించు చుండెను. అయ్యో అయ్యో నాగతించిన జీవితయా నిన్నునే నెంత ఆలస్యముగా స్మరించుచున్నాను. అని వెక్కి వెక్కి యోడుచుండెను. ఇట్లుండె కొంతకడికి తన జననీజనకులు అన్న దమ్ములు స్నేహితులు బంధువులు జ్ఞాపకమునకు వచ్చిరి. వారం

నానితోడి స్థలం తూర్పున గలవు చేతుమేరాను దక్షిణాన మదిరాజు తిరుమలయ్యగారితోట మేరాను పడమరటికి వాంగు మేరాను అయిన క్రంది అంరం (గి)ను అత్తరాలను చేతుపుట్టెరి డుండు మర్తన్యన్నా తొండియగుగారు యాతధాతిధి శ్రీరాంజయంతి పూర్వకాలముందు మీరంబు నాను దానధా రావూర్వ కంగాజ అన్నబోగత చస్తామెసబు తెంగాను పర్యవసానంగాను త్రివాచకంగాను ఆచంద్రార్క స్థాయిగాను రాజుగుగాను పెద్ద రామానుజకుటుంబ నిమిత్తం సర్వమాన్యం గాను ధారణిక్తి నిమి. అది డండిం సమర్పించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశిలా కాసనం.

శ్లో|| స్వత్రాన్యైశ్చాంపుణ్యం పరదత్తాన పాలనం పరదత్తా పహారేణ స్వదత్తం నిష్కలంభవేత్ ఏకేవ భగినీ లోకే సర్వ మారోద్యభూభూజాం సభోజ్యానకరగ్రాహ్య సువిదత్తా వసుంధరా||

[నాయుబడినభావ పురాతనమై యున్నను నేనుదాని వీవిధముగా వ్రాయగలిగితిని. కొన్నిపదము లధముగాక యున్నవి.

దరు మరణించి పరలోకమున కేగిరి. తల్లిదండ్రులను దుఃఖిపెట్టుట అన్నవమ్ములయొడ నిగాదరణ భావమును జూపుట స్నేహితులయొడ కృతఘ్నుత్వనబరుదుట బంధువులయొడ కలహభావమును బూతుట ఇవన్నియు స్ఫూరణకు వచ్చినకొడి అతని మనస్సు మనం నీగించుండెను. కలహముండి భావ్యమును కాలవలె ప్రవహించ దొడంగెను. అందు తల్లిదండ్రులు అన్నవమ్ములు స్నేహితులు బంధుబాలము కనలయెరుట సాక్షాత్కరించినట్లుండెను. వారందరు మానభావమును దాల్చియుండిరి. అతని మనస్సు మరంతదుఃఖముచే పొంగిపోరలి పోవుచుండెను. కొంతకడికి తెలివిచ్చుకొని మార్చొనెను. తన జీవితమును వెతకి చూడగా, కొన్ని విషయములు స్ఫూరణకు వచ్చెను. పవిత్రతెత్తులు దేవాలయ ప్రతిష్ఠలు నీదల కన్న దానముచేయుట సుత్రములు స్థాపించుట మున్నగునవి జ్ఞప్తికివచ్చెను. కాని ఇం దెవ్వియు మానవ సంఘమున నుపయుక్తములాగా కన్నట్టలేదు. కాని మనస్సునకు కొంచెమారట కల్గినట్లుండెను. ఇంతలో ఒక దివిశక్తికి ఆతనికి గోచరించెను. ఆశక్తి క్రమక్రమముగా నతనిని సమీక్షించెను. అంతట వృద్ధుడు తెలివి తెచ్చుకొని “నీవెవ్వరు నీవేలేమి” యని యడిగెను. అంత నాశక్తి నేను కాశ్వతము ‘పరబ్రహ్మము’ (పరమాత్మ) అనెను. అట్లుయిన నిన్నట్లు దర్శించగలము? నీదిన్యశక్తికిని ట్లు చూడగలము? కాశ్వతానందమును బొందుచున్నామేమి? అని యడిగెను. అంత నాశక్తి నన్ను జేరుటకు సత్త్వివర్తనము మానవసంఘనేవ ఇవి రెండే ముఖ్యములు అని చెప్పి అవ్యక్తమాయెను. అంతట వృద్ధుడు నిస్సృహుడై నెలకొరగెను.

అరుణోదయమయ్యెను. పక్షులు కిటకిటరావములు నలుపుచుండెను. కోళ్లు కొక్కొక్కో యని మామసాగెను. అంతట నుంచముపై బరుండియున్న తనకొమారుని మేలుకొల్పుటకై తల్లిదాస్సును సమీక్షించెను. చేయితట్టి బిగ్గరగా మేలు కొల్పసాగెను. నాయనా! తెమ్ముతెమ్ము ప్రాద్దు ఎక్కినది. నీతోడిబాల్కరు చల్లియోగిరముల నారగించి పాకాలకు వెళ్లుచున్నాడు. అని తనకొమారుని లేపెను. అంత మంచముపై బరుండియుండిన యాబాలుడు ఉలికిపడిలేచి తన స్వప్నవృత్తాంతమును సాంతముగా తల్లికి విన్నవించి ఆశ్చర్యము నభినయింప సాగెను. అంత తల్లి తనకుమారునితో నాయనా నీవు అన్నద్దు నింకె కాలమును వృథాపుచ్చక ఎప్పటివని నవ్వుచేచేయుచు బాగరూపడవుగవచ్చు. సోమరియై కాలమును వృథాపుచ్చి తను పరిపూర్ణతమును బొందిన యావృద్ధునివలె నీవు గాక బుద్ధి మంతుండినై సదా సర్వకాలసర్వావస్థలయందు భగవంతుని దివ్యనామసంకీర్తనము జేయుచు సత్త్వికవర్తనము కలిగివర్తింపుము. నీకుమించిరదిలేదు. నీవుదాల్చుట. సర్వసంధానకూలుడగు భగవంతుడు నీకుమూలడై నీయభిప్రాయము నెరవేర్చును గాక అని యాశీర్వదించి విడిచిపెట్టెను. అంత నాబాలుడు క్రమక్రమముగా మహాభక్తుడై గిలసిలి కాశ్వతానందము ననుభవించి పరబ్రహ్మపదవిని బొందెను.

కావున నోపాతకమహాశయలారా! పరబ్రహ్మస్వరూప మైన కాలమును వృథాపుచ్చక భగవన్నామసంకీర్తనము సత్త్వివర్తనము నిరాడంబరము గలిగి ప్రవర్తింపుము. గతించినదానికై వగవక కార్యాచరణిద్వీ బూని కృతకృత్యులై కాశ్వతానందమును బడయుచున్నాము జూడుము. మానవజీవితమునందు సత్త్వివర్తనము-సంఘనేవ నిరాడంబరము ఈమాడే ముఖ్యములు.

కొమత్రాజు లక్ష్మణరాయ

లక్ష్మణత్వము

[కందుకూరి వేంకటసుబ్బరావు గారు]

చ. నకల కలానిధిత్యమున శాస్త్రవిమర్శకు నిస్తుల ప్రథం, బ్రకటిత వాదభేద వినరస్థిర పంచపటీ నియంతృతో, త్సుకత, నదభ్రనాగపుర సుందర వాసమునకొ, నిరంతరాంతిక ఘన రామకార్యమున నిల్పితి లక్ష్మణ! లక్ష్మణత్వమున్.

క. ఘనతర శిలాప్రచారం

బును, సర్వస్యాలు విడుట, భూరికభావార్థిని దరియించుటయును, న

న్ననుడిం జేసితివి లక్ష్మణత్వము నిల్పన్.

గీ. నీటిగు శిలామతలుల కాటుకలును

నకల సంజీవినామకోషధులు నుండఁ

గటకట! యకాలమృత్యు లంఘనమునందు

మాత్రమా లక్ష్మణత మటు మాయమయ్యె.

ఆంధ్ర దేశ కళావంతుల సంఘ సంస్కరణ ప్రత్యేక మాహాజనసభ

గుంటూరులో 2 వ తేదీని జరుగుట

వైసభకు ఆధ్యక్షులు కొన్ని కారణములవలన రాకుండుటచే అవ్యవధిగా పథికురాలైన శ్రీమతి కందుల ముద్దయ్యమ్మగారు ఆధ్యక్షతవహించి సభను జనుప్రదముగా నిర్వహించుచు జరిపిరి. ఆధ్యక్షులు చాలకాలము తాలూకా పాడ్ కర్నూలుగా పనిచేసి పెనవన్ పుచ్చకొన్న ముద్రపేసిన సంస్కరణాభిమానులు, వయోవృద్ధులు, శాంతిమూర్తి, సర్వకాలము కళావంతుల సంఘసంస్కరణకు పాటుపడుచున్న సత్యసంపన్నులు సభకు 400 మంది పురుషులు 100 మంది స్త్రీలు వచ్చిరి. ప్రథమమున ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుల ఉపన్యాసము జరిగెను. తరువాత ఆధ్యక్ష ప్రారంభోపన్యాసము గంభీరముగ జరిగెను. తదుపరి తీర్మానములు చేయబడెను. ప్రత్యేక సభలన కళావంతులలో వైద్య వ్యవసాయ నళియలు, విశుత్తముతో నందరుకలసి సంస్కరణకు గట్టిపట్టుదలతో పనిచేయుటకు నుద్దేశ్యములగుటవలన ఈసభ ఎంతయో అతిశయము వహించిన కళావంతుల సంఘసంస్కరణ సభయని చెప్పవచ్చును.

సన్మానసంఘాధ్యక్షులగు జి. సుబ్బారావుగారి ఉపన్యాసము

మనపితృలు గాని, పితృమహులుగాని, ప్రపితృమహులుగాని వ్యభిచారవృత్తినబంబులై యుండుచున్నచో మన మాతలే యావృత్తి స్వీకరించుటచేతనే మనంతలు మనమే గైకొనుటందేసియో యీ ముత్తెంతులలో నేదో యొకవిధమున మనము పడుపువృత్తి జీవనాధారముగ గ్రహించిమి. మన మాంధ్రదేశమునందున్నవిందులజేసి యాంధ్రకళావంతుల సంఘమును పెన బరచుచున్నాము. పడుపువృత్తి స్యజుని మన పూర్వీకుల నిశ్చితాభిప్రాయములచే దాని నవలంబించిరి. నేడు మన కిప్పుడైన కృతులను మన మంగీకరించి నాట్యభివృద్ధి పడుపువృత్తులను విసర్జించుటచో తోష మేమియును లేదు. ఎవరియిష్టమునకు వారు కర్తవ్యం "లోకో భిన్నురూపి" అనునట్లు ఎవరియిష్టమునానగా వారాయావృత్తులను స్వీకరింపవచ్చును. కాని మనము యీ పడుపువృత్తియే ప్రధానముగా సంచితమైన మనహిందూభ్రాతృత్వము మనకును సంబంధము బొత్తిగా పోవునా? నిన్న మొన్నటివరకు పురాతన కళావంతుల వృత్త్యవలంబకులు నేటికి మారినచో వారిని గర్వభక్తులుగా చూచుట మిక్కిలి అశ్చర్యకరముగా ఉండును. భరతభండమున కళావంతుల సలభసంస్కరణోద్ధరణ విశ్వమానవజాతికి ఉపదేశించి యాచరించి జగద్గుహితమని ప్రతిష్ఠపహించిన పుణ్యభూమి యగు నార్యావర్తమునకు నెట్టి కళంకము లేకుండునగా? భారతీయులలో కొందరు కళావంతులను ప్రోత్సహించుచు టంబట్టియు దుర్మితి కలుగజేయు కొన్ని పురాణసూత్రములను బట్టియు రాజులు ప్రత్యక్షముగా చూచుట తటస్థమనరికి ప్రతిఫలము అతినిధులుగానుండు పడుపువృత్తి మండలములమెంబడి వ్యాపించుట వింతగాని తప్పకదా. విద్యాధికులు విద్యాంజనము వారికనులనవిప్పి ప్రపంచమును జూపి ఆత్మగౌరవమును మేల్కొల్పి స్వతంత్రులై రగుల్కొల్పవలెను. దేవాంశసంభూతులమని విట్టివీర కళావంతులు వ్యాము, భూతదయ, దైవము పిట్టనుగూడ మరచి మదాంధులై మూర్ఖులై యహంకార ప్రేమలై తలరిక్కించే తైత్తిలూడిరి. ఇక్కలమునకు జాతి సముద్ధరణమహాకార్యమునకు దీనులై యనదలై యున్నచేయు నదిలేక స్వమతిస్థులయండనుండ నిచ్చుగించి వారిసాయమున గౌరవమును పొందుటకు ప్రాణములను ధారపోయుటకు సుత్తిల్లులైరి. వ ర్మనానవరీతులను దూరశృష్టితో పరిశీలించుచున్న దేశీయనాయకులు పడుపువృత్తిని వారిండుట వాటికర్తవ్యమని విశదపరచుచుంటిని. మానవజన్మస్వత్వములకై యాత్మ స్వతంత్రతకై మాతృదేశసమర్ధరణకై ధనప్రాణములకు ధారపోయుచున్న భారతవీరులు దీనులగు దేశసోదరుల విముక్తికై క్రమంపడుట సమంజసముగదా. పది సంవత్సరములనుండి కళావంతుల సంస్కరణకు చాల సభలు సాగింపబడినవి. ప్రతికలు ప్రకటింపబడినవి. గ్రంథములు రచియింపబడినవి. అయినను మొత్తము మీద చూచినచో నెప్పటికి జరిగినది మాత్రమతి స్వల్పమని విశితమగుచున్నది. ఏల? దీని కి మూలము ఏమి? విచారించిన ఎక్కడ ఏ పని తల పెట్టిన ను ఎప్పుడే కార్యము ప్రారంభించినను, నొక్కొక్కచో చేయుటయు నితరులు సానుభూతి సహాయము లేకుండుటయు టతంచుచున్నది. ఒక

వైసభకు ఆధ్యక్షులు పూర్వవారము నొక్కొక్కటగా విడువజాలని జనమాసాన్యము చిరకాలమునుండి కళావంతులు పడుపువృత్తివార లని పరిగణించుచున్న వారియెడల నితత్వరణాంతగా సానుభూతి చూపుట జరుగ నేరదు. ప్రస్తుత దేశభక్తులు సంస్కరణ కలసి ఒక్కసంఘముగా పనిచేసినచో నెంత కఠినసమస్యకైనను సతిత్వరణగమనంబున కార్యములు కాగలవని గట్టిగా చెప్పవచ్చును. ఒహాజనసమ్యేళనమువలన గలగు ఫలితముల సంతగా వివరింపవలసిన యవసరములేదు. "సంఘే క్షేత్రే కలాయుగే" యను నూక్తి సుప్రసిద్ధము. స్వాభవ సిద్ధాంతమువలన తెలియుచున్నది.

నేడు ప్రపంచ మతిత్వరణగమనములో జరిగిపోవుచున్నది మార్పులతిక్రమముగా కలుగుచున్నవి వందలొలది సంవత్సరములలో కలుగజాలని యభివృద్ధి కొలదిదినములలో కలుగుచున్నది. ఋషుల పుట్టినిల్లు, హుల జన్మస్థానము, అన్నిదేశములకన్న తొలందొల జ్ఞానమూర్త్యు దుడుంచిననీమ, సర్వలోమభుజు నాగకతను స్థాపించిన ప్రాచీనదేశము, సమస్తకాస్త్రములను కళన ఆధ్యాత్మికజ్ఞానమును నాగకతను నలుగడలను మానవ జాతికి భిక్ష పెట్టిన సత్యసంపన్నులగు హిందువులకును సదయ హృదయులగు శ్రీ ప్రభులకును అప్రకృష్టమిత్రులుగల మహమ్మదీయులకును బౌద్ధార్యసూత్రాభిరుచులగు పారసీకులకును జననీమతిల్లి యగు మన భరతభండము పడుపువృత్తి యడుగంటించుటకు తగియుండలేదనుట నిగ్గుడుచున్నది. మన సామీతులు సింహముల మని యనుకొన్న ఎంతటి మహాకారములైన ను సాధింపగలరు. మనము గాడిదల మని యనుకొన్న గాడిదల వలె బుద్ధితేని వారమగుదుము. కాబట్టి అఖిలభారత కళావంతుల సంఘసంస్కరణ సమితి అనుదాని నొకటి హిందూమాహాజన సభవారి సలహాలైన స్థాపించి వాటిఆధ్వర్యముక్రింద సంస్కరించి భారతదేశమునందుండు తదితర సంఘములలో పాటు సమానప్రతిష్ఠి పొందువరకు నిరంతరము ఆందోళనము చేయవలసియున్నది. ఈకొద్దిసంస్కరణారంభ మనము చేయు ప్రయత్నములగుడ అనేక నిరోధములు కలవు. పూర్వవార పరాయణులు ఒకవంక వేశ్యా కామకులు, ఒకవంక ద్రుష్టవేశ్యలు, మరొకవంక మన కిసంస్కరణ లభింపకుండ విశ్వప్రయత్నములు సలుపుచురు. ఇట్టివారి నందరిని రూపుమాపుట మన సహజధర్మము. కాన ప్రస్తుతనామకులను భావనాయకులను దైర్ఘ్యము విడక ఋషిసంతతివారమని మనయందు సంపూర్ణ విశ్వాసముతో మనము నూతనముగా నవలంబించిన కార్యముయొక్క వ్యాప్యమునందు భావి కళావంతుల సంస్కరణాభ్యుదయమునందును సమృద్ధి ముంచి యీఆర్యావర్తమును కాపాడుచున్న వైసముమీద భారమువైచి మనవిద్య కర్ధర్యమును నిర్వర్తించి మనదేశమునకు ఈసంస్కరణ సాభాగ్యము లభింపవరకు ఆంధ్రయువకు లీరాష్ట్రమున మాధ్యమ్యలై దూరదృష్టితో తమ బోధనలను ఆంధ్రదేశమున వ్యాపింపజేసి వ్యాప్యమును నీతిని సంపాదింపగలండుటకు ఉత్సాహమున నేను విన్నవిండుచున్నాను. ఇదివరలో ఆంధ్రులు ముందుచెనుక ఆడుచున్నను నేడించు పడుపువృత్తి నివారణకై యేకాభిప్రాయులై యుండెనరకుట నిస్సంశయము. గర్వ విధముల ప్రజలందరిని సమానస్థితికి లేపలేనను మహత్కృషినికంకల్యములోను వారు చేసినమహాత్కార్యములలోను ఇది యొక గొప్పసమస్యకాదని నాఆశయము. ఆంధ్రదేశమునందు కమ్యూనిస్టు, రెడ్డిసభ, వెలమసభ, నియోగి కైవ వంచము మొదలగు సభలు బయలుదేరి ఆంధ్రజాతియొక్క వికాసమునకు పనిచేయుచున్నవి. కాని కళావంతుల సంస్కరణము గట్టిపట్టుదలతో నాయకులతో నడిపింపబడలేదు. ఆంధ్రదేశమునందు పుట్టిన మహాపురుషులలో నొకరుగ ఆర్. వెంకటరత్నము నాయకుగారు పితాపుర మహారాజుగారు కొందావెంకటస్వయ్య పంతులుగారు మొదలగు వారుకొంత సహకారములేపనిచేయుచున్నందున వారికి నానందన శంకంబులు. రాజకీయ భావములలో ఉదారాశయత్వమును, సాంఘిక విషయములలో ఉదారస్వభావమును ఆంధ్రదేశములో పెంపొందుచున్నవి. ఆంధ్రజాతియందలి సామాన్యజనులలో గూడ గాఢమైన స్వాతంత్ర్యనిరతియు సోదరభావమును సమాన ప్రతిపత్తియు వ్యాపించు తగుల మాసన్న ముగకాలముననే పడుపువృత్తి నివారించుట కర్తవ్యము. మహామహులు నిమ్మజా త్యుద్ధరణకై పాటుపడుచున్నారు. కాన ప్రబలమైన విశుత్తము కలిగి కళావంతుల సంఘసంస్కరణమునకు కృతసిద్ధియై యుండవలెను. మానవుడు సాంఘికాచారీనియుమయలను నీతిని రాజకీయ శాసననిబంధనలను పాటింపనియెడల వానికి సంఘమునందును రాజ్యాంగమునందును స్థానము దొరకదు. వాని ట్టిమభివృద్ధియు కలుగవనుటకు సందేహము లేదు.

సోదరసోదరీ మణులారా, కళావంతుల జాతికి వేశ్యవాతీయకు మరొక పేరుగలదు. వేశ్యయను పదమునుబట్టిగాని దీనికి పర్యాయపదములు అమరము జటాధరము కబ్బరత్నాచరి కబ్బమాల మొదలగు సంస్కృత నిఘంటువులయందు "వారస్త్రీ" గణికారూప జీవలంజకాపర్యాంకక పర్యాంగనా"అను పదములనుబట్టి విచారించిన వ్యభిచారిణియనియు రూపమువల జీవించు నదనియు నీయరాలనియు వెలవెలంది యనియు రోగాలపుట్టయనియు వ్యభిచారనూచకము లగు పదములుదక్క నృత్య గీతాభినయనూచకము లగు పదములు లేకుండుటనుబట్టి వీరు తొలికాలమునుండియు కేవల వ్యభిచారవృత్తివల్ల జీవించెడి తెగవారనిగ్రహింపవలయును. మరియు గౌతమపరాశరస్మృతుల యందుదాహరింపబడియుండు వాక్యములచే వేశ్యను పశువుగదె లాటిపట్ట కోతి గాడిద వంది మొదలగు వృక్షములలో సమానముగా బోల్చి వేశ్యాగాముకులకును పశుగాముకులకును ప్రాణాపత్త్య ప్రాయశ్చిత్తమును విధించిరి వేశ్యాగమనము పశుగమనములో పాటు నింద్యముగా భావించి క్షు విధించుటచే పశువులు మానవ సంభోగార్హములు కానియటులనే వేశ్యలు ను మానవ సంభోగార్హులకారని స్మృతి కారుల యొక్క యుద్దేశమని గ్రహింప దగియున్నది. వేశ్యలను పేయభాజకములగు వ్యభిచార వృత్తినుండి నిరంతరపాపడునటుల జేయుటకున కాస్త్రనిశ్చయము కలిగి తత్ జ్ఞానములై యుండెడి యీ కాలపు వారికింతకంటె మేనేమి చెప్పవలయును? వీరికి దేవాలయ సంబంధము కలుగుటెట్లని ప్రశ్న యుండును. పోదు. దీరికై మనము ఏచేట మన ప్రాంతమునందు దైవవివాహము జరుగుచుండుట కల్గార మాయున్నారము. పూర్వకాలము నుకృతసమయకలగిచో తమ ఆడుబిడ్డలను ఈశ్వరార్పణచేయు ఆచారము కలదు. వీరు అభోతులవలె తిరుగుచుండుటయు ఈశ్వరభార్యలుగా కలగించబడుటయు ఆచారముగా నుండెను. వీరు అవివాహితులుగా నుండి అక్రమప్రసవం తమంతలు తామే గాని పరికరివల్లగాని పడుపువృత్తిని గైకొనిరి. ఇందులకు నిదర్శనముగా డాక్టర్ మావాయి అను పండితుడు హిందూ ఆచార సామ్రదాయములను గ్రంథము వ్రాసియున్నాడు. కాబట్టి సోదరులారా! వీరప్రవర్తన సరణి తప్పియుండుటచే ఈదేవాలయ ఆము చట్టములయందు "శ్లో" అపివా మాతరం గచ్ఛేత్ నగచ్ఛే దైవదాసి కాం" అనగా దేవదాసిగమనపాపము మాతృగమనవోషము కంటె నతిమూర మైనదని చెప్పుచు నొకతూరి వ్యభిచరించిన వారిని మరల దేవాలయములోనికి రానివ్వకుండిరి. కాలము గడచినకొలది బహిరంగపు పడుపువృత్తి నవలంబించుచు దేవదాసీలందరు వేశ్యలయిరి. మఱియు బాధమరీ కాలమందు చీనాదేశమునుండివచ్చిన యాత్రీకులు ఫాహియాన్ అను పండితుడు వేశ్యలనినీమ లగుటచే ఊరెట్లు ఉంచినదియు వేశ్యాప్రియులకు రాజకీయ ఉద్యోగములు ఇయ్యక అతిహీనుగ చూచుచుండిరిని వ్రాసెను. తరువాత సహమ్మదీయ కాలములో హుక్కా, భంగ్ మొదలగు మత్తిపదార్థములచే మైమరచి కొండలు రాజులు "కంచనీ కంచనీ"అని పల్కరించుటచే నవాబులు వీరిని ఆదరించినట్లును అప్పటినుండి తదితర సంఘములలో కలసి మెలసి యుండినట్లు తెలియుచున్నది. నళియు వేశ్యలను దేవాలయములోనికి రానివ్వకుండినట్లు జుద్దురు వగు శృంగేరితాధిపతి శ్రీ శంకరస్వామిలగు 1898 స || గా తీర్మానించిరి. ఇదియే రామేశ్వరము తిరుమల కాశీ కంచి మొదలగు పవిత్రస్థలములయందు ఆచలు జరుపుచున్నార గాని ఆంధ్రదేశీయ నాయకులు కాననసభ్యులు కలసి చెప్పరాష్ట్రీయ శాసనసభయందు వేశ్యలు ప్రద్యంబు అభినయాది విద్యలు శృంగారముతో నిండి యుండుటచే ప్రజలను దుర్మితిపాలు చేయుచున్నదను నెపముతో పచ్చిశృంగారపు పుస్తకమును నిషేధించినట్లు వీరిప్రదర్శనముగూడ నిషేధించినట్లును దేవాలయమునుండి బహిష్కరించుటకు నొక చట్టము చేసి వెన్వెంటనే ప్రభుత్వమువారు ఆములలోనికి తెచ్చునట్లు ప్రోత్సాహపరపవలెను. నేనిదివరలో నుదాహరించిన కారణములను బట్టి వేశ్యలను దేవాలయమునుండి బహిష్కరించుట ప్రోత్సహించుటకంటె మరొండు పాపములేదు. దైర్ధ్య క్షమాన్యలై సహాకరించు నీతిగమర లగు వేశ్యల మనకు నీతిగరవులు! ఆదియు ధర్మమేయని యేభారతీయుడెను చెప్ప సాహసంపగలరా?

సభాసమలారా! మన కళావంతుజాతియు బలెవ్వమైనది. కాములు దృఢమైనవి. మనకు మనఃప్రాధీను మిక్కుటముగా ని మన సామర్థ్యము నిద్రజెంది యున్నది. విద్య లేకపోవుటచే కానభవము గగనకుసుమమైనది. గాన కన్నులు తెరవలయును. మన మిగగు పొరుగువారి నవమానించుట మానవలయును. ఒకరి నొకరు విశ్వసించుట శిష్టసావలయును. పరస్పర సహాయ మొనరించుకొని భాగ్యదశితకు రండు. మంచి మూలధనముతో సంస్కరణ జక్కజరుపవలయును. తదితరసంఘముల వారి సహాయమును సలహాను కోరుచు వెంటనే అఖిలభారత కళావంతుల సభ ఆహ్వానింపవలయును. సోదరులారా! ఇం

కార్య సంఘసభ యీనెల 7 వ తేదీ ఆదివారమునాడు
గుడివాడలో గుడినేప సుబ్బయ్యగారి గృహమున జరుగును.
రెండవ కథనుగూర్చి ముఖ్యవిషయములు చర్చింపబడును గాన
సభ్యులు అందరును విచ్చేయబాధితులు అని కార్యదర్శి బి.
గోపాలకృష్ణమూర్తిగారు గుడివాడనుండి తంలివార నంపిరి.

నాలుగుభాషల నిఘంటువు

ఇందు సుమారు (5000) అయిదు శేలతెలుగు మాటలు ఆంధ్రాదిగా ప్రాచీనానాడుగా హిందుస్తానీ, ఇంగ్లీషు, అరబిక్ మరియు చేర్చబడినవి; వీరము కావలసినవి చాలనే గ్రహించబడుచున్నవి. ఇట్టి గ్రంథము వెలువడి యుండుటచే నది చదివినచో గురుసహాయము ముక్కు కేకుండ ప్రభావము మాటలాడు కే కేకునును. ఇది మూలమునందున్న, విద్యార్థులకు, వాఙ్మయ సమాస్తాలకు, వర్తకులకు, పరియోజకులకు, పండితులకు, సామాన్యులకు సమస్త జనము, మిక్కిలి యుపయోగించును. శేల 8 ఆ కాలు మాత్రమే గాని 800 రూపాయలకు మించిన పహాయము కలువరింపఁగలదని నిరూపణముగఁ జెప్పబడుచును.

వేద్యాసహాసధర్మలితము

(పద్యకావ్యము)

వెల 4 అణాలు

ఇది బెంగళూరులో జరిగినకథ. ఒకలబ్ధతత్వంత లౌభ్యమున నమితవి త్రమఁగూడఁ బెట్టుటయు నాతని కుమారుఁడు వేద్యా శాస్త్రి తద్వి త్రమంతయు వేద్యకర్మిని తుదకు దానిచే నెడలగొట్టఁబడి యదవుల పాలై పోవుచుండు, మిక్కిలి చక్కఁగా ప్రా యుబడినది. లబ్ధవర్ణనము, వేద్యామాతృ వర్ణనము జరుపుచో నవ్వు పుట్టుకమానదు. ఇందలి నీతిశ్లోకార పద్యములు చదివి తీర నలయును. ఇది చదువ మొదలును పూర్తియగువఱకు విడువ బుద్ధివోడవదు.

చిరునామా:— దాసరి లక్ష్మణస్వామి పిఠాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

క్రీర బలాత్కలము

ఈత్రైముయొక్క ప్రాశస్త్యమునుగూర్చి వినుకేగాని, ఆంధ్రులు అనుభవించిగాని, చూచిగాని యెఱుంగదు. కేరళ దేశతై ద్యులు ఈత్రైమధరాజమును వారికోగములయందునాడి అత్యద్భుతముగ నుగమును కల్పించుచుండును. కేరళ సాంప్రదాయప్రకారము యోగమును సంపాదించి శ్రీశ్రీ ముక్త్యలరాజుగారు ఆధికవ్యయమున తమ సంస్థానవైద్యు లగు భిషగ్వర వే.కే.కరకాస్త్రి, ఏ. ఎం. ఏ. సి గారిచే తయారుచేయించినారు. ఈత్రైము పత్ర వాతము, ఆత్రైపక వాతము, అర్ధితవాతము, సర్వాంగవాతము, ఆమవాతము (రుమేటిజం) మొదలగు అతీతివాతవ్యాధులను బోగొట్టును. బలహీనులకు, మనోవ్యాధిగలవారలకు, పితృప్రకృతిగలవారలకు, చిన్నబడిన ఆయవముల గలవారలకు, నుభవ్యాధులచే బాధపడి సంభోగశక్తి కోల్పోయినవారలకు ఉపయోగించి దీనిగుణము అద్భుతముని నుర్తించితిమి. దాక్కు శోమను గారుకూడ దీనిని మెచ్చియున్నార. సంస్కారాధిక్యమునాటి ఇది మూడువిధములుగా తయారుచేయబడినది. తాహతునుబట్టి ఏదికావలసిన వారు దానిని తెప్పించుకొనవచ్చును. తొవధము వాడువిధము మందుతో సంబంధము.

7 సార్లు ఆవర్తనమైన క్రిర బలాత్కలము 1 అవున్న 0-8.0. 4 అవున్న 2.0-0. 21 సారి ఆవర్తనముయినది 1 అవున్న 1-4-0. 4 అవున్న 5-0-0. 101 సారి ఆవర్తనముయినది 1 అవున్న 8-0-0. 4 అవున్న 12-0-0.

అత్తర కభవ్యము

అత్తర కభవ్యతో ప్రక్రమముగ 800 పుటములు వేయబడినది వా సనము. మూతవ్యాధులలో బాగాపనిచేయును. దయచికిరి ఆను బహుమూత్రమును, మధుమేహమును నిర్మూలముచేసి, అందుండు చిక్కెరను తేకుండచేయును. వేసి, చర్మము, క్షుణ్ణముబోగొట్టును. అనుపాసవి శేషములచే నన్ని వ్యాధులకు మంచిది. చాటువిధము మందుతో సంబంధము. చాకధర విలము ద్వి రె-0-0.

ఎక్కువగా తీసికొనవారికి కమోషను తేలు: వాస్తవములు వే.ఎ.

అడ్రసు:— మేనేజరు, అత్తర సాయనశాల, ముక్త్యల, శ్రీహరిజిల్లా.

ది ఎంవైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ ఆస్సూరన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

బొంబాయి

(1)

మొత్తం ఆస్తి రూ. 2,29,00,000 లకు పైగానేగలదు.

1922-24 సం॥రములలో జరిగిన బుసి నెట్ మొత్తము రూ. 80,00,000 లకు ..

వార్షిక ఆదాయము రూ. 43,00,000 లకు ..

బాగుగా స్థిరపడిన కంపెనీ. దానిలో మీరు భీమాచేయుట మంచిది. 1548

బెంగళూరు బ్రాంచి | మద్రాసు బ్రాంచి
152 కమర్షియల్ వీధి. | 9 & 10 సెకండులేను వీచి.

శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేదకళాశాల, బెజవాడ

నిఖిలభారతాయుర్వేదసహాయుండలివారి భిషక్, విభావ, ఆచార్యపరీక్షలకు శిక్షణ మియ్యబడును. అన్ని తరగతుల శ్రావ్యవిద్యార్థులు చేర్చుకొనుటకును. దరఖాస్తులు జూన్ 15 తేదీవరకు చేరవలెను. కళాశాల జూన్ 29 తేదీన తెరువబడును.

విద్యార్థులకు సంస్కృతభాషాభివృద్ధికోరక సంస్కృతపాఠశాలయొ, ఆభ్యాసభాషముకోరక ధర్మవైద్యశాలయొ రస శాలయొ గలవు. ఫీజులు-లక్షి, అనాఁమీ బోధించుటకు సంస్కృతైన ఇంగ్లీషువైద్యులు కలరు. ఆయుర్వేదము సుప్రసిద్ధ వైద్యవంధితులచే బోధింపబడును.

దరఖాస్తుఫారములు కోరినవారికి పంపబడును

నోరి రామ శాస్త్రి, ప్రధానాచార్యులు.

చెన్న పురి బజారుధరలు

1925-వసం॥ జూను కల ౧-వ తేదీ శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

బనియాలు కా 1-కి రు 80 ౦ ౦ మొదలు	42 ౦ ౦	మొత్త
చియము బస్తాలు		మొదలు పరక
కుసుమ తెనాలిని, ప 48 గలవి రు	18 ౦ ౦	15 ౦ ౦
నల్లారిని ,, డిటా ,,	15 8 ౦	17 ౦ ౦
డిల్లెని ,, డిటా ,,	15 ౦ ౦	1౦ ౦ ౦
రాసులు కా. 164 జస్తా 1-కి ,,	8 12 ౦	9 ౦ ౦
శుభ్రము ,, ,,	20 ౦ ౦	24 ౦ ౦

2. వస్తుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,,	12 8 ౦	18 8 ౦
నెనగలు ,, డిటా ,,	12 ౦ ౦	128 ౦
పెసలు ,, డిటా ,,	14 8 ౦	15 ౦ ౦
మినుములు ,, డిటా ,,	13 ౦ ౦	16 ౦ ౦
తలములు ర 164 ,, ,,	8 8 ౦	9 ౦ ౦

3. నూనెవస్తువులు

శుభ్రమునూనె కా 1-కి ,,	154 ౦ ౦	155 ౦
నెయ్యి మ 1-కి ,,	14 ౦ ౦	25 ౦ ౦
కొండాపురం నెనగపక్కా కా 1-కి ,,	55 ౦ ౦	60 ౦ ౦
ఇతర ప్రదేశము ,, ,,	50 ౦ ౦	58 ౦ ౦
తేరు నెనగనూనె గాడుగ కా 1-కి రు 128 మినుకానూనె 125		
అమునూ కా 1-కి ,,	189 ౦ ౦	140 ౦ ౦

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపగుళు కా 1-కి ,,	135 ౦ ౦	
కురపగుళు ,, ,,	55 ౦ ౦	60 ౦ ౦
మిరపకాయలు(గుంటూరు) కా 1-కి ,,	100 ౦ ౦	110 ౦ ౦
గుంటూరుపాయకట్టు నీకిమందు ముఖగు 1-కి రు 50,50		
కాళమా సీపాయకట్టు ,, ,,		70,75
తెల్లము కా 1-కి రు	85 ౦ ౦	45 8 ౦
చింతపండు కా 1-కి ,,	40 ౦ ౦	60 8 ౦

5. ఇసుము

పట్టా ఒకం కా 1-కి ,,	88 ౦ ౦	84 ౦ ౦
చదరం ,, ,,	86 ౦ ౦	40 ౦ ౦
రవుండు ,, ,,	85 ౦ ౦	86 ౦ ౦

6. బోహములు

బండి 100 కులంబు ,,	71 ౦ ౦	78 ౦ ౦
బంగారము, కులము 1-కి ,,	21 10 ౦	21 12 ౦
నవరము 1-కి ,,		18 11 6
ఇ క్కడి కా 1-కి ,,	254 ౦ ౦	260 ౦ ౦
రాగి డిటా ,,	285 ౦ ౦	290 ౦ ౦
అస్కాచక్కర 226 కా! గలవి	85 ౦ ౦	85 4 ౦

7. రంగులు అలిజరై ను

ఆవుకృష్ణము 20 కిగ్రాము ,,	62 ౦ ౦	70 ౦ ౦
వొట్టికృష్ణము డిటా ,,		
సింహం డిటా ,,		
గుర్రం డిటా డిటా ,,	67 ౦ ౦	68 ౦ ౦

8. దూది

జోండాపజ్జుబారు 1-కి	రు 300 ౦ ౦	
పల్నాడు దూది ,,		240 ౦ ౦

9. నూలు

కోయంబుస్తూరు నం 10 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	7 8 ౦	
నందూర నం 12 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	5 1 ౦	
పుల్లూరు యేనుగ నం 8 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	7 4 ౦	
అవానూదాబారు నం 12 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	7 4 ౦	
నూళియేనుగ నం 20 ,,	9 8 ౦	
నూనె నం 20 ,,	9 8 ౦	
,, నం 40 ఏ తేలియ అయినము ,,	12 ౦ ౦	
బద్వాక్ నం 24 1/2 ,,	10 4 ౦	
14 1/2 కిగ్రాము పక్షి ,,	7 6 ౦	
నం 20 తెన్ని సింహం యాపె ,,	10 8 ౦	
నం 22 ,, ,,	10 12 ౦	
నం 12 1/2 తెన్ని సర్కసు ,,	8 8 ౦	
నం 14 1/2 ,, ,,	8 12 ౦	

8 దినముల వీర్యబంధు 0-6-0

అంత బలహీనుడైనను పరుండుటకు 1 గంట ముందుగా 1 నూత్ర తీసుకొనిన అద్భుతముగా వెంటనే శక్తి నిచ్చును, 8 దినములలో మూత్రముతో కలిసి గాని స్వస్థమందు గాని పోయెడిశుక్లమును తక్షణం నిలుపును, వెగలోగము వల్లను దురభ్యాసములవల్లను నీరైపోయిన వీర్యమును గట్టిపఱచి జీవక్రియ దౌర్బల్యమును పోగొట్టి నూతనశక్తి నిచ్చి సంసారముఖ మునుభవించు తేయును. నపుంసకత్వమును ముడిమిని పోగొలిచి యౌషణమును కాపాడి పుంస్తవ్యమును పొచ్చించు సిద్ధిపథము. పరీక్ష కనిపించి గొప్పగొప్ప యోగ్యతాపత్రము లందినది. పెద్ద సీసా 8-0-0. బాబులు రహస్యముగా నుంచబడును. అమృతరత్నాకరం, 45 బందరు వీధి. నుదరాసు.

మదనకామేశ్వరి లేహ్యము

బలహీనుల పాలి తీ కల్పవృక్షము— మేహము, నికాక, నిస్సక్తు, శుక్లవర్ణము, అతిమాత్రము మొదలగు వాటిని హరించి నుంచి నిలుచును, వీర్యవృద్ధిని, సంభోగ శక్తిని, సంతాన ప్రాప్తిని గలిగించు మరప్రసాదము 2 డబ్బీలుచాలును.

20 తులముల డబ్బీరు. 1-4-0

పాలనగంధితేహ్యము— రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది. సహమేహము, మేహాదాహ, మచ్చలు, యివరచర్మరోగములు కీళ్లనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలుచాలును. 20 తుల డబ్బీరు. 1-4-0 వ. పి. ఖిచ్చులు వేరు.

పి. శి. ప. అంకుకో, ఆయుర్వేదనమాజం వెరెపి. (నెల్లూరుజిల్లా)

మానసశిల్పాసనీ మాత్రలు

30 నూత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

అనుభవము! (హాస్యబద్ధులవైత్యకము) గణానుభవము! కిరణము! ఉన్నాధిక్యముచే కలిగిడి వైత్యకాశల! మాత్రలు విద్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, అవైలింకలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలహీనులు, ఎక్కిళ్లు, పార్శ్వములు, కిరణము, క్రేస్త్రు, అగ్నిము, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొక్కలను పోగొట్టి తేహమును మంచి యోగ్యమునకు తేచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవాత రోగ్యులను నిండునే మాన్యును. యిందు ఆశీర్వాదము చేసినది. అనుభవము గల ఔషధముగనుటలేకను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడేమాచిన నిజము తెలియగలదు. తిరువానూరు:— (1978)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, పోట్ల నిజమాల, ఎలకర్రు, కృష్ణజిల్లా.

నిష్పత్తపాతియగు ఇంగ్లీషు

వైద్యురాలు

ఆశ్చర్యమైన గుణము

డాక్టర్ అన్నతామస్ అమ్మగారు తిరునల్ వేలి:— ఇంగ్లీషు ఔషధములవల్ల గుణములేనందున తమ “లోడ్” ను నా సోపరినాడితిని. ఆమెకు ఆశ్చర్యమైన గుణమునిచ్చినందుకు సంతోషించుచున్నాను. ఇకమీదట ఈ ఔషధమును నాకోగు లకునాడెను. ఈ ఔషధవివరములకు క్రిందివివరమును వ్రాయవలసినది.

“కేసరీ కుటీరం”

ఆయుర్వేద ఔషధివైద్యురాలు, యెగ్గూరు, కృష్ణజిల్లా.

శ్రీ క్రోధన జ్యోతిష మార్గదర్శిని

ఈపుస్తకమును చదివినచో ఎవరికివారు క్రోధన సంలి రములో గణితముతో నిమిత్తములేకంగా ప్రతిగంట, రోజు, మాసము, చక్ర, సంలిర ఫలితములు శాంతులు తెలిసికొనగలరు. తగ్గింపు నెల పోస్టేజిసహా 1-4-0 అణాలు.

శ్రీరాంప్రసాద్ జ్యోతిషమందిరము, భీమవరంపాడు, భీమవరంతాలూకా, కృష్ణజిల్లా.

వృత్తాంతలేఖలు

శాకి నాద

(స్వకీయవిలేఖరి)

పురపాలకసంఘ తీర్మానములు

జూన్ 8:- కాంగ్రెసు పక్షావలంబకుడైన యేను సత్తిరాజు గారు నిన్న జరిగిన పురపాలకసంఘసభలో తనస్థానము నలంకరించెను. ఈయనను మే 2 వ తేదీని కాంగ్రెసువారు జగన్మూర్తి పురం వార్డులలో నొకటైన 17 వ వార్డుకు ప్రతినిధిగ నిల్పి ఎన్నిక పొందవలెనని తీర్మానించిరి. ఈ ఎన్నికలు గతనెల 27 వ తేదీని వచ్చినవి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థి కెదురుగా జస్టిస్ పక్షావలంబకుడైన ఆచంబురం గారావుగారును, స్వతంత్రముగ పలివెల నుబ్బారావుగారును నిల్పిరి. కాంగ్రెసు పార్టీవారే, కాంగ్రెసు పక్షము నవలంబించి పురపాలక సంఘసభ్యులగు నున్నవారె యెద్దరు, కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి సంపూర్ణ ప్రతిపూలముగా క తికట్టి నిల్పినట్లు నిల్పి రంగారావుగారికి బహిరంగముగ తోడ్పడుట అంత విచారకరమో యోచించుడు. ఇట్టి క్రితిగ పనిచేయుమన్నయడల కాంగ్రెసునకు బల మెట్లుండును? పరగతి ఎట్లుండును? అట్టి వారిని యింకను కాంగ్రెసు పక్షులకుగ పరిగణింప జూచుట కాంగ్రెసునకు బలహీనముగాని వృద్ధికాశేరదు. ఇట్టివా రెంత ప్రశస్తింపబడు యేను సత్తిరాజుగారి సౌజన్యము, శాంతి, ఆహింస, ఆయనను గాపాడి ఆయనకు జయము చేకూర్చినందులకు అంతయు సంతోషము.

శాకినాదలో ఉన్నత బాలికాపాఠశాల స్థాపనము మిక్కిలి అవసరముగ నున్నది గాన ప్రభుత్వమువారు స్థాపించవలసినదని యీపురపాలక సంఘమువారు కోరుటకు ఒక్కరాజు నుబ్బారావుగారు తీర్మానము చేట్టిరి. సంఘమువారు దానిని ఆమోదించిరి.

ఆయన చెండు తీర్మానము హాటబున్నకు, మిఠాయి దుకానులకు సంబంధించిన డ్రైలాలను హెల్సుఆఫీసుచే నమలులో పెట్టించవలసివదిగా నున్నది. దానినిగూడ ఆంగీకరించిరి.

మాలానా మహమ్మదాల్ గారికి యీ సంఘమువారు స్వాగతపత్రము నర్పించి నందుల కై న ఖర్చులకు ఆదేశము సర్పార్టీ చేయగా దానిపై జిల్లాకోర్టుకు దావాకు వెళ్లగా దానిని కొట్టివేసినట్లు ఇదివరలో తెలియజేయుటడెను. ఆ తీర్పును సంఘమువారు రికార్డుచేసిరి. దానుగాకిని, పున్నీపుట్ కాకాకాగారికిని, మహమ్మదాల్ గారికిని యిచ్చిన స్వాగత పత్రముల ఖర్చునకు సర్పార్టీ అర్హుల నేసినందులకు హైకోర్టు వరకు వెళ్లి పోరాడవలెననియు, తుదకు ఒక్కవిషయమునందైనను పరిశోధనకై హైకోర్టుకు ఆప్పీలు చేయవలె ననియు ఉత్తాహవారిచే ప్రభుత్వములో నాగొచ్చింది. అన్నియు రికార్డు చేయుటయు, సర్పార్టీ పెట్టుకొనుటయు చేసినది. వీరి ఉత్తాహము యంతవరకు వచ్చినట్లు కన్పించుచున్నది.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘకార్యస్థాన విచ్చటకు వచ్చెను. నిన్నటినుండియు కార్యస్థానము తెరవబడినది. బందరులో యీనెల 11-వ తేదీని 2 గంటలకు జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘకార్యస్థానమున ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్య నిర్వాహక సంఘము సమావేశ మగుననియు, ఆలోచింపబడు అంశములలో తూర్పుకృష్ణావివాదమును గూర్చి యుండుననియు, కావున సభ్యులెల్లరును తప్పక యుచేయువలసిన దనియు సంఘాధ్యక్షుడు బులును సాంబమూర్తిగారు తెలియజేయుచున్నారు.

శ్రీనరసన్న వేటరేంజి ప్రాథమికోపాధ్యాయసంఘ ద్వితీయ వార్షిక మహాసభలు-ఉద్ఘాటన

1925 వ సం॥ మేనెల తే 9,10 దీలందు మహాసభలు యథావిధిగా జరిగినవి. మొదటిదినమున అధ్యక్షులగు శ్రీయుత చెన్నూరు నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నగరసంకీర్తనముతోను మంగళవాద్యములతోను, మహాసభాభవనమునకు తోడ్పొంది రాబడిరి. సభాభవనము చిత్రపటములతోను, ఆరోగ్యప్రదర్శకములగు బొమ్మలతోను, పచ్చని తోరణములతోను, కన్నులపండువుగా నలంకరింపబడినది. శ్రీఉద్ఘాటన ప్రాశస్త్యములవారగు ఇజితాసారీ కందుకూరి లక్ష్మీప్రసాదరావుగారును, వారి మేనేజరుగారైన పా॥ విశ్వనాథం పంతులుగారును, శ్రీవారి పండితవృద్ధమును విద్యాభిమానులును ఈరేంజియందలి ఉపాధ్యాయులే గాక టెక్నాలి పర్లాకిమిడి శ్రీకాశం రేంజియందలి ఉపాధ్యాయ ప్రతినిధులును గలసి సుమారు 500 సభ్యులు సభ నలంకరించిరి.

మహాసభ ప్రప్రథమమున వైస్రార్లవతో ప్రారంభింపబడినది. రఘుపాత్యుని వెంకటనరసయ్య పాతనాయకుగారు, ఆహ్వానసంఘము తరపున తమ అధ్యక్షకోపన్యాసమును జదివి స్వాగతమొనర్పిరి. ఈసందర్భమున శ్రీయుత విద్యాకా కట్టి సాంబమూర్తికాశ్రమిగావేతన, బంతుపల్లి మల్లయ్యకాశ్రమిగావేతన వ్రాయబడిన స్వాగతపత్రములు చదువబడినవి.

మిమ్ముల అధ్యక్షునియొద్దకి జరిగినది. ఆధ్యక్షులు తమ ప్రారంభోపన్యాసమును సాధనముగా నొసగుచు నవీన విద్యావిషయములనే గాక ప్రాచీన విద్యావిధానమును, విద్యాపర్యాప్తియు, ప్రచారమును ప్రస్తుతమిచ్చుగ్రాంటుల పరియును ఉపాధ్యాయులస్థితియును గ్రామపంచాయతులును, విద్యాప్రజా లికలును పారిశ్రామికశిక్ష మొదలగువిషయము లనేకములును, నవీనాశయములగు, అస్పృశ్యతానివారణ, స్వదేశీవస్త్రధారణ మొదలగు సంగతులను సభారంజకముగను, ఉత్తేజకముగను తమ సహజమధుర వాక్యములతో విపులపరిచి చదివిరి.

మిమ్ముల ఉద్ఘాటన ప్రాసంపండితులగు, చాగంటి సీతయ్య కామర్లుగారు, తాము రచించిన పద్యమాలికను నువ్వక్తముగను శ్రావ్యముగను జదివి సభ్యుల రంజింపజేసిరి. నాటి యుదయముననే వివిధప్రాంతములనుండి వచ్చిన చేతిపసల ప్రదర్శనము గూడ తెరవబడినది.

మధ్యాహ్నము సభ రెండున్నరఘంటలకు ప్రారంభమైనది. కార్యదర్శిచే గతసంవత్సర (1924-25) నివేదిక చదువబడి యామోదింపబడినది.

ప్రాథమిక పాఠశాలలోని వాచకపుస్తకములను గురించి శ్రీయుత గిడుగు వెంకటసీతాపతి పంతులుగారు తమ యువన్యాసమును నిదర్శనపూర్వకముగను ఉదాహరణపూర్వకముగను యుక్తియుక్తముగా నిచ్చిరి. ఈబహులయందలి వాచకపుస్తకములయందు గలలోపములను వైదుతరగతులుగల బడులయందు గ్రామ్యభివలలో వ్రాయబడు వాచకములను గురించి విశేషముగా వెల్లడిజేసిరి. తదనంతరము శ్రీ లేజోమూర్తుల శివరామయ్య పంతులుగారు గ్రామపు బడిసంతుళ్ల ఇక్కిట్లనుగురించి హాస్యరసమైన వ్యాసమును చదివిరి.

సాయంత్రము 7 గంట మొదలు 8 1/2 గంటలవరకు జిల్లా ఆరోగ్యకాఖ్యాధికారి యగు బి. మిశ్రోమహాశయులు మహావిక్ర సంబంధముగ విషయములను మ్యాజిక్ లాంఛన్ బొమ్మల ప్రదర్శనముతో పురజనుల మూఢత్వమును తొలగించిరి.

రాత్రి భోజనానంతరము నరసన్న వేట బోర్డు హయ్యరు ఎలిమెంటరీ బాలికాపాఠశాల బాలికలచే ఉత్తరరామాయణ నాటకము బహుశ్రావ్యముగా ప్రదర్శింపబడినది. శ్రీ శ్రీ ఉద్ఘాటన ప్రాశస్త్యములవారు తమ భూరివిరాళములైన నూరు రూప్యముల నగదు, గరి సేధాసమునుగాక యీసందర్భమున ఆ బాలికులకు మిఠాయి నిమిత్తము రి రూప్యములను బహుమల నిమిత్తము పదియేను రూప్యములను ప్రత్యేక విరాళముగా నొసంగిరి. నేటి కార్యక్రమము ముగిసినది.

10-5-1925

ప్రారంభమున సభాధ్యక్షులచే “ప్రాథమిక విద్యాచట్ట ముం దవసరముగు మార్పులకు సలహాలు” అనువ్యాసమును నొసంగబడినది. ఇది మిగుల ననుభవపూర్వక మైనది. సహేతుకముగ చట్టమందలి లోపములను వెల్లడించిరి. కాన్పిలు ఆఫీసు గ్రాంటు బటువాడలో పోస్టాఫీసువలె పనిచేయుచున్నదిగాని స్వతంత్రముగల్గి పనిచేయులేదని నొక్కి వక్కాణించిరి.

లోకల్ బోర్డు జీవర్ల సంఘ నిర్మాణము శ్రీయుత హనుమంత నూర్యనారాయణనాయకుగారి అధిపత్యమున ఏర్పడినది. ప్రస్తుతము యీ బోర్డు పరిపాలమునందలి లోపములను వీరు నిర్భయముగ బయటపెట్టిరి. ఈ సభ ప్రభుత్వసహజము మధ్యాహ్నము మాడినది. కొన్నిముఖ్యతీర్మానము లామోదింపబడినవి.

ఈసమయముననే వేరొకభవనమున టీచర్ మేనేజర్ల మహాసభలో కొన్ని తీర్మానము లామోదింపబడినవి. ఈ సభకు మల్ల రా॥ శ్రీ బి. నాగేశ్వరరావు పంతులుగా రధ్యక్షత వహించిరి.

వక్త్రప్రదర్శన సందర్భమున జరిగిన పోటీపరీక్షలలో శుక్రి.

107 నైనియప్యనాయక వీధి, పార్కుటౌను, మద్రాసు

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 వైరి రోడ్డు, ఫోర్ట్ బొంబాయి.



నమ్మకమగు క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్త్రీనము
ది ఆంధ్రాజ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్క్వార్టర్సు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మావద్ద అనేక రకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొలుసులు, కానుకలను అడ్డగి వైకొలు మొదలు బంగారు నగలు స్త్రీ, నగరత్నములు వేసిన అనేకమాదిరి అడ్డగిలు, జవవిళ్ళులు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనములు, పతకములు, మొదలగునవిన్న వండి రైలుకూజాలు, బంబర్లు, పేలాగి నెట్లు కాసి నెట్లు మొదలగు పాత్రసామానులన్న అనేక రకములు కాళ్ళుగొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కాను బంగారమునకున్న చాదికేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును. నచ్చనిది వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రావైబు - కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, కనగపాటికోటయ్య అండు బ్రదర్సు.

ఉత్సాహముకంటె మించినది లేదు

మీ జీవితకాలమునందు గలుగు కష్టముల నన్నిటిని కొంచెమైనను భయము లేక జయించుటకు మీకు పదా కామసిన ఆయుధము ఉత్సాహమే.

అయితే

219

మనోదౌర్బల్యమున్నప్పుడు దీనిని సంపాదించుటెట్లు.

ఆతంక నిగ్రహ మాత్రలను

వాడుద. మెదడు సంబంధమైన వ్యాధులు, ఆశ్చర్యము, మలబద్ధకము మొదలగువాటిని పారద్రోలి అద్భుతమైన గుణమును గలిగించును. 32 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0 ఇతర వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము,

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు



కామినియా నూనె
వెంట్రుక లేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు

వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఈతరమున్న ర్విర వడకపోయిన ఉడి మొదలుపెట్టి పూర్తిగ పొడగును అట్లుకాకుండ నేడే కామి

యా నూనెను వాడే సత్వముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుదు. వెంట్రుకల

కేజాడ్యమున్నను మోపు ఈ దివ్యౌషధము వానిని మొత్తముగా వట్టువలె నెదుగునట్లు చేయును ఒక పోషకవల్లమీకే తలెయ్యగలదు.

మీ శిరోజముల నతిశుభ్రమొచును బుడ్డివల

1 రూపాయి. 3 బుడ్డభరిండు రూ 2-10-0

126 ఏపీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

మీకు ఏనువానన ద్రవ్యము లేక ఆత్మకు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు

1 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0

1 డ్రాం బుడ్డి 0 3-0] మీ చేతిరుమాలనందు

చుక్కలు వేసికొన్న వరిమళ మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

ప్రే కామినియా నూ నె, ఆటోదిల్ బహారు మందువరకులము ప్రతిచోటను విక్రయింప బడును. లేకున్న నోలుపట్టెగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ.

155 బాక్సానుకొడు, బొంబాయి అని వ్రాసిన ఉడియగలరు



Zama
oil

ఏ జెంట్లు కావలెను

తెలకొప్పి, మునెపుయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట పంటినొప్పి మొదలగు వ్యాధులను ఒకక్షణములో పోగొట్టగల ఖ్యాతిజేందిన "జామా తెలమనకు" పనుమగు మందు వేలేది యు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బుడ్డి 1-కి అకాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి జూడుదు.

అమర్ చెందు శోభాచెందు,

యింగ్లి షుమందు పలన సకు నల్పానిక్, నైట్రిక్ మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు

నెం. 63 నైనప్పనాయనివీధి, మదరాసు.

చేతిమగ్గుములకు కావలసిన

సామానులు

చేతిమగ్గుములకు కావలసిన వార్నిసువడి

(Cotton Healds) తీగవడి (Wire Healds) పన్నె (Steel Reeds) నాడి చక్రములతోగాని లేకుండ గాని (Steel Rollet Shuttles) ఉంచుట(Bobbins) వడిలాగుటకు సూదులు (Reed Hooks) ఉడతలు (Pickers) మొదలగునవిన్నయు చిల్లరను, టోకు గను. మిక్కిలి నరసమగుధరకు మావద్ద దొరకును. వివరములకు క్రింది విలాసమునకు ఇంగ్లి షున వ్రాయవలయును,

The Indo-British

Trading Bureau,

15/19, Ghoga Street, Fort, BOMBAY